148007
9
QK474

.N3

Dr. R. Hartmeyer

ps 39. Annals

28. Crayton

Naturhistoriske Bidrag

til

En Beskrivelse af Grønland,

af

J. Reinhardt, J. C. Schjødte, D. A. L. Mørch, C. F. Lütken,
J. Lange, H. Rink.

Særskilt Aftryk af Tillæggene til „Grønland, geographisk og statistisk
beskrevet“ af H. Rink.

Kjøbenhavn.

Louis Kleins Bogtrykkeri.

1857.

QK474
.N3

Wissenschaftliche Zeitung

III

En Bellemont de Graveland.

to

J. Bichard, J. V. Ghibic, J. W. X. Worch, J. H. Willems,
J. Young, & Willems.

W. Bichard.

Willems & Willems.

1871

Indhold.

	Side
Nr. 1. Fortegnelse over Grønlands Pattedyr, Fugle og Fiske af J. Reinhardt.....	3.
Nr. 2. Fortegnelse over Grønlands Krebsdyr, Annelider og Indvoldsorme af Samme...	28.
Nr. 3. Udsigt over Grønlands Land-, Færstvands- og Strandbreds-Arthropoder ved J. C. Schjødte.....	50.
Nr. 4. Fortegnelse over Grønlands Bløddyr af D. A. P. Mørch.....	75.
Nr. 5. Fortegnelse over Grønlands Echinodermer af Lütken.....	101.
Supplement til de zoologiske Tillæg	104.
Nr. 6. Oversigt over Grønlands Planter af J. Lange.....	106.
Nr. 7. Nogle Bemærkninger om Grønlands geognostiske og mineralogiske Bestaaffenhed af H. Rink.....	136.
Nr. 8. Meteorologie af Samme	153.
Nr. 9. Om Landisens Udbredelse og de svømmende Isehjerges Oprindelse af Samme ...	169

FEB 18 1971
 JUNK, 3215

CONTENTS

Page

1. Introduction	1
2. The History of the Subject	1
3. The Scope of the Subject	1
4. The Method of the Subject	1
5. The Results of the Subject	1
6. The Conclusions of the Subject	1
7. The Summary of the Subject	1
8. The Appendix of the Subject	1
9. The Index of the Subject	1
10. The Bibliography of the Subject	1
11. The Glossary of the Subject	1
12. The List of Figures of the Subject	1
13. The List of Tables of the Subject	1
14. The List of Plates of the Subject	1
15. The List of Maps of the Subject	1
16. The List of Photographs of the Subject	1
17. The List of Reproductions of the Subject	1
18. The List of Translations of the Subject	1
19. The List of Editions of the Subject	1
20. The List of Reprints of the Subject	1
21. The List of Facsimiles of the Subject	1
22. The List of Reproductions of the Subject	1
23. The List of Translations of the Subject	1
24. The List of Editions of the Subject	1
25. The List of Reprints of the Subject	1
26. The List of Facsimiles of the Subject	1
27. The List of Reproductions of the Subject	1
28. The List of Translations of the Subject	1
29. The List of Editions of the Subject	1
30. The List of Reprints of the Subject	1
31. The List of Facsimiles of the Subject	1
32. The List of Reproductions of the Subject	1
33. The List of Translations of the Subject	1
34. The List of Editions of the Subject	1
35. The List of Reprints of the Subject	1
36. The List of Facsimiles of the Subject	1
37. The List of Reproductions of the Subject	1
38. The List of Translations of the Subject	1
39. The List of Editions of the Subject	1
40. The List of Reprints of the Subject	1
41. The List of Facsimiles of the Subject	1
42. The List of Reproductions of the Subject	1
43. The List of Translations of the Subject	1
44. The List of Editions of the Subject	1
45. The List of Reprints of the Subject	1
46. The List of Facsimiles of the Subject	1
47. The List of Reproductions of the Subject	1
48. The List of Translations of the Subject	1
49. The List of Editions of the Subject	1
50. The List of Reprints of the Subject	1
51. The List of Facsimiles of the Subject	1
52. The List of Reproductions of the Subject	1
53. The List of Translations of the Subject	1
54. The List of Editions of the Subject	1
55. The List of Reprints of the Subject	1
56. The List of Facsimiles of the Subject	1
57. The List of Reproductions of the Subject	1
58. The List of Translations of the Subject	1
59. The List of Editions of the Subject	1
60. The List of Reprints of the Subject	1
61. The List of Facsimiles of the Subject	1
62. The List of Reproductions of the Subject	1
63. The List of Translations of the Subject	1
64. The List of Editions of the Subject	1
65. The List of Reprints of the Subject	1
66. The List of Facsimiles of the Subject	1
67. The List of Reproductions of the Subject	1
68. The List of Translations of the Subject	1
69. The List of Editions of the Subject	1
70. The List of Reprints of the Subject	1
71. The List of Facsimiles of the Subject	1
72. The List of Reproductions of the Subject	1
73. The List of Translations of the Subject	1
74. The List of Editions of the Subject	1
75. The List of Reprints of the Subject	1
76. The List of Facsimiles of the Subject	1
77. The List of Reproductions of the Subject	1
78. The List of Translations of the Subject	1
79. The List of Editions of the Subject	1
80. The List of Reprints of the Subject	1
81. The List of Facsimiles of the Subject	1
82. The List of Reproductions of the Subject	1
83. The List of Translations of the Subject	1
84. The List of Editions of the Subject	1
85. The List of Reprints of the Subject	1
86. The List of Facsimiles of the Subject	1
87. The List of Reproductions of the Subject	1
88. The List of Translations of the Subject	1
89. The List of Editions of the Subject	1
90. The List of Reprints of the Subject	1
91. The List of Facsimiles of the Subject	1
92. The List of Reproductions of the Subject	1
93. The List of Translations of the Subject	1
94. The List of Editions of the Subject	1
95. The List of Reprints of the Subject	1
96. The List of Facsimiles of the Subject	1
97. The List of Reproductions of the Subject	1
98. The List of Translations of the Subject	1
99. The List of Editions of the Subject	1
100. The List of Reprints of the Subject	1

Tillæg Nr. 1,

Fortegnelse over Grønlands Pattedyr, Fugle og Fiske,

af

Profesør J. Reinhardt.

Pattedyr.

De indførte Huusdyrs Navne ere betegnede med † istedetfor Løbenummer.

1. Ursus maritimus Lin.

Fn. gr. Nr. 13.

Grøn. Nennok.

Forekommer langs hele Kysten, dog ikke i stor Mængde; den er hyppigere i Nord- end i Syd-Grønland; sjældnest viser den sig langs Kystens mellemste Deel. — Årlig dræbes der 30 til 60 Stkr.

2. Gulo borealis Retz.

Fn. gr. Nr. 12, Mustela gulo.

Grøn. Kappik.

Efter Fabricius's Angivelse forekommer Jerven i de bjergfulde Dele af Syd-Grønland; den maa imidlertid være meget sjelden eller ialfald overmaade vanskelig at faae fat paa, da det siden Fabricius's Tid aldrig er lykkedes at skaffe noget Exemplar tilveie*).

*) Under Navn af Ursus luscus har Fabricius (Fn. gr. S. 24) efter Grønlandernes Beretninger optaget et meget sjældent og problematistisk Rovdyr, som disse kalde „Amiarok“ og for hvilket de nære en overordentlig Frygt. Det systematiske Navn, hvorunder han omtaler det, er, som bekendt, kun en anden Benævnelse for det samme Dyr, som

3. *Canis familiaris* Lin,a. Var. *borealis*, Grönl. Kemmek, Kremmek.

Fn. gr. Nr. 10.

Den hos alle Esqimo-Folkene forekommende Hunderace er ogsaa udbredt over hele Grønland, men er navnlig talrig i dets nordlige Deel. Grønlænderne bruge den som Træddyr, i sjældnere Tilfælde ogsaa til Bjørnejagt; ogsaa benytte de dens Skind og undertiden dens Kjød.

b. Foruden denne Landet tilhørende Race findes desuden i ringe Antal enkelte europæiske Racer, som de Danske have medbragt, og som Grønlænderne benævne „Meke“ til Forskjel fra deres egen Hund.

4. *Canis lagopus* Lin.

Fn. gr. Nr. 11.

Grönl. Terienniak, Kakaka.

Fjælkræven er meget talrig i Syd- og Mellem-Grønland, men bliver sjældnere Nord paa; den forekommer i to Varieteter en blaa-sort (Grönl. Kernektak) og en hvid (Kaffortak), hvis Farve paa ingen Maade afhænger af Aarstiden, og af hvilke den sidste er talrigere end den første. Begge Slags parre sig indbyrdes, og ofte falder der hvide Unger efter en blaa-sort Moder og omvendt.

Dens Skind (især Blaarævens) er en overmaade vigtig Handelsvare; Prisen for de bedste af den første Slags, der er 6 til 7 Gange høiere end den for hvide, er i de senere Aar gaaet op til nogle og

han allerede S. 21 har anført under Navn af *Mustela gulo*, og i de saa Træk af dets Ledemaade, som han meddeler efter Grønlændernes Fortællinger, er der ogsaa nogle, som snarest kunde tyde paa Jerven, saa at man kunde fristes til at troe, at det var et og samme Dyr, som ligger til Grund for Grønlændernes Fortællinger saavel om „Kappik“ som „Amarok.“ Den Omstændighed, at Grønlænderne, der i Reglen saa skarpt og sikkert skjelne mellem Landets forskjellige Dyr, have et særegent Navn for dette saa frygtede Rovdyr, synes dog at gjøre det rimeligere, at Amarok virkelig maa være et fra Jerven forskjelligt Dyr; men isaafald kan det neppe være andet end den nordamerikanske Ulv, *Canis lupus* Lin. Var. *occidentalis* (*Lupus griseus* Richards.) der i Landene vest for Baffinsbugten gaar heelt op til Melville-Den, og vel engang iblandt kunde streife over til Grønland eller maaaskee endog følge Rensdyrenes Træk.

tyve Rigsdaler Stykket. Der samles aarligt fra 1 til 3000 Stkr., idet Antallet er meget variabelt efter Aarenes Godhed. Henved $\frac{2}{3}$ af dem ere blaae, kun $\frac{1}{3}$ hvide.

† *Felis domestica* Briss.

Grönl. Kitsungook.

Holdes for Diebliffet i Julianehaabs District, siden Musene have taget Overhaand.

5. *Trichechus rosmarus* Lin.

Fn. gr. Nr. 2.

Grönl. Auvek.

Hvalrossen forekommer især i Landets nordlige Deel, dog i det Hele kun sparsomt og fanges kun ganske enkeltviis.

6. *Cystophora cristata* Fabr.

Fn. gr. Nr. 5, *Phoca leonina*.

Grönl. Neitsersoak, den toaarige Unge *Kakortak*.

Klapmydsen forekommer langs hele Kysten, men i størst Mængde Syd paa; det er imidlertid kun i Foraarsmaanederne, fra April til Juni, at den viser sig og gaaer ind i Fjordene, og det er derfor kun i disse Maaneder at den fanges. Den aarlige Fangst beleber sig omtrent til 2 à 3000 Stkr.

7. *Phoca barbata* Fbr.

Fn. gr. Nr. 9.

Grönl. Urksuk, Takkamugak.

Remmesælen er den største af alle de grønlandske Sæle og forekommer talrigst langs den sydligste Deel af Kysten, dog langt sparsommere end de øvrige Arter; den holder sig navnlig til Drivisen og søger kun til visse Tider ind til Kysten, især om Foraaret. Den er af særegen Vigtighed for Grønlanderne, som gjøre deres Harpunliner, Fiskefjorer og andre Remme af denne Sæls tykke og seige Hud. Den aarlige Fangst tør anslaaes til 4 til 600 Stkr.

8. *Phoca vitulina* Lin.

Fn. gr. Nr. 6.

Grönl. Kassigiak, efter sin forskjellige Alder dernæst *Kassigiarak* *Kassiginak* og i tredje Aars Alderen *Kassiarsoak*.

Opholder sig Aaret rundt langs hele Kysten og i alle Fjordene og

fanges næsten overalt, dog langt sparsommere end de tvende følgende Arter. Et Overslag over den aarlige Fangst kan imidlertid ikke gøres uden i Forening med det over Fangsten af *Ph. hispida*.

9. *Phoca groenlandica* Müll.

Fn. gr. Nr. 7.

Grøn. Atak, fremdeles efter Alderen *Atarak*, *Aglektok*, *Atarsoak*.

Denne Art, Svartsiden, er ikke som den foregaaende stationær, men forsvinder regelmæssig tvende Gange om Aaret i nogen Tid, og navnlig trækker den, ialfald i Syd-Grønland, bort i Midten af Marts og viser sig igjen i Slutningen af Mai, hvorpaa den atter forlader Kysten og Fjordene i Slutningen af Juli for at vende tilbage i September. Den forekommer langs hele Kysten, men langt fra saa hyppigt Nord paa som i Syd-Grønland, hvor den afgiver den vigtigste Fangst. Det Antal, der aarlig fanges, kan anslaaes 30 til 36,000.

10. *Phoca hispida* Erxl.

Fn. gr. Nr. 8, *Phoca foetida*.

Grøn. Neitsek, Ungen *Neitsiak*.

Forekommer gennem hele Aaret i alle Grønlands Fjorde, dog fortrinssviis i Isfjordene; den afgiver den vigtigste Fangst i Nord-Grønland, men fanges ogsaa i Mænge i Syd-Grønland. Den aarlige Fangst af den og *Ph. vitulina* tilsammen kan vel anslaaes til 50 til 70,000 Stkr. *).

*) Der findes i Havet ved Grønlands Kyster et Dyr, som Grønlanderne kalder *Auekajak* (den, der ligner en Hvalres) eller maaskee *Aukajak* (den, der er nem til at sonderbryde, smagn. Fabr. om de grønlandske Sæler i Nat. Selst. Skr. I. 2. S. 161), men om hvilket deres Betænelser lyde dels saa ubestemte dels saa fabelagtige, at det er vanskeligt for ei at sige umuligt at skjelne det Sande fra det Falske i dem. Disse Grønlandernes Fortællinger og et Brudstykke af Hovedskallen af sli en *Auekajak*, som Fabricius under sit Ophold i Grønland fandt „i Sildefjorden Norden for Friderichshaabs Coloni i en Bjergkloft“, gave ham Anledning til at optage tvende Dyr „*Trichechus manatus*“ og „*Phoca ursina*“ i sin Fauna, idet han nemlig anslaae det fundne Cranium for at tilhøre den Forstævnte, og dermed henførte Grønlandernes Fortællinger til den Sidste. Heri gaaer han dog sikkerlig for vidt, og turde navnlig være blevet ledet til et saa-

† *Mus decumanus* Pall.*Grøn. Teriak.*

Rotter overføres stundom ufrivilligen af Skibene og kunne blive skadelige nok i Husene; dog kunne de ei udholde Vinterfulden og bortdøe derfor stedsse den første Vinter.

dant Resultat ved Jølelsen af det Vanskelige i at overføre Grønlandernes jabelagtige Beretninger paa den Stelleriske Sæfke, som han nu engang troede at gjentjende i den Hovedskal, han havde fundet; der synes, som alt bemærket, ikke at være Grund til at antage, at Grønlænderne ville betegne mere end et Dyr ved Navnet *Muekæjak*, og at Fabricius ialfald heller ikke selv har været ret sikker i, til hvilket Dyr han skulde hense Grønlandernes hele og halve Tabler, synes den Omstændighed at vise, at han i sine efterladte Manuscripter (der nedenfor nærmere ville blive omtalte) under Overskriften „*Trichechus manatus*“ samler alle de Beretninger, som han i Nat. Selsk. Skrifter anfører i Anledning af *Phoca ursina*. At imidlertid hverken *Nytina*'en eller *Sobjørnen* findes eller nogensinde har været fundet ved Grønlands Kyster kan nu til dags neppe være tvivlsomt, og det gjælder altsaa at udfinde, hvad det er for et Dyr, der skal forståes under Navnet *Muekæjak*.

Da nu Grønlandernes forvirrede og eventyrlige Fortællinger ikke synes at byde Kritikken noget fast Holdpunkt; da der aldrig, saavidt bekendt, er kommet noget andet factisk Beviis tilstede for *Muekæjak*'ens Tilværelse end netop det af Fabricius fundne Cranium, og da endelig dette ikke er blevet opbevaret af Finderen, kan man, ved at søge en Forklaring, saagodtstun kun støtte sig til hvad Fabricius har meddeelt om sit Fund. Dette er rigtignok ikke meget, og navnlig give Ordene i *Fauna groenlandica* ingen synderlig Oplysning; i sine efterladte zoologiske Manuscripter, betitlede: „*Zoologiske Samlinger*“, der ere nedskrevne i Kjøbenhavn i Tidsrummet 1808—1814 og gemmes i det store kongelige Bibliothek, har han imidlertid som sagt atter omtalt *Muekæjak*'en (2 B. S. 298 Nr. 286) og der hensat følgende i Grønland nedskrevne Beskrivelse af det fundne Cranium: „Hovedskallen, som jeg fandt, var meget forhulret og lignede meget Hvalrossens Nr. 82) uden i Tænderne, der vare mange, lange, smalle, fiddende forud i en Klynge paa hver Side.“ — Er det nu ogsaa vanskeligt nok af disse saa Ord at udfinde hvad for et Dyr Craniumet har tilhørt, er man dog formeentligen berettiget til af dem at slutte at det ikke har været noget Pattedyr; thi hos et saadant kunne Tænderne umuligt have en sliq Stilling. Ialfald er der neppe nogen Udvei, med mindre man vilde antage den ovenanførte Beskrivelse for væsentlig urigtig; men

† *Mus musculus* Lin.*Grønl. Teriangoak.*

Om denne gjælder det samme som om Rotten, dog har den ved den sydligste Koloni kunnet holde sig Vinteren over og endog stærkt formere sig.

11. *Hypodæus groenlandicus* Tr.

Denne Stubåmus er af Scoresby medbragt fra Østkysten af Grønland, paa Vestkysten synes den hidtil ikke at være fundet.

12. *Lepus glacialis* Leach,Fn. gr. Nr. 15, *Lepus timidus*.*Grønl. Ukalek.*

Sneharen er hyppig overalt i Landet.

† *Sus scrofa* Lin.*Grønl. Polike.*

Holdes af og til ved enkelte Kolonier.

Hertil er man visseelig ganske uberettiget, naar man seer hen til den store Noiagtighed og Klarhed, hvormed Fabricius's Beskrivelse overhovedet ere udfastede, og erindrer, at den paaagjældende er nedskrevet enten med Gjenstanden selv for Die eller ialfald medens Forestillingen om den endnu var frisk og levende. Derimod bliver den mindre heldige Genførelse af Nubekjaf-Graniet til Søeken flere Aar senere, da Fabricius under Udarbejdelsen af Fauna groenlandica vilde tyde sine ældre Optegnelser, saa meget mindre af nogen Betydning, som det er klart, at han ikke har havt nogen tydelig Forestilling om dette Dyr's Hornplader, da han ellers umulig kunde fundet den Lighed mellem dem og Nubekjaf's „mange, lange, smalle Tænder,“ som han henpeger paa i Fauna groenlandica (S. 6. dentes spurijs tales confertem congestos, qvales Steller)*). „Trichechus manatus“ og „Phoca ursina“ maa altsaa ikke blot udslættes af Grønlands Fauna, men deres Plads kan end ikke indtages af noget andet Pattedyr.

Slutteligen skal jeg endnu tilføie, at Hr. Professor Steenstrup har meddeelt mig, at han var tilbøielig til at troe, at det kunne være Brudstykker af Graniet af en af de store Soule (Anarrhichas), som Fabricius havde fundet, og at baade Tændernes Stilling „i Klynge“, deres Form og endelig det paa disse Dyr's cellulose Granium ret vel paaende Udtryk „forhulvet“ syntes ham at støtte en sliq Gissning.

*) Ved en Trykfeil citeres i Fn. gr. Udtæling § 189 istedetfor § 148; see: Udtæling: Geschichte der Schiffarten etc. Halle 1763. 4to.

13. *Cervus tarandus* Lin.

Fn. gr. Nr. 16.

Grøn. Tukto, ♂ Pangnek, ♀ Kollauak.

Rensdyret forekommer i hele Landet, men aftager stedse mere i Antal. Dets Skind afgive en vigtig Handelsartifel og ere i de sidste Aar solgte i Kjøbenhavn til en Priis af 3—7 Rdl. Stykket efter deres forskjellige Godhed. Den aarlige Production har i den senere Tid kunnet anslaaes til imellem 10 og 20,000 Stkr., men er nu stærkt i Afstagen.

† *Capra hircus* Lin.*Grøn. Sauarsuk.*

Allerede paa Fabricius's Tid var Geden bragt over til Frederiks-
haab, hvor den trivedes ganske godt. Den holdes nu ved de fleste
Kolonier, og der findes for Diebliffet noget over 100 Stkr. ialt.

† *Ovis aries* Lin.*Grøn. Saua.*

Holdes for Diebliffet kun i Julianehaabs District, omtrent 20
Stykker ialt.

† *Bos taurus* Lin.*Grøn. Uimak.*

For Diebliffet holdes der 30 til 40 Stkr. overvintrende Hornqvæg,
dog kun i Julianehaabs District *).

14. *Balaenoptera musculus* F. Cuv.

Eschricht: Unders. over Hvald. 6te Afh., i Vid. Selsk. Skr. 5te R.
I, 85, *Pterobalaena musculus*.

Grøn. Tunnolik.

*) I Fn. gr. optages S. 28 under Nr. 17 *Bos grunniens* paa Grund af, at der under Fabricius's Ophold i Grønland var paa et Stykke Drivis fundet Levningerne (og deriblandt Storstedelen af Hovedskallen) af et oreagtigt Dyr, som han meente at kunne henføre til denne Art, men som i Virkeligheden tilhørte den i det polare Amerika hjemmehørende *Ovibos moschatus*, hvad det af Fabricius afbildede Craniefragment (Vid. Selsk. Skr., N. Saml. III, 82) noksem viser, og hvad han ogsaa selv senere anerkjendte (Vid. Selsk. Skr. 3 R., VI). Fabricius vidste imidlertid meget vel, at et slikt Dyr ei forekommer

Et Skelet af denne Art i Universitetets zootom.-physiol. Samling, nedsendt fra Grønland, beviser dens Forekomst i Davidsstrædet og Baffinsbugten.

15. Balaenoptera gigas Eschr.

Echr. l. c. Pterobalaena boops, *Tunnolik*.

Fn. gr. Nr. 21, Balaena physalus.

Grønl. *Tunnolik*.

Besøger Grønlandshavet kun i Foraars- og Sommer=Maaneberne fra Marts til November; er ligesaa lidt som forrige Gjenstand for Fangst.

16. Balaenoptera rostrata (Fbr.)

Fn. gr. Nr. 24.

Eschr. l. c. Pterobalaena minor grænlantica, *Tikagulik*.

Grønl. *Tikagulik*.

Synes ligeledes kun at være en Sommergjæst i Baffinsbugten, eller ialfald at være sjelden om Vinteren (jvnf. Fabricius).

17. Balaenoptera boops (Fbr.)

Fn. gr. Nr. 22.

Eschr. l. c. Kyphobalaena longimana.

Grønl. *Keporkak*.

Ligeledes en Sommergjæst i Havet ved Grønlands Kyst, hvor der i en lang Narvæke især ved Kolonien Frederikshaab er drevet en regelmæssig Fangst efter den *).

18. Balaena mysticetus Fin.

Fn. gr. Nr. 20.

Grønl. *Arbek*, *Arbavik*, *Sokalik*.

Grønlandshvalen er et Trækdyr, som blot om Vinteren viser sig langs Grønlands Kyster og kun indtil 65° N. B., sønden for hvilken Grændse den ikke er iagttaget uden undtagelsesviis i ganske enkelte Tilfælde.

i Grønland, men at de fundne Levninger langvejsfra vare tilførte med Drivisen, og Moschusøxen fortjener altsaa ingen Plads i en Fortegnelse paa Grønlands Pattedyr.

*) Hvad for en Hval det er, som Grønlænderne betegne med Navnet „Keporkanak“, veed man endnu ikke.

Bed Hvalfangerne's Forfølgelser er den bragt sin Udryddelse saa nær, at dens forbums saa vigtige Fangst nu er saa godt som ophørt.

19. *Physeter macrocephalus* Lin.

Fn. gr. Nr. 25.

Grøn. Kigutilik.

Synes en sjelden Gang at vise sig i Baffinsbugten.

20. *Chaenocetus rostratus* (Müll.)

Fn. gr. Nr. 19, *Monodon spurius*.

Grøn. Anarnak.

Doglingen er meget sjelden i Havet langs Kysten.

21. *Monodon monoceros* Lin.

Fn. gr. Nr. 25.

Grøn. Tugalik.

Narhvalen er en aldeles arctisk Form, som blot om Vinteren viser sig ved Kysten af Grønland og ikke Sonden for 65° N. B.

22. *Delphinapterus leucas* (Pall.)

Fn. gr. Nr. 32, *Delphinus albicans*.

Grøn. Kelelluak.

Hvidfisken er ganske uden Sammenligning den hyppigste Delphin i Grønlandshavet; den viser sig ligesom forrige kun om Vinteren langs Kysten af Sydgrønland, men gaaer i det hele noget længere mod Syd end Narhvalen nemlig omtrent til 63° N. B. Af den og den forrige Art tilsammen fanges der rigeligen 500 Stk. aarlig, hvoraf dog kun ganske saa Procent tilhøre Narhvalen.

23. *Delphinus globiceps* Cuv.

Fn. gr. Nr. 31, *Delphinus tursio*.

Grøn. Nesarnak, Nisarnak.

Grindhvalen forekommer vel ikke regelmæssigen i Baffinsbugten, men viser sig dog undertiden flokkevis der i Sommermaanederne.

24. *Delphinus phocaena* Lin.

Fn. gr. Nr. 29.

Grøn. Nisa.

Indfinder sig om Foraaret i Baffinsbugten og forbliver der indtil November, synes ikke at gaae høiere op i Bugten end til Bredden af Kolonien Godhavn eller henved 69°. Fanges enkeltvis hi og her.

25. *Delphinus orca* Lin.

Fn. gr. Nr. 28.

? Fn. gr. Nr. 27, *Physeter microps*.*Grønl. Ardluk, Ardlurksok.*

Skal ligeledes kun om Sommeren besøge Baffinsbugten, hvor den imidlertid viser sig langs Kysten af Grønland i dens fulde Udstrækning.

26. *Delphinus albirostris* Gray.

Ann. Mag. nat. Hist. 1846.

Eschr. Unders. over Hvald. 5te Afh. i Vid. Selsk., nat. math. Afh. XII, 297, *Delphinus Ibsenii*.

27. *Delphinus Holbøllii*. Eschr.

Skand. Naturf. Møde i København 1847, S. 611; der ikke navngiven.

fugle.

En Stjerne foran Artens Løbenummer betegner de Fugle, som kun tilfældigen og kun ganske enkelte Gange ere trufne i Grønland, en * bag ved Fuglens Navn angiver, at der paagjældende Fugl er redebyggende der i Landet. De af de Danske indførte Huusfugles Navne ere betegnede med et † istedetfor Løbenummer.

1. *Haliaetus albicilla* (Lin.) *

Fn. gr. Nr. 33.

*Grønl. Nektoralik, Tertersok.*2. *Falco gyrfalco* Lin.*

ad.

Fn. gr. Nr. 35, *Falco islandus*.*Grønl. Kirksoviarsuk-kakortuinak.*

*) Om de blandt Grønslænderne under Navnene Pernak (*Physeter catodon* Fn. gr. Nr. 26), *Ardluarsuk* (*Delphinus delphis* Fn. gr. Nr. 30), *Sigukitsok* og *Nesarpek* gaaende Hvaldyr lader der sig fortiden Intet sikkert sige; *Pernak* skal efter Eschricht være en med *D. orca* beslagtet Form, og *Ardluarsuk* kunde maaffee være *D. Holbøllii* eller en denne nærtstående Art, men ialfaldt sikkerlig ikke den Art, hvortil den i Fn. gr. er henført.

jun.

? Fn. gr. Nr. 34 b. *Falco fuscus*.

Grønl. Kirksoviarsuk-kernektok.

3. *Falco peregrinus* Lin. *

? Fn. gr. Nr. 34, *Falco rusticolus*.

Grønl. Kirksoviarsuk Millekulartok.

4. *Nyctea nivea* (Thunb.) *

Fn. gr. Nr. 36. *Strix nyctea*.

Grønl. Opik, Opirksoak.

5. *Otus brachyotus* (Gmel.)

Fn. gr. Nr. 33, *Strix asio*.

Grønl. Siutikok.

*6. *Hirundo rufa* (Vieill.)

*7. *Troglodytes arundinaceus* Vieill.

8. *Saxicola oenanthe* (Lin.) *

Fn. gr. Nr. 84.

Grønl. Kyssektak.

*9. *Sylvicola virens* (Gmel.)

*10. *Sylvicola striata* (Gmel.)

*11. *Sylvicola coronata* (Lin.)

*12. *Sylvicola parus* (Wils.)

*13. *Trichas philadelphia* (Wils.)

*14. *Vermivora rubricapilla* (Wils.)

*15. *Motacilla alba* Lin.

16. *Anthus ludovicianus* (Gmel.) *

*17. *Anthus pratensis* Lin.

*18. *Turdus iliacus* Lin.

*19. *Turdus minor* Gmel.

*20. *Tyrannula pusilla* Swains.

*21. *Tyrannus Cooperi* Nutt.

*22. *Vireosylvia olivacea* (Lin.)

23. *Corvus corax* Lin. *

Fn. gr. Nr. 38.

Grøn. Tullugak.

*24. *Sturnus vulgaris* Lin.

*25. *Agelaius perspicillatus* (Licht.)

Bonaparte, Amer. Ornith. V. 1. pl. III. Fig. 1—2. *Icterus icterocephalus*.

Nat. Tidssk. IV, 74, *Icterus frenatus* Licht. ♀?

26. *Acanthis linaria* (Lin.) *

Fr. gr. Nr. 83.

Grøn. Orpingmiutak; Anarak.

27. *Acanthis canescens* Gould.*

28. *Zonotrichia leucophrys* (Gmel.) *

29. *Plectrophanes lapponicus* (Lin.) *

Fn. gr. Nr. 82.

Grøn. Narksarmiutak.

30. *Plectrophanes nivalis* (Lin.) *

Fn. gr. Nr. 81.

Grøn. Kopanaarsuk.

*31. *Loxia leucoptera* (Gmel.)

*32. *Alauda alpestris* Lin.

*33. *Picus varius* Lin.

*34. *Picus auratus* Lin *).

† *Columba domestica*.

Grøn. Duingoak,

er jevnlig blev enholdt ved Godthaab.

† *Gallus gallorum* Less.

Grøn. Tingmiengoak, Tukingarsolik.

Holdees paa flere Steder.

35. *Tetrao Reinhardi* Brehm. *

Fn. gr. Nr. 80, *Tetrao lagopus*.

Grøn. Akciksek, Kauio.

*) Denne Fugl ifal ifølge Hr. Moschler i 1852 engang være truffet i Grønland see: Journ. f. Ornith. 1856, S. 336.

- *36. *Squatarola helvetica* (Lin.)
- *37. *Vanellus cristatus* Mey.
38. *Charadrius pluvialis* Lin.
Fn. gr. Nr. 79, *Char. apricarius*.
Grøn. Kajorrovek, Kajordlek.
39. *Charadrius hiaticula* Lin.*
Fn. gr. Nr. 78.
Grøn. Tukagvajok.
40. *Cinclus interpres* (Lin.)*
Fn. gr. Nr. 74.
Grøn. Telligvak.
- *41. *Haematopus ostralegus* Lin.
- *42. *Ardea cinerea* Lin. *)
Fn. gr. Nr. 70.
43. *Numenius phaeopus* (Lin.)
44. *Numenius hudsonicus* Lath.
45. *Limosa aegocephala* (Lin.)
Fn. gr. Nr. 72. *Scolopax jardreca*.
Grøn. Sargvarsurksoak.
46. *Tringa canutus* Lin.*
47. *Tringa maritima* Brünn.*
Fn. gr. Nr. 73. *Tringa striata*.
Grøn. Sarbarsuk.
48. *Tringa cinclus* Lin.
Fn. gr. Nr. 77, *Tr. alpina*.
Grøn. Tojuk.
49. *Tringa Bonapartii* Schl.*
- *50. *Tringa pectoralis* Bon.
- *51. *Totanus flavipes* Lath. **).

*) Denne Art optages, fordi der i forrige Aar er fundet et Individ, en ung Fugl, liggende død etsteds ved *Nennortalik* i Syd-Grønland.

**) Ligesom Tilfældet var med *Picus auratus*, kan jeg kun anføre nærværende Art paa Hr. Nöschlers Autoritet, see Journ. f. Ornith. 1. c.

52. *Calidris arenaria* (Lin.) *
- *53. *Macrorhamphus griseus* (Gmel.)
- *54. *Gallinago media* Steph.
55. *Phalaropus fulicarius* (Lin.) *
- Fn. gr. Nr. 76.
? Grønl. *Kajok*.
56. *Phalaropus hyperboreus* (Lin.) *
- Fn. gr. Nr. 75, *Tringa Lobata*.
Grønl. *Nelloumirsortok*.
- *57. *Ortygometra crex* (Lin).
- *58. *Ortygometra porzana* (Lin.)
- *59. *Ortygometra carolina* (Lin.)
60. *Anser erythropus* (Lin.) *
- Fn. gr. Nr. 40, *Anas anser*.
Grønl. *Nerdlernak*.
- † *Anser cinereus domesticus*.
- Grønl. *Nerdlernak*.
Høfdes fun meget sparsomt.
61. *Anser hyperboreus* (Lin.)
62. *Anser brenta* (Pall.) *
- Fn. gr. Nr. 41, *Anas bernicla*.
Grønl. *Nerdlek*.
63. *Anser leucopsis* Bechst.
64. *Cygnus ferus* Ray *).
- Grønl. *Kuksuk*.
65. *Anas boschas* Lin.

*) Endstjondt Svanen nu for Tiden neppe bygger Rede nogetsteds i Grønland, synes den dog tidligere at have gjort det, indtil den udrøddedes af Grønlænderne ved Forfølgelser i Fælderiden, see Krøyers Naturh. Tidsskr. IV, 432. I de seneste Aar har Svanen imidlertid atter vist sig i den sydligste Deel af Landet, og forsaavidt de saa Individuer ei bortskydes, er det vel ikke usandsynligt, at denne Fugl atter vil kunne regnes med blandt de i Grønland redebyggende Fugle.

Fn. gr. Nr. 47.

Gronl. Kartlutok.

a) Var. domestica.

Šoldeš fun meget šparšomt.

66. *Anas acuta* Lin.

*67. *Anas penelope* Lin.

68. *Anas crecca* Lin.

*69. *Anas carolinensis* Gmel.

70. *Clangula islandica* (Gmel.) *

Fn. gr. Nr. 43, *Anas clangula*.

„ „ „ 44, *Anas glaucion*.

Gronl. Kartlutorpiarsuk.

71. *Clangula histrionica* (Lin.) *

Fn. gr. Nr. 46.

Gronl. Tornauarsuk.

*72. *Clangula albeola* (Lin.) *

73. *Harelda glacialis* (Lin.) *

Fn. gr. Nr. 45, *Anas hiemalis*.

Gron. Aglek.

74. *Oidemia perspicillata* (Lin.)

75. *Somateria mollissima* (Lin.) *

Fn. gr. Nr. 42.

Gronl. ♂ Amaulik, ♀ Arnaviak.

76. *Somateria spectabilis* (Lin.) *

Fn. gr. Nr. 39.

Gronl. Siorakitsok, ♂ Kingalik, ♀ Kaiortok.

77. *Mergus serrator* Lin. *

Fn. gr. Nr. 48.

Gronl. Pajk, Nyaliksak.

78. *Colymbus glacialis* Lin. *

Fn. gr. Nr. 62.

Gronl. Tudlik.

79. *Colymbus septentrionalis* Lin. *

Fn. gr. Nr. 61.

Grønl. Karksauk.

80. *Podiceps Holbøllii* Rhdt.

Nat. For. vid. Med. 1853, S. 76.

81. *Podiceps cornutus* Gmel.

*82. *Alca impennis* Lin. *)

Fn. gr. Nr. 52.

Grønl. Isarokitsok.

83. *Alca torda* Lin. *

Fn. gr. Nr. 52.

Grønl. Akparnak, Akpartluk.

84. *Fratercula arctica* (Lin.) *

Fn. gr. Nr. 53.

Grønl. Killangak.

*85. *Fratercula cirrata* (Pall.) *)

86. *Uria grylle* Lin. *

87. *Uria troile* Lin. *

88. *Uria Brünnichii* Sab. *

Fn. gr. Nr. 51, *Alca pica*..

Grønl. Akpa.

89. *Uria ringvia* Brünn.

90. *Aretica alle* (Lin.) *

Fn. gr. Nr. 54.

Grønl. Akpallarsuk, Kaerrak.

91. *Puffinus major* Faber. *

Fn. gr. Nr. 56, *Procellaria puffinus*.

Grønl. Kakordlungnak.

*) *Alca impennis* anføres mere, fordi den forhen er forekommet der, end fordi der skulde være Haab om, at den endnu skulde kunne findes der; selv i tidligere Tid har den imidlertid neppe været nogen regelmæssig forekommende Fugl, men kun en sjelden Gæst, i en vis Tid af Aaret og kun i Landets sybligste Deel.

**) Ifølge Hr. Moschler's Angivelser skal et Exemplar af denne Art være ham tilsendt fra Grønland i Aaret 1846; see Journ. f. Ornithologie 1856. S. 335.

- *92. *Puffinus anglorum* Ray.
93. *Thalassidroma Leachii* (Temm.) *
94. *Procellaria glacialis* Lin. *
- Fn. gr. Nr. 55.
- Grønland. Kakordluk, Kakordluvek.*
95. *Procellaria minor* Kjærbo.
96. *Stercorarius catarrhactes* (Lin.)
97. *Stercorarius pomarinus* (Temm.) *
98. *Stercorarius parasiticus* (Brünn.) *
- Fn. gr. Nr. 68.
- Grønland. Isingak, Meriarsairsok.*
99. *Stercorarius cephus* (Brünn.) *
100. *Larus marinus* Lin. *
- Fn. gr. Nr. 66.
- Grønland. Nayardluk, Nayardluksoak.*
101. *Larus glaucus* Lin. *
- Fn. gr. Nr. 64.
- Grønland. Naya, Nayavek, Nayainak.*
102. *Larus leucopterus* Faber. *
- Grønland. Narangook.*
- *103. *Larus argentatus* Brünn.
- *104. ? *Larus affinis* Rhdt.
- Naturh. Foren. vid. Med. 1853, S. 78.
105. *Rissa tridactyla* (Lin.)
- Fn. gr. Nr. 63.
- Grønland. Tattarak.*
106. *Xema Sabini* J. Sab. *
107. *Pagophila eburnea* (Gmel.) *
- Fn. gr. Nr. 67. *Larus candidus.*
- Grønland. Nayauarsuk.*
108. *Pagophila brachytarsa* (Holb.)
- Nat. Tidskr. IV, 422.
109. *Sterna macroura* Naum. *

Fn. gr. Nr. 69, *Sterna hirundo*.

Grøn. Imerkoteilak.

110. *Sula bassana* (Lin.)

Fn. gr. Nr. 59.

Grøn. Kuksuk.

111. *Graculus carbo* (Lin.)

Fn. gr. Nr. 57.

Grøn. Okaitsok.

Padde.

I Fn. gr. har Fabricius optaget *Rana temporaria*. men kun efter Betretninger af Grønlænderne, som under Navn af „Piglertok“ omtale et Dyr, der skal findes paa græsbevorede Steder i den sydlige Deel af Landet, og i hvilket Fabricius meente at erkjende den overnævnte Frø. Saavidt vides er der imidlertid aldrig kommet noget factist Beviis paa en Frøs Forekomst i Grønland for Dagen, og det synes heller ikke rimeligt, at nogen saadan skulde findes der.

Fiske.

En Stjerne foran Føbenummeret betegner de faa Arter, som blot optages paa Fabricius's Autoritet, uden saavidt bekiendt senere at være nedsendte fra Grønland til nogen af de herværende naturhistoriske Samlinger.

1. *Cottus groenlandicus* Cuv.

Fn. gr. Nr. 113. *Cottus scorpius*.

Grøn. Kaniok.

Denne Fisk spiller en vigtig Rolle som Fødemiddel for Grønlænderne.

2. *Cottus scorpioides* Fbr.

Fn. gr. Nr. 114.

Grønl. Pokudlek Igarsok.

3. *Phobetor tricuspis* (Rhdt. sen.)

Vid. Selsk. nat. math. Afh. V, p. LII.

Fn. gr. Nr. 115. *Cottus gobio*.

Grønl. Itekivdlek, Kanikitsok.

4. *Icelus uncinatus* (Rhdt. sen.)

Vid. Selsk. nat. math. Afh. VI, p. LIII.

5. *Icelus bicornis* (Rhdt. sen.)

Vid. Selsk. nat. math. Afh. VIII, p. LXXV.

6. *Triglops Pingelii* Rhdt. sen.

Vid. Selsk. nat. math. Afh. V, p. LII.

7. *Aspidophorus decagonus* (Bl.)

Fn. gr. Nr. 112, *Cottus cataphractus*.

Grønl. Kaniordluk, Kaniornak

8. *Aspidophorus spinosissimus* Kr.

Nat. Tdisskr. 2 R. I. 250.

9. *Aspidophoroides monopterygius* (Bl.)

10. *Sebastes norvegicus* (Asc.)

Fn. gr. Nr. 121. *Perca norvegica*.

Grønl. Sullupaugak.

Udgiver i Sydgrønland et iffe uvigtigt Næringemiddel.

11. *Gasterosteus aculeatus* Lin. Var. *trachurus*.

Vid. Selsk. nat. math. Afh. VII. 114 & 119 *Gasterosteus loricatus*
Rhdt. sen.

Krøyer, Danmarks Fiske I, 590.

Var. ? *Gasterosteus dimidiatus* Rhdt. sen.

Vid. Selsk. nat. math. Afh. VII, 114.

Fn. gr. Nr. 122. *G. aculeatus*.

Grønl. Kakilisak.

Var. ? *Gasterosteus gymnurus* Rhdt. sen.

Vid. Selsk. nat. math. Afh. VII, 193

12. *Ammodytes dubius* Rhdt. sen.

Vid. Selsk. nat. math. Afh. VII, 131.

Fn. gr. Nr. 98 *Ammodytes tobianus*.

Grøn. Putsrotok.

13. *Notacanthus Fabricii* (Rhdt. sen.)
 Nat. Hist. Selsk. Skr. IV, II, 21. *Campylodon*.
 Vid. Selsk. nat. math. Afh. VII, 120.
14. *Stichaeus praecisus* (Kr.)
 Nat. Tidskr. I, 25.
 Vid. Selsk. nat. math. Afh. VI, p. CIX, *Stichaeus unimaculatus*
 Rhdt. sen.
15. *Stichaeus punctatus* (Fbr.)
 Fn. gr. Nr. 110.
Grøn. Akulliakitok.
16. *Lumpenus Fabricii* Rhdt. sen.
 Vid. Selsk. nat. math. Afh. VI p. CX.
 Fn. gr. Nr. 109 *Blennius lumpenus*.
Grøn. Tejarnak.
17. *Lumpenus medius* Rhdt. sen.
 Vid. Selsk. nat. math. Afh. VII, 121.
18. *Lumpenus aculeatus* Rhdt. sen.
 Vid. Selsk. nat. math. Afh. VII, 122.
19. *Lumpenus gracilis* Rhdt. sen.
 Vid. Selsk. nat. math. Afh. VII, 194.
20. *Gunellus fasciatus* (Bl.)
 Fn. gr. Nr. 108. *Blennius gunellus*.
Grøn. Kurksaurak.
21. *Gunellus affinis* Rhdt. sen.
 Vid. Selsk. nat. math. Afh. VII, 114 & 123.
22. *Lycodes VahlII* Rhdt. sen.
 Vid. Selsk. nat. math. Afh. VII, 153.
Grøn. Misarkornak.
23. *Lycodes reticulatus* Rhdt. sen.
 Vid. Selsk. nat. math. Afh. VII, 167.
Grøn. Akulliakitok.
24. *Lycodes seminudus* Rhdt. sen.
 Vid. Selsk. nat. math. Afh. VII, 223.

25. *Lycodes perspicillum* Kr.

Vid. Selsk. Overs. 1844, 140.

26. *Lycodes nebulosus* Kr.

Vid. Selsk. Overs. 1844, 140.

27. *Anarrhichas lupus* Lin.

Fn. gr. Nr. 97.

*Grøn. Kigutilik.*28. *Anarrhichas denticulatus* Kr.

Vid. Selsk. Overs. 1844, 140.

29. *Anarrhichas* — ?Fn. gr. Nr. 97 b. *Anarrhichas minor*.*Grøn. Kærrak.*

Der forekommer i Havet ved Grønland en fra de 2 foregaaende
 vistnok forskjellig tredje Søulv, som sandsynligvis er den af Mis-
 sønæren Olahn omtalte *A. minor*; efter en velvillig Meddelelse fra Hr.
 Prof. Steenstrup er denne Olahn's Art imidlertid forskjellig fra den
 ægte af E. Olafsen beskrevne islandske *minor*, der fremdeles danner
 en fjerde god Art.

30. *Cyclopterus lumpus* Lin.

Fn. gr. Nr. 92.

Grøn. Nepisa, ♂ Angusedlok, ♀ Arnardlok.

Fanges og spises i stor Mængde af Grønlanderne.

31. *Cyclopterus spinosus* Fbr.

Fn. gr. Nr. 93.

Nat. Tidskr. 2 R. II, 262.

*Grøn. Nepisardluk.*32. *Liparis Fabricii* Kr.

Fn. gr. Nr. 95.

Nat. Tidskr. 2 R. II, 274.

*Grøn. Abapokitsok, Amersulak.*33. *Liparis gelatinosus* Pall.

Vid. Selsk. Overs. 1842, 82.

34. *Ceratias Holbøllii* Kr.

Nat. Tidskr. 2 R. I, 639.

35. *Himantolophus groenlandicus* Rhdt. sen.

Vid. Selsk. nat. math. Afh. VII, 132.

36. *Hippoglossus maximus* Mind.Fn. gr. Nr. 117. *Pleuronectes hippoglossus*.*Grønland. Netarnak.*

Er meget vigtig som Fødemiddel.

37. *Hippoglossus pinguis* (Fbr.)

Vid. Selsk. nat. math. Afh. I, 43

Fn. gr. Nr. 118. *Pleuronectes cynoglossus*.*Grønland. Kalleraglek, Netarnarak.*38. *Citharus platessoides* (Fbr.)

Fn. gr. Nr. 119.

*Grønland. Okotak, Kollevsak.*39. *Gadus agilis* Rhdt. sen.

Vid. Selsk. nat. math. Afh. VII, 115, 126.

Fn. gr. Nr. 100, *Gadus aeglefinus*.*Grønland. Misarkornak.*

Fanges paa enkelte Steder i stor Mængde.

40. *Gadus morrhua* Lin.Fn. gr. Nr. 101, *Gadus callarias*." " Nr. 102, *Gadus morrhua*.*Grønland. Saraudlik, Saraudliirksoak.*41. *Gadus Ovak* Rhdt. sen.

Vid. Selsk. nat. math. Afh. VII, 115 & 127.

Fn. gr. Nr. 103. *Gadus barbatus*.*Grønland. Ogak eller Ovak.*

Fanges og spises i Mængde.

*42. *Merlangus carbonarius* (Lin.)Fn. gr. Nr. 104, *Gadus virens*.*Grønland. Ordliit.**43. *Merluccius vulgaris* Cuv.Fn. gr. Nr. 105, *Gadus merluccius*.*Grønland. Akulliakitsoak.**44. *Lota molva* Cuv.

Fn. gr. Nr. 106.

Grøn. Ivirksoak.

45. *Motella Reinhardi* (Kr.)

Vid. Selsk. nat. math. Afh. VII, 115 M. *Mustela*.

46. *Motella ensis* Rhdt. sen.

Vid. Selsk. nat. math. Afh. VII, 115 & 128.

47. *Motella argentata* Rhdt. sen.

Vid. Selsk. nat. math. Afh. VII, 115 & 128.

*48. *Brosmius vulgaris* Cuv.

Fn. gr. Nr. 107, *Gadus brosme*.

Grøn. Nejorpallugak.

49. *Bythites fuscus* Rhdt. sen.

Vid. Selsk. nat. math. Afh. VII, 175.

Grøn. Amersulak.

50. *Macrourus Stroemii* Rhdt. sen.

Vid. Selsk. nat. math. Afh. V, p. XVIII.

Vid. Selsk. Overs. 1844, 140.

51. *Macrourus Fabricii* Sundev.

Fn. gr. Nr. 111. *Coryphaena rupestris*.

Grøn. Ingmingoak.

52. *Gymnelis viridis* (Fbr.)

Fn. gr. Nr. 99.

Var. ? *Gymnelis punctulatus* Rhdt. sen.

Var. ? „ *lineolatus* Rhdt. sen.

Grøn. Unernak.

53. *Anguilla* — ? *)

Fn. gr. Nr. 96, *Muraena anguilla*.

Grøn. Nimeriak.

54. *Clupea harengus* Lin.

Fn. gr. Nr. 129.

Grøn. Kapiselik.

Stjondt Silden iffe er saa særdeles sjelden ved Grønlands Kyster,

*) Det er endnu uafgjort, hvilken Haleart det er, som forekommer i Grønland.

findes den dog i meget for ringe Mængde til at kunne blive Gjenstand for en regelmæssig Fangst.

55. *Salmo* — ? *)

Fn. gr. Nr. 123, *Salmo salar*.

Grøn. *Kapisalirksoak*.

Forekommer kun sparsomt.

*56. *Salmo carpio* Lin.

Fn. gr. Nr. 124.

Grøn. *Ekalluk*.

Fanges og spises i Mængde.

57. *Salmo alpinus* Lin.

Fn. gr. Nr. 125.

Grøn. *Ekalluk*.

58. *Salmo stagnalis* Fbr.

Fn. gr. Nr. 126.

Grøn. *Ekallukak*.

*59. *Salmo rivalis* Fbr.

Fn. gr. Nr. 127.

Grøn. *Aunardlek*.

60. *Mallotus arcticus* (Fbr.)

Fn. gr. Nr. 128.

Grøn. *Angmaksak*.

Er som Fødemiddel meget vigtig for Grønlænderne.

61. *Paralepis borealis* Rhdt. sen.

Vid. Selsk. nat. math. Afh. VII, 115 & 125.

Nat. Tidskr. 2 R. II, 241

Fn. gr. Nr. 130, *Clupea encrasicolus*.

Grøn. *Saviliursak*.

62. *Microstomus groenlandicus* Rhdt. sen.

Vid. Selsk. nat. math. Afh. VIII, p. LXXIV.

*) Hr. Professor Krøyer har velvilligt meddeelt mig, at der endnu ikke foreligger tilstrækkeligt Materiale til med Sikkerhed at kunne bedømme de grønlandske Larearters Antal og Forhold til de europæiske og nordamerikanske Arter, dog mener han, at Fabricius's *Salmo salar* ialfald ikke er den europæiske Art af dette Navn.

63. *Scopelus glacialis* Rhdt. sen.

Vid. Selsk. nat. math. Afh. VI, p. CX.

Nat. Tidskr. 2 R. II, 230

Fn. gr. Nr. 120, *Labrus exoletus*.*Grøn. Keblernak.*64. *Stomias ferox* Rhdt. sen.

Vid. Selsk. nat. math. Afh. X. p. LXXVIII.

Nat. Tidskr. 2 R. II, 253.

65. *Selache maxima* (Gunn.)

Fn. gr. Nr. 90.

*Grøn. Kaksib Kannioa.*66. *Centroscyllium Fabricii* (Rhdt. sen.)

Vid. Selsk. nat. math. Afh. III. p. XVI.

Fn. gr. Nr. 88, *Squalus Acanthias*.*Grøn. Kukilik.*67. *Seymnus microcephalus* (Bl.)Fn. gr. Nr. 89, *Squalus carcharias*.*Grøn. Ekallurksoak.*

Den aarlige Fangst har i den senere Tid beløbet sig til 10 til 30,000
Stykker.

68. *Raja radiata* Don.Fn. gr. Nr. 87, *Raja fullonica*.*Grøn. Taralíkisak.*69. *Myxine glutinosa* Lin.

Fn. gr. Nr. 334.

Grøn. Ivik.

Tillæg Nr. 2,
Fortegnelse over Grønlands Krebsdyr, Annelider og
Judvoldssorme.

af
Profesør J. Reinhardt.

Krebsdyr.

1. *Chionoecetes opilio* (Fbr.)
Vid. Selsk. Skr. N. Smlng. III, 180.
Fn. gr. Nr. 214, Cancer phalangium.
Grønl. Arksegiarsak.
2. *Hyas aranea* (Linn.)
Fn. gr. Nr. 213.
Grønl. Arksegiak.
3. *Hyas coarctata* Leach.
Malac. podophth. britt. Tab. 21 b.
4. *Pagurus pubescens* Kr.
Vid. Selsk. nat. math. Afh. VII, 314.
5. *Crangon Boreas* (Phipps.)
Fn. gr. Nr. 218, Cancer homaroides.
Grønl. Umiktak.
6. *Sabinea septemcarinata* (Sab.)
App. to the Voy. af Capt. Parry, 58.
Nat. Tidskr. IV, 244.
7. *Argis lar* (Owen.)
Zool. of Beechey's Voy. p. 88.

Nat. Tidskr. IV, 255.

8. *Hippolyte Fabricii* Kr.

Vid. Selsk. nat. math. Afh. IX, 277.

9. *Hippolyte Gaimardii* M. Edw.

Hist. des Crust. II, 378.

Vid. Selsk. nat. math. Afh. IX, 282.

10. *Hippolyte gibba* Kr.

Vid. Selsk. nat. math. Afh. IX, 288.

11. *Hippolyte Sowerbei* Leach.

Malac. podophth. brit. tab. 39.

Vid. Selsk. nat. math. Afh. IX, 298.

12. *Hippolyte macilenta* Kr.

Vid. Selsk. nat. math. Afh. IX, 305.

13. *Hippolyte turgida* Kr.

Vid. Selsk. nat. math. Afh. IX, 308.

14. *Hippolyte Phippsii* Kr.

Vid. Selsk. nat. math. Afh. IX, 314.

15. *Hippolyte polaris* (Sab.)

Fn. gr. Nr. 216, *Cancer squilla* Var. b. ?

Vid. Selsk. nat. math. Afh. IX, 324.

16. *Hippolyte borealis* Owen.

App. to the Voy. of Ross, p. LXXXIV.

Vid. Selsk. nat. math. Afh. IX, 330.

17. *Hippolyte aculeata* (Fbr.)

Fn. gr. Nr. 219.

Vid. Selsk. nat. math. Afh. IX, 334.

Gronl. Naularnak.

18. *Hippolyte microceros* Kr.

Vid. Selsk. nat. math. Afh. IX, 341.

19. *Pandalus borealis* Kr.

Nat. Tidskr. II, 254.

20. *Pandalus annulicornis* Leach.

Malac. podophth. brit. tab. 40.

- Nat. Tidskr. 2 R. I, 469.
21. *Pasiphae tarda* Kr.
Nat. Tidskr. 2 R. I, 453.
22. *Sergestes arcticus* Kr.
Vid. Selsk. Overs. 1855, S. 27.
23. *Sergestes Rinckii* Kr.
Vid. Selsk. Overs. 1855, S. 33.
24. *Thysanopoda inermis* Kr.
Voy. en Scand. & c. Crustacès Pl. 7. fig. 2.
25. *Thysanopoda longicaudata* Kr.
Voy. en Scand. & c. Crustacès Pl. 7. fig. 3.
26. *Mysis oculata* (Fbr.)
Fn. gr. Nr. 222.
Grøn. Irsitugak.
27. *Cuma Edwardsii* Kr.
Nat. Tidskr. 2 R. II, 128.
28. *Cuma Rathkii* Kr.
Nat. Tidskr. 2 R. II, 144.
29. *Cuma angulata* Kr.
Nat. Tidskr. 2 R. II, 156.
30. *Cuma resima* Kr.
Nat. Tidskr. 2 R. II, 165.
31. *Cuma brevirostris* Kr.
Nat. Tidskr. 2 R. II, 174.
32. *Leucon nasica* Kr.
Nat. Tidskr. 2 R. II, 189.
33. *Leucon deformis* Kr.
Nat. Tidskr. 2 R. II, 194.
34. *Orchestia* — ?
Fn. gr. Nr. 235, *Oniscus Stroemianus*.
Grøn. Kingupek.
35. *Anonyx gulosus* Kr.
Nat. Tidskr. 2 R. I, 611.

? Fn. gr. Nr. 233, *Oniscus cicada*.

Grøn. Kingungoak-aukpilartok.

36. *Anonyx Holbøllii* Kr.

Nat. Tidskr. 2 R. II, 8.

37. *Anonyx plautus* Kr.

Nat. Tidskr. 2 R. I, 629.

38. *Anonyx Edwardsii* Kr.

Nat. Tidskr. 2 R. II, 1.

39. *Anonyx minutus* Kr.

Nat. Tidskr. 2 R. II, 23.

40. *Anonyx ampulla* (Phipps.)

Voy. t. the n. pole. 1773. p. 191.

Nat. Tidskr. 2 R. I, 578.

41. *Anonyx VahlII* (Rhdt. sen.)

Vid. Selsk. nat. math. Afh. VII, 233.

42. *Opis typica* Kr.

Nat. Tidskr. IV, 149, *O. Eschrichtii*.

„ „ 2 R. II, 46.

43. *Stegocephalus inflatus* Kr.

Nat. Tidskr. IV, 150.

„ „ 2 R. I, 522.

44. *Phoxus Holbøllii* Kr.

Nat. Tidskr. IV, 151.

„ „ 2 R. I, 551.

45. *Phoxus plumosus* Kr.

Nat. Tidskr. IV, 152.

„ „ 2 R. I, 563.

46. *Pontopareia femorata* Kr.

Nat. Tidskr. IV, 153.

„ „ 2 R. I, 530.

47. *Pardalisca cuspidata* Kr.

Nat. Tidskr. IV, 153.

48. *Protomedeia fasciata* Kr.

Nat. Tidskr. IV, 154.

49. *Ampelisca Eschrichtii* Kr.
Nat. Tidskr. IV, 155.
50. *Photis Reinhardi* Kr.
Nat. Tidskr. IV, 155.
51. *Acanthonotus inflatus* Kr.
Nat. Tidskr. IV, 161.
52. *Acanthonotus serratus* (Fbr.)
Fn. gr. Nr. 237.
Vid. Selsk. nat. math. Afh. VII, 266. *Amphithoe serra* Kr.
Grenl. Kingungoak-Kappinartalik.
53. *Acanthonotus tricuspis* Kr.
Nat. Tidskr. 2 R. II, 115.
54. *Acanthonotus cristatus* Owen.
App. to Sir J. Ross's 2 Voy.
55. *Amphithoe laeviuscula* Kr.
Vid. Selsk. nat. math. Afh. VII, 281.
56. *Amphithoe crenulata* Kr.
Vid. Selsk. nat. math. Afh. VII, 278. ♂
" " " " " " , 275. ♀ *inermis* Rhdt. sen.
Nat. Tidskr. IV, 165.
57. *Amphithoe bicuspis* Rhdt. sen.
Vid. Selsk. nat. math. Afh. VII, 273.
58. *Amphithoe hystrix* (Owen.)
App. to the 2 Voy. af Sir J. Ross XCI.
Vid. Selsk. nat. math. Afh. VII, 259.
59. *Amphithoe panopla* Kr.
Vid. Selsk. nat. math. Afh. VII, 270.
60. *Amphithoe carinata* Rhdt. sen.
Vid. Selsk. nat. math. Afh. VII, 256.
61. *Amphithoe Edwardsii* (Sab.)
Suppl. to the App. to Capt. Parry's Voy.
Nat. Tidskr. 2 R. II, 76.
62. *Oediceros saginatus*. Kr.
Nat. Tidskr. IV, 156.

63. *Gammarus Sabini* Leach.
App. to Capt. Parry's Voy. p. 54.
64. *Gammarus loricatus* Sab.
App. to Capt. Parry's Voy. p. 53.
65. *Gammarus pinguis* Kr.
Vid. Selsk. nat. math. Afh. VII, 252.
66. *Gammarus dentatus* Kr.
Nat. Tidsskr. IV, 159.
67. *Gammarus mutatus* Liljeb.
Vetensk. Akad. Hndl. 1853, S. 427.
Fn. gr. Nr. 231. *Oniscus pulex*.
? *Gam. locusta* Mont. Trans. of the Linn. Soc, Vol. 9. p. 92,
Tab. 4, Fig. 1.
Grøn. Kinguk.
68. *Gammarus*? — ?
Fn. gr. Nr. 234. *Oniscus arenarius*.
Vid. Selsk. nat. math. Afh. VII, 322.
69. *Ischyrocerus anguipes* Kr.
Vid. Selsk. nat. math. Afh. VII, 283.
70. *Ischyrocerus latipes* Kr.
Nat. Tidsskr. IV, 162.
71. *Leucothoe clypeata* Kr.
Nat. Tidsskr. IV, 157.
72. *Eusirus cuspidatus* Kr.
Nat. Tidsskr. 2 R. I, 501.
73. *Siphonocoetes typicus* Kr.
Nat. Tidsskr. 2 R. I, 481.
74. *Glaucanome leucopis* Kr.
Nat. Tidsskr. 2 R. I, 491.
75. *Dulichia spinosissima* Kr.
Nat. Tidsskr. 2 R. I, 513.
76. *Metoeus Medusarum* (Fbr.)
Fn. gr. Nr. 232.

Vid. Selsk. nat. math. Afh. VII, 288.

Grønl. Urksursak.

77. *Temisto crassicornis* Kr.

Vid. Selsk. nat. math. Afh. VII, 295.

78. *Lestrigonus exulans* Kr.

Vid. Selsk. nat. math. Afh. VII, 296.

79. *Hyperia*? *Cyaneae* (Sab.)

Supp. to the App. to Capt. Parry's Voy.

80. *Hyperia oblivia* Kr.

Vid. Selsk. nat. math. Afh. VII, 298.

81. *Cercops Holbøllii* Kr.

Nat. Tidsskr. IV, 504.

82. *Aegina longicornis* Kr.

Nat. Tidsskr. IV, 509.

83. *Caprella septentrionalis* Kr.

Nat. Tidsskr. IV, 590.

Fn. gr. Nr. 225, *Squilla lobata*.

Grønl. Napparsariak.

84. *Cyamus Ceti* (Lin.)*)

Fn. suec. Ed. alt. 1761, p. 499 Nr. 2056,

Martens, Fr. Spitsb. o. Grønl. Reisebeschr., S. 86 & 109, Wal-fisches Lauss.

? Fn. gr. Nr. 230, *Oniscus Ceti*.

? Nat. Tidsskr. IV, 476, *Cyamus Ceti*.

Grønl. Arberub-koma.

85. *Arcturus Baffini* (Sab.)

App. to Capt. Parry's Voy.

86. *Idothea nodulosa* Kr.

Nat. Tidsskr. 2 R. II, 100.

87. *Idothea Sabini* Kr.

*) Det turde fortjene en nærmere Underfølgelse, om den af Fabricius og Prof. Krøyer beskrevne, paa Keperfahen (*Balaenoptera boops*) levende *Cyamus* virkelig er samme Art som den ægte *Cyamus Ceti* Lin. fra Grønlandshvalen.

Nat. Tidsskr. 2 R. II, 394.

88. *Idothea robusta* Kr.

Nat.-Tidsskr. 2 R. II, 108.

89. *Asellus groenlandicus* Kr.

Vid. Selsk. nat. math. Afh. VII, 90.

Fn. gr. Nr. 227, *Oniscus aquaticus*.

Grønl. Teitsib-Terkeinga.

90. *Munna Fabricii* Kr.

Nat. Tidsskr. 2 R. II, 380.

91. *Henopomus tricornis* Kr.

Nat. Tidsskr. 2 R. II, 372.

92. *Jaera nivalis* Kr.

Vid. Selsk. nat. math. Afh. VII, 303.

? Fn. gr. Nr. 229, *Oniscus marinus*.

Grønl. Sirksab-koma.

93. *Praniza Reinhardi* Kr.

Vid. Selsk. nat. math. Afh. VII, 301.

94. *Anceus elongatus* Kr.

Nat. Tidsskr. 2 R. II, 388.

95. *Aega psora* (Linn.)

Fn. gr. Nr. 226.

Grønl. Saraulib-koma.

96. *Aega* — ?

Vid. Selsk. nat. math. Afh. VII, 318.

97. *Bopyrus Hippolytes* Kr.

Vid. Selsk. nat. math. Afh. VII, 306.

98. *Bopyrus abdominalis* Kr.

Nat. Tidsskr. III, 102 og 296.

99. *Dajus Mysidis* Kr.

Voy. en Scandinavie, en Laponie &c. Crustacès, pl. 28, Fig. 1.

100. *Apus glacialis* Kr.

Nat. Tidsskr. 2 R. II, 431.

101. *Nebalia bipes* (Fbr.)

Fn. gr. Nr. 223.

Nat. Tidsskr. 2 R. II, 436.

102. *Branchipus paludosus* Müll.

Fn. gr. Nr. 224, *Cancer stagnalis*.

Grøn. Taitsim-illærkei.

103. *Daphnia rectispina* Kr.

Vid. Selsk. nat. math. Afh. VII, 91.

Fn. gr. Nr. 238, *Daphnia pulex*.

Grøn. Taitsim-illærangoa.

104. *Lynceus lamellatus* Müll. ?

Vid. Selsk. nat. math. Afh. VII, 320.

105. *Pontia Pattersonii* (Templ.)

Trans. entom. Soc. II, 34.

Nat. Tidsskr. 2 R. II, 561.

106. *Calanus hyperboreus* Kr.

Vid. Selsk. nat. math. Afh. VII, 310.

107. *Calanus quinqueannulatus* Kr.

Nat. Tidsskr. 2 R. II, 545.

108. *Calanus spitsbergensis* Kr.

Nat. Tidsskr. 2 R. II, 531.

109. *Calanus caudatus* Kr.

Nat. Tidsskr. 2 R. II, 550.

110. *Cyclops brevicornis* Strøm ?

Fn. gr. Nr. 240.

Grøn. Ingnerolanek.

111. *Caligus hippoglossi* Kr.

Nat. Tidsskr. I, 625.

Fn. gr. Nr. 239, *Binoculus piscinus*.

Grøn. Netarnab-koma.

112. *Dinematura ferox* Kr.

Nat. Tidsskr. II, 40.

113. *Chondracanthus radiatus* (Müll.)

Fn. gr. Nr. 330.

Nat. Tidsskr. I, 196.

Grøn. Inqmingursab-massimioa.

114. *Chondracanthus nodosus* (Müll.)
 Fn. gr. Nr. 331.
 Nat. Tidsskr. II, 133.
Grønl. Sullupaukak-massimioa.
115. *Chondracanthus gobinus* (Müll.)
 Fn. gr. Nr. 329.
116. *Chondracanthus cornutus* (Müll.)
 Vid. Selsk. nat. math. Afh. VII, 321.
117. *Lernaeopoda elongata* Grant.
 Edinb. Journ. of Sc. 1827, Nr. 12.
 Nat. Tidsskr. I, 259.
118. *Lernaeopoda carpionis* Kr.
 Nat. Tidsskr. I, 268.
 Fn. gr. Nr. 327, *Lernaea salmonea*.
Grønl. Ekallub-massimioa.
119. *Brachiella rostrata* Kr.
 Nat. Tidsskr. I, 207.
120. *Anchorella uncinata* (Müll.)
 Fn. gr. Nr. 328.
 Nat. Tidsskr. I, 193.
Grønl. Saraulib-massimioa.
121. *Lernaea branchialis* Linn.
 Fn. gr. Nr. 325, *L. gadina* Müll.
Grønl. Okab-massimioa.
122. *Lernaea cyclopterina* Müll.
 Fn. gr. Nr. 326.
Grønl. Nepisardlub-massimioa.
123. *Lernaea?* sp?
 Vid. Selsk. nat. math. Afh. VII, 321.
124. *Peltogaster Paguri* Rthk.
 Nor. Ac. Acad. Caes. Leop. - Car. N. C. 1843, Vol. XX, Rathke,
 H. Beiträge zur Fauna Norwegens p. 245, Tab. XII. Fig. 17.
125. *Balanus porcatus* (d. Costa).
 Fn. gr. Nr. 423, *Lepas balanus*.

Grønl. Katungiak.

126. *Balanus balanoides* Lin.

Fn. gr. Nr. 424.

Grønl. Katungiak.

127. *Balanus crenatus* Brug.

Enc. Meth. Vers.

Naturh. Selsk. Skr. I. 1: 174, *Lepas foliacea* Var. A.

128. *Coronula diadema* (Lin.)

Fn. gr. Nr. 425, *Lepas balaenaris*.

Grønl. Keporkab-Katungiarsoa.

129. *Conchoderma aurita* (Lin.)

Syst. Nat, Ed. 12, 1110.

Vid. Selsk. Skrifter for 1809 og 1810, p. 94.

Fn. gr. Nr. 425, antaget for Unger af *Coron. diad.*

130. *Nymphon grossipes* Fbr.

Fn. gr. Nr. 210, (pr. p.)

Nat. Tidsskr. 2 R. I, 108.

Grønl. Niutok.

131. *Nymphon longitarse* Kr.

Nat. Tidsskr. 2 R. I, 112.

132. *Nymphon hirtum* C. Fbr. ?

Ent. syst. IV, 407.

Nat. Tidsskr. 2 R. I, 113.

133. *Nymphon brevitarse* Kr.

Nat. Tidsskr. 2 R. I, 115.

134. *Zetes hispidus* Kr.

Nat. Tidsskr. 2 R. I, 117.

135. *Pallene spinipes* (Fbr.)

Fn. gr. Nr. 211.

Nat. Tidsskr. 2 R. I, 118.

136. *Pallene intermedia* Kr.

Nat. Tidsskr. 2 R. I, 119.

137. *Pallene discoidea* Kr.

Nat. Tidsskr. 2 R. I, 120.

138. *Phoxichilidium femoratum* Rthk.

Nat. Selsk. Skr. V, I. 201.

Nat. Tidsskr. 2 R. I, 122.

Annelider.

1. *Lepidonote scabra* (Fbr.)

Fn. gr. Nr. 292.

Vid. Selsk. nat. math. Afh. X, 164.

2. *Lepidonote cirrata* (Fbr.)

Fn. gr. Nr. 290.

Vid. Selsk. nat. math. Afh. X, 166.

3. *Lepidonote punctata* (Fbr.)

Fn. gr. Nr. 291.

Vid. Selsk. nat. math. Afh. X, 268.

4. *Polynoe longa* (Müll.)

Fn. gr. Nr. 293.

5. *Pholoe?* *minuta* (Fbr.)

Fn. gr. Nr. 294.

Vid. Selsk. nat. math. Afh. X, 169.

6. *Euphrosyne borealis* Ørd.

Vid. Selsk. nat. math. Afh. X, 170.

7. *Onuphis conchilega* Sars.

Beskr. og Iagtt. &c p. 61.

Vid. Selsk. nat. math. Afh. X, 172, *Onuphis Eschrichtii* Ørd.8. *Nereis pelagica* Linn.Fn. gr. Nr. 275, *Nereis verrucosa*.

Vid. Selsk. nat. math. Afh. X, 175.

*Grønl. Sengiarsoak.*9. *Nereis diversicolor* Müll.

Fn. gr. Nr. 274.

Vid. Selsk. nat. math. Afh. X, 176.

Gronl. Sengiak.

10. *Nereis? aphroditoides* Fbr.

Fn. gr. Nr. 278.

Gronl. Sengiarak.

11. *Heteronereis paradoxa* Ørd.

Vid. Selsk. nat. math. Afh. X, 177.

12. *Heteronereis arctica* Ørd.

Vid. Selsk. nat. math. Afh. X, 179.

13. *Heteronereis assimilis* Ørd.

Vid. Selsk. nat. math. Afh. X, 180.

14. *Lycastis? incisa* (Fbr.)

Fn. gr. Nr. 277.

Gronl. Sengiak.

15. *Nephtys coeca* (Fbr.)

Fn. gr. Nr. 287.

Vid. Selsk. nat. math. Afh. X, 193.

Gronl. Sengiarsoak.

16. *Nephtys longisetosa* Ørd.

Vid. Selsk. nat. math. Afh. X, 195.

17. *Phyllodoce maculata* (Fbr.)

Fn. gr. Nr. 281.

Vid. Selsk. nat. math. Afh. X, 191.

18. *Phyllodoce groenlandica* Ørd.

Vid. Selsk. nat. math. Afh. X, 192.

19. *Phyllodoce incisa* Ørd.

Vid. Selsk. nat. math. Afh. X, 189.

20. *Phyllodoce? — ?*

Fn. gr. Nr. 280. *Nereis coerulea.*

Gronl. Sengiarak.

21. *Eulalia viridis* (Müll.)

Fn. gr. Nr. 279.

Vid. Selsk. nat. math. Afh. X, 188.

Gronl. Sengiarak.

22. *Eleone longa* (Fbr.)

Fn. gr. Nr. 283.

Vid. Selsk. nat. math. Afh. X, 185.

*Grøn. Sengiak.*23. *Eleone flava* (Fbr.)

Fn. gr. Nr. 282.

Vid. Selsk. nat. math. Afh. X, 186.

*Grøn. Sengiarak.*24. *Eleone cylindrica* Ørd.

Vid. Selsk. nat. math. Afh. X, 187.

25. *Castalia rosea* (Fbr.)

Fn. gr. Nr. 284.

*Grøn. Sengiarak.*26. *Glycera alba* (Müll.)Vid. Selsk. nat. math. Afh. X, 196. *Glycera capitata* Ørd.*Grøn. Pullateriak.*27. *Glycera setosa* Ørd.

Vid. Selsk. nat. math. Afh. X, 198.

28. *Syllis armillaris* (Müll.)

Fn. gr. Nr. 276.

Vid. Selsk. nat. math. Afh. X, 181.

*Grøn. Sengiarak.*29. *Joida* — ?

Vid. Selsk. nat. math. Afh. X, 182.

30. *Polybostrychus longisetosus* Ørd.

Vid. Selsk. nat. math. Afh. X, 183.

31. *Polybostrychus* — ?Fn. gr. Nr. 273, *Nereis noctiluca*.*Grøn. Ingnerolak.*32. *Amytis prismatica* (Müll.)

Fn. gr. Nr. 285.

*Grøn. Sengiarak.*33. *Polynice bifrons* (Müll.)

Fn. gr. Nr. 288.

Vid. Selsk. nat. math. Afh. X, 203.

Grønl. Igloodualik.

34. *Spio filicornis* (Müll.)

Fn. gr. Nr. 289.

Vid. Selsk. nat. math. Afh. X, 203.

Grønl. Igloodualik.

35. *Cirratulus borealis* Lam.

Fn. gr. Nr. 266, *Lumbricus cirratus*.

Vid. Selsk. nat. math. Afh. X, 206.

Grønl. Nyaurseelik.

37. *Scoloplos armiger* (Müll.)

Fn. gr. Nr. 296.

Vid. Selsk. nat. math. Afh. X, 200.

Grønl. Pullateriak.

39. *Travisia oestroïdes* (Rathke)

Vid. Selsk. nat. math. Afh. X, 205, *Ophelia mamillata* Ørd.

40. *Ophelia* — ?

Vid. Selsk. nat. math. Afh. X, 204 *Ophelia bicornis* Ørd (nec Sav.)

41. *Ophelina acuminata* Ørd

Consp. Ann. p. 46.

42. *Siphonostomum plumosum* (Müll.)

Fn. gr. Nr. 271.

Grønl. Merkolualik.

43. *Sealibregma groenlandicum* (Sars.)

Fn. littor. Norv. I, 92.

44. *Arenicola piscatorum* Lmk.

Fn. gr. Nr. 267, *Lumbricus papillosus*

„ „ Nr. 262, „ *marinus*.

Grønl. Inellualerak.

45. *Clymene lumbricalis* (Fbr.)

Fn. gr. No. 369.

? Sars, Fn. littor. Norv. II, 16.

46. *Terebella cincinnata* (Fbr.)
 Fn. gr. Nr. 270.
Grenl. Iglulualik.
47. *Terrabella cirrata* (Müll.)
 Fn. gr. Nr. 269.
Grenl. Iglulualik.
48. *Pectinaria Eschrichtii* Rathke.
 Fn. gr. Nr. 272. *Amphitrite auricoma.*
Grenl. Imab-Polia.
49. *Sabella analis* Kr.
 Vid. Selsk. Overs. 1856, S. 16.
50. *Sabella rigida* Kr.
 Vid. Selsk. Overs. 1856, S. 18.
51. *Sabella tuberculosa* Kr.
 Vid. Selsk. Overs. 1856, S. 18.
52. *Sabella aspersa* Kr.
 Vid. Selsk. Overs. 1856, S. 19.
53. *Sabella Fabricii* Kr.
 Vid. Selsk. Overs. 1856, S. 20.
54. *Sabella infarecta* Kr. *! Lat!*
 Vid. Selsk. Overs. 1856, S. 21.
55. *Sabella* — ?
 Fn. gr. Nr. 449. *Tubularia penicillus.*
Grenl. Iglualik.
56. *Chone infundibuliformis* Kr.
 Vid. Selsk. Overs. 1856, S. 33.
57. *Serpula contortuplicata* Linn.
 Fn. gr. Nr. 376.
58. *Serpula triquetra* Linn.
 Fn. gr. Nr. 374.
59. *Serpula spirorbis* Linn.
 Fn. gr. Nr. 372.
60. *Serpula spirillum* Linn.
 Fn. gr. Nr. 371.

Grøn. Katungiak.

- 61.
- Serpula granulata*
- Müll.

Fn. gr. Nr. 375.

- 62.
- Serpula cancellata*
- Fbr.

Fn. gr. Nr. 379.

- 63.
- Serpula porrecta*
- Müll.

Fn. gr. Nr. 373.

- 64.
- Serpula vitrea*
- Fbr.

Fn. gr. Nr. 378.

- 65.
- Serpula*
- ?

Fn. gr. Nr. 377. *Serpula glomerata*.

- 66.
- Serpula*
- ?

Fu. gr. Nr. 370. *Serpula samilunium*.

- 67.
- Fabricia stellaris*
- (Müll.)

Fn. gr. Nr. 450, *Tubularia Fabricia*.

- 68.
- Tomopteris septentrionalis*
- Stp.

Nat. For. vidensk. Meddel. 1849 & 1850, p. IV.

- 69.
- Lumbricus*
- ?

Fn. gr. Nr. 258. *Lumbricus terrestris*.*Grøn. Pullateriak.*

- 70.
- Enchytraeus vermicularis*
- (Müll.) ?

Fn. gr. Nr. 259.

Grøn. Kumangoak.

- 71.
- Saenuris lineata*
- (Müll.) ?

Fn. gr. Nr. 261.

Grøn. Kumak.

- 72.
- Clitellio arenarius*
- (Müll.)

Fn. gr. Nr. 264.

Grøn. Pullateriak.

- 73.
- Clitellio minutus*
- (Müll.)

Fn. gr. Nr. 265.

Grøn. Sirksab-Kumangoa.

74. *Capitella Fabricii* Blain. *)Fn. gr. Nr. 263, *Lumbricus capitatus*.*Grøn. Pullateriak.*75. *Nais? marina* Fbr.

Fn. gr. Nr. 295.

*Grøn. Kumak.*76. *Echiurus forcipatus* (Fbr.)

Fn. gr. Nr. 349.

*Grøn. Illulualik.*747. *Priapulus caudatus* Lmk.Fn. gr. 347, *Holothuria priapus*.*Grøn. Tarkiksunak.*78. *Ichthyobdella versipellis* Dies.Fn. gr. Nr. 301. *Hirudo piscium*.*Grøn. Kanneisub-Kuma.*79. *Phylline Hippoglossi* (Fbr.)

Fn. gr. Nr. 302.

*Grøn. Netarnab-kuma.*80. *Monocelis subulata* (Fbr.)

Fn. gr. Nr. 308.

*Grøn. Kekkursab-kuma.*81. *Planaria lactea* Müll.?

Fn. gr. Nr. 309.

*Grøn. Kumak.*82. *Amphiporus groenlandicus* Ord.

Nat. Tidsskr. IV, 581.

83. *Omatoplea rubra* (Müll.)

Fn. gr. Nr. 304.

*Grøn. Kekkursab-Kuma.*84. *Tetrastemma groenlandicum* Dies.Fn. gr. Nr. 311, *Planaria candida*.85. *Notospermum viride* (Müll.)*) Quid *Lumbricus rivalis* Fn. gr. Nr. 260?

Fn. gr. Nr. 305.

Grøn. Kekkursab-Kuma.

86. *Meckelia fusca* (Fbr.)

Fn. gr. Nr. 306.

Grøn. Pullateriak.

87. *Meckelia angulata* (Müll.)*)

Fn. gr. Nr. 303.

Grøn. Pullateriak.

Indvoldsorme.

1. *Liorhynchus gracilescens* Rud.

Fn. gr. Nr. 251. *Ascaris tubifera*.

Grøn. Urksub-kuma.

♂ Maven af *Phoca barbata*.

2. *Ophiostomum dispar* Rud.

♂: Fn. gr. Nr. 252, *Ascaris bifida*.

♀: Fn. gr. Nr. 250, *Ascaris phocae*.

Grøn. Atab-kuma, Neitsib-kuma.

♂♂ *Phoca groenlandica* og *hispida*, i Larmfanalen.

3. *Ascaris vermicularis* Lin.

Fn. gr. Nr. 248.

Grøn. Koartak.

♂♂ Grønlænderne.

4. *Ascaris lumbricoides* Lin.

Fn. gr. Nr. 249.

Grøn. Kumarksoak.

♂♂ Grønlænderne.

5. *Ascaris osculata* Rud.

♂♂ *Phoca groenlandica*.

*) Quid *Planaria operculata* Fn. gr. Nr. 307?

*6. *Ascarts Gasterostei* Rud.Fn. gr. Nr. 242, *Gordius lacustris*.Grøn. *Kakillisab-kuma*.Hos *Gasterosteus aculeatus*, i Tarmene.*7. *Ascaris Rajae* Fabr.

Fn. gr. Nr. 253.

Grøn. *Tavalikkisab-kuma*.Hos *Raja radiata*, i Mave.*8. *Agamonema commune* (Deslong.)Fn. gr. Nr. 241; *Gordius marinus*.Grøn. *Kumak*.

I Leveren hos flere Fisk.

*9. *Nematoideum Alcae picae* Rud.Fn. gr. Nr. 257, *Ascaris Alce*.Grøn. *Akpab-kuma*.Hos *Uria Brünnichii*, i Tarmene.*10. *Dubium Gasterostei aculeati* Rud.Fn. gr. Nr. 243, *Gordius globicola*.

Hos *Gasterosteus aculeatus* hængt i Mavens Overbæg; sædvanlig indbefattet i en Kapsel, sjelden frie; muligvis ere dog de frie Former ikke samme Dyr som de indkapslede.

*11. *Distomum seriale* (Rud.)Fn. gr. Nr. 314, *Fasciola Umblae*.Grøn. *Ivisarkub-kuma*.Hos *Salmo alpinus* i Nyrene.

Denne Indvoldsorms Forekomst i Grønland er ikke ganske fæstet, Fabricius har beskrevet den i *Fauna groenlandica* efter Exemplarer, som han havde undersøgt i Norge, og optager den kun, fordi han meente at have set lignende i Grønland.

12. *Distomum hepaticum* Lin.

Fn. gr. Nr. 312.

Grøn. *Sauab-kuma*.

Findes undertiden hos Kaarene og er formodentlig med disse bragt over fra Danmark

- *13. *Echinorhynchus Pleuronectis platessoides* Rud.
 Fn. gr. Nr. 254. *Ascaris Pleuronectis*.
Grønl. Okotab-kuma.
 Høst *Pleuronectes platessoides*, i Maben.
14. *Echinorhynchus acus* Rud.
 Fn. gr. Nr. 256, *Ascaris versipellis*.
 Fn. gr. Nr. 255, *Ascaris gadi*.
Grønl. Okab-kuma.
 Høst *Gadus ovak*, i Maben og Larmene.
- *15. *Taenia armillaris* Rud.
 Fn. gr. Nr. 298, *Taenia Tordae*.
Grønl. Apkab-kuma.
 Høst *Uria Brünnichii* i Larmfanalen.
- *16. *Taenia Alcae* Fbr.
 Fn. gr. Nr. 297. b.
Grønl. Akab-kuma.
 Forekommer sammen med forrige Art.
- *17. *Tetrabotiorhynchus migratorius* Dies.
 Fn. gr. Nr. 313, *Fasciola barbata*.
Grønl. Amikorsub-Kuma.
 Høst *Onchotheuthis*, maafsee fun dennes *Spermatophorer*.
18. *Schistocephalus dimorphus* Crpl.
 Fn. gr. Nr. 300, *Taenia Gasterostei*.
Grønl. Kakillisab-kuma.
 Høst *Gasterosteus aculeatus*.
19. *Tetrabothrium anthocephalum* (Rud.)
 Fn. gr. Nr. 296 b), *Taenia phocarum*.
Grønl. Urksub-kuma.
 Høst *Phoca barbata*, i Larmene.
20. *Octobothrium rostellatum* Dies.
 Fn. gr. Nr. 297, *Taenia Erythrini*.
Grønl. Sullukpaukab kuma.
 Høst *Sebastes norvegicus* i Larmene.
- *21. *Botriocephalus?* *Gadi barbati* Rud.
 Fn. gr. Nr. 299, *Taenia scorpii*.

Grønl. Kaneisub-kuma.

3 Larmene hos Gadus ovak.

22. Botriocephalus? Salmonis Carpionis Rud.

Fn. gr. Nr. 299, Taenia scorpii.

Hos Salmo carpio.

Efterkrift.

I de ovenstaaende Fortegnelser over Grønlands Krebsdyr, Annelider og Indvoldsorme ere, som jeg haaber, alle de beskrevne eller ialfald antydede Arter optagne; men i Virkeligheden ere disse Lister langt fra at give en nogenlunde udtømmende Oversigt over denne Deel af den grønlandske Fauna, og de forskjellige herværende naturhistoriske Museer besidde endnu mange hidtil ubeskrevne Arter, hvortil der her ikke kunde tages Hensyn. Hvad navnlig Indvoldsormene angaaer, da ere disse ikke bearbejdede siden Fabricius; Listen optager derfor saagodt som kun de af ham bekendtgjorte Arter saaledes, som de af de nyere Systematikere ere blevene classificerede, hvorhos dog maa bemærkes, at næsten Halvdelen af Arterne (der her i Listen ere betegnede med en Stjerne foran Løbenummeret, kun ere utilstrækkelig kjendte, og deres Plads i Systemet derfor usikker.

Tillæg Nr. 3,
Udsigt over Grønlands Land-, Ferskvands- og
Strandbredds-Arthropoder,

ved

J. C. Schiodte.

Grønland, som for største Delen ligger indenfor Polarfæbden og indtager den yderste Plads mod Øst i dette barste Jordstrøg, med sin ene Kyst er aaben mod Nishavet, mod Vest og Syd afspærret fra Amerikas Fastland ved et bredt Mellemrum af isfyldt Hav og mod Nord flyder sammen med Nordpolens Is, er med Hensyn til Land-Arthropoderne's Udvikling stillet ugunstigere, ikke alene end enhver anden ligesaa stor Deel af det udstrakte Bælte, der mellem 70 og 60° N. B. omfatter et saa mægtigt Afstnit af Amerikas, Asiens og Europas Fastland, men ugunstigere end ethvert andet bekjendt Land af lignende Udstrækning paa Jorden. Ifølge sin Beliggenhed i et geographisk Bælte, hvor Arterne have den videste Udbredelse fra Øst til Vest og hvor Slægterne kun ere det tarveligste Udvalg af den samme Hær af Former, der vedbliver at fylde Landene hele Kloben rundt over en Strækning af næsten fire hundrede Mile længere mod Syd, kan det neppe ventes at besidde en eneste ejendommelig Art, langt mindre en eneste ejendommelig Slægt. Det kan fremdeles, ifølge sin Plads ved den yderste østlige Grænse af dette Bælte, udsat for den usvækkede Indflydelse af uhyre store, aabne, øde og kolde Landstrækninger mod Vest, kun have et meget indskrænket Antal Arter. Ihi skjondt den Kyststrimmel, til hvilken Betragtningen af Grønlands Landsfauna af noksem bekjendte Grunde maa blive indskrænket, vender ud mod en betydelig vestlig Havflade, og ved sine

sjønderrevne Omrids hist og her tilbyder lune Fjorrbdale med frodig Plantevært, saa ere disse Fordele dog ikke større end de nødvendigt maatte være for overhovedet at betinge en ikke til ganske enkelte Arter indskrænket Fauna: og de ere i ethvert Tilfælde kun en svagere Udvikling af de samme Forhold, der længere mod Vest, i de russiske Besiddelser paa Nordamerikas Vestkyst, i Finland og paa den skandinaviske Halvø betinge en bestandigt vorende Rigdom af Former og Arter, efterhaanden som Indflydelsen af vestligt froksent Land bliver indskrænket og tilsidst ombyttet med saa gunstige Betingelser som et stort vestligt Hav, gjennemkrydset af varme Strømninger, og en heldigere Landgrænse mod Sydsiden. Den Stræben endelig, som alle Jordens Lande have til Udtjyndning, Tilspidsning og Udtakning mod Syd, og som paa den sydlige Halvkugle omfatter selve Verdensdelenes Fastlande, medens den paa den nordlige udpræger Kysterne i et større Antal af mindre sydvendte Takter, en Omstændighed, der i saa høj Grad begunstiger Formernes Sammenpresning sydester i de enkelte Fauner, heller ikke den kan komme Grønland tilgode, skjøndt det selv indtager en saa anseelig Plads mellem disse sydester stræbende Halvøer; thi medens alle de andre Nord for sig have en Landmasse, der i faunistisk Henseende er idetmindste ligesaa heldig stillet som Grønlands Sydvestkyst, har Grønland Nord for sig intet Andet end Polarkhavets Is.

Ganske anderledes stiller Forholdet sig for Arthropod-Faunen i det dybere Hav udenfor Grønlands Kyst. Saagodt som ingen af de ovenfor fremhævede Momenter kunne her ved komme i Betragtning og flere af dem faae her den omvendte Betydning. Det maa, afseet endog fra andre Omstændigheder, være indlysende, at Grønland, der med en saa betydelig Landmasse træder saa dybt og saa isoleret ned i det nordlige atlantiske Hav, allerede derved maa tilbyde heldige Blikaar for Sammenhobning af saadanne nordatlantiske Krebsdyr, der forlange Vand af en vis Dybde og Nærvær af en aaben Kyst. At saadanne, navnlig af Amphipodernes Orden, ogsaa forekomme i rig Fylde i det grønlandske Kysthav, er ved Krøyer's berømte Arbejder blevet noksom bekjendt. Et andet Spørgsmaal er det derimod, hvorvidt de mange udmærkede Krebsdyr, man nu kun kjender fra det grønlandske Hav, ere ejendommelige for dette. Men til dets Besvarelse savnes endnu den nødvendige Betingelse, nemlig en ligesaa grundig Gjennemforskning af de øvrige nordiske Have som Holboll's af de grønlandske.

Hvad der ovenfor blev bemærket om vestfra kommende Indvirkning paa den grønlandiske Fauna af Land-Lebbedyr er langtfra at gjælde ene om det Bælte, der ligger mellem 70 og 60° N. B. Den samme Følge af Aarsag og Virkning gjentager sig, kun, efterhaanden som man rykker længere mod Syd, med ringere Modsatning mellem Øst og Vest i Arternes Antal, i Amerika lige ned til New-York's Brede, i Asien lige ned til det midterste Højland, indtil dette mod Vest afløses af det kaspiske Hav og Middelhavets Bækken med dets østlige Indsnævringer — den pludseligst indtrædende og mest gennemgribende Omstiftning i faunistiske Betingelser, der findes paa Jorden. For den hele her omtalte Mængde af Fastsland bliver det saaledes en gennemgaaende Ejendommelighed, at Land-Arthropoderne, fra det nørdeste nordøstlige Hjørne, der indtages af Grønland, bestandig vore i Antal og Forskjellighed mod Vest og Sydvest, men uden at antage nogen væsentlig ny Karakter, indtil Middelhavet skærer sig ind og bevirker en fuldstændig Omvæltning. Saaledes stiller Forholdet sig idetmindste, naar Tingen tages i det Store, og der altsaa sees bort fra de Modifikationer i det Enkelte, som kunne bevirkes ved en Mængde lokale Aarsager, saasom Landenes Højde over Havsladen, Jordbundens mineralogiske Sammensætning, Vandmængden, Flobernes Retning, Bjergenes Højde og Strøgning, Skovenes Udstrækning og mange andre Omstændigheder. Og forresten, *cût on tous les talens de M. de Humboldt, il seroit impossible de faire sur la géographie des insectes ce qu'il vient d'exécuter relativement à celle des vegetaux* *): en Sætning, der ikke har tabt i Gylbigheid ved at være bleven fyrgetyve Aar gammel.

Det bliver saaledes kun en enkelt Omkring af langt mere omfattende Naturforhold, at Grønland af Land-Arthropoder ikke vides at besjætte nogen ejendommelig Slægt og at dets Arter ere udbredte saaledes, at nogle naae ud mod Sydvest og Vest over det amerikanske Fastsland til omtrent 55°, nogle videre ud over Asiens nordøstlige Hjørne, Behrings-Øerne, Kamtschatka og Kurilerne indtil Egnene dybt inde i Sibirien, vest for Baikal-Soen, ved Altai-Bjergenes Fod; at andre gaae lige mod Vest gennem det nordlige Sibirien til Nordkap og tildeels mere eller mindre dybt ned i Lapland eller over til Island; at andre endog ratiere dybere ned i Europa, hvor

*) Latreille, Mém. de divers sujets de l'Hist. Nat. des Ins. p. 170 not.

de deels forekomme paa den danske og nordtydske Klette, deels fra det mellemste Skandinavien gjøre et Spring ud over denne og atter vise sig paa Alperne i en Højde af 2500 til 7000 Fod; og at nogle faa ikke alene trænge ned i de sydeuropæiske Halvøer, men endog naae over til Middelhavsbækkens afrikanske Kyst. Der bliver endnu endeel Arter tilbage, hvis Udbredelse ikke nærmere er bekendt, og som for Tiden altsaa alene kjendes fra Grønland; hvorvidt nogen af disse skulde være indskrænket til Grønland eller dog til det arktiske Amerika, derom kan der for Tiden ikke have nogen begrundet Mening.

Jeg skal nu i systematisk Følge nærmere gennemgaae Faunens Indhold efter den Kundskab, jeg for Tiden bevidder om den, og dertil hist og her seje nogle Bemærkninger om Arternes Udbredelse og Synonymie; med Hensyn til Forekomst og Levemaade vil jeg saagodt som udelukkende været indskrænket til de Jagttagelser, Otto Fabricius har nedlagt i sin fortræffelige Bog.

Eleutherata.

Carabi. — Fire Arter, nemlig:

Nebria nivalis (Payk. Mon. Car. 52. XXXI), et enkelt Exemplar med røde Been, fundet af Høibøll. Udbredt, hist og her dog kun i en eller anden af sine talrige Varieteter med Hensyn til Farve, Størrelse og Form, saasom *N. Gyllenhalii* (Schönh. Syn. I. 196. 163. v.), *N. hyperborea* (Gyll. Ins. Sv. IV. App. 415) og *N. arctica* (Sahlb. Ins. Fenn. 206. 1), over den største Deel af Lapland, løbende paa Alpesneen, indtil ned i det mellemste Sverrig, hvor den bliver sjelden, og til Island; Formen *N. Gyllenhalii* forekommer yderst almindelig, *N. nivalis* sjældnere, paa Bündner, Ursejer og Walliser-Alperne fra 7000' ned til 3500', sjældent ned til 2500'.

Patrobus hyperboreus (Dej. Sp. Col. III. 30. 3). Jeg antager, at D. Fabricii *Tenebrio fossor* (Fn. grønl. 190. 139) maa henføres til denne Karab. Efter Fabricius gaaer den om Vinteren ind i de grønlandske Huse. Hans Tilføjelse: *Dicunt Groenlandi, illum aures hominum ingredi, periculosum satis, unde ejus nomen groenlandicum (Siutisortok), quod significat aures frequentantem; expellitur autem oleo phocarum: et forsaavidt af Interesse, som den muligviis kan hjælpe til at afgjøre, hvorvidt min vistnok noget dristige Konjunktur holder stik. Meget almindelig under Mos og Stene. Udbredt til Island.*

Bradycellus cognatus (Gyll. IV. App. 455: *Harpalus cogn.*; Sahlb. Ins. Fenn. 261. 81: *Harpalus Deutschii*). Meget almindelig. Udbredt til Danmark, hvor den af og til forekommer i temmeligt Antal, navnlig ved Kjøbenhavn (ved Kallebodstrand under Tang, i Store Møse i Dyrehaven) og i Skovmojerne i det mellemste Nørrejylland.

Bembidium Grapei (Gyll. IV. App. 403). Almindelig. I Torneaa og Umeaa Lapmarker og i Fenteland alm. ved Flodbredder.

Kun tre af Familiens Grupper ere altsaa repræsenterede i Grønland, og af dem indbefatter den ene, Trechini, der overalt udmærker sig ved Rigdom paa alpine Arter, Halvdelen af Arterne.

Dytisci. — Kun to Arter, af hvilke den ene,

en *Hydroporus*, bestemt af Zetterstedt (Ins. Lapp. 138. 17) som *H. nigrita* F., fra hvilken den er aldeles forskjellig, er mig bekendt som forekommende ved Nordkap, men ikke i Danmark; den anden,

Colymbetes dolabratus (Payk. Fn. I. 204. 13: *Dytiscus dolabr.*; Fabr. Fn. gr. 189. 138: *Dytiscus marginalis*), er udbredt ned i Lapland og paa Dovre. Den er i Grønland meget almindelig. Otto Fabricius har adskillige interessante Bemærkninger om den, saasom at der bestaaer en mirantipathia mellem den og hans *Oniscus pulex* (som efter Krøyer Grønl. Amphip. p. 27 er *Gammarus locusta* Mont.), og at Grønlanderne betjene sig af denne Antipathie til at rense deres Drifkevand, naar det er blevet Uholbsted for Vandkalve, idet de da sætte Tangløpper deri, hvorved en Udbrydelseskrig opstaaer. Det sees endvidere af hans Beretning, at Grønlanderne have den samme Tro om den, som Menigmand mangfoldige Steder i Europa har om de større europæiske Arter af denne Familie, og om hvilken der kan læses endel hos Aldrovand, Mouffet og andre gamle Auctores; men medens man i Europa, saavidt mig bekendt, har indskrænket sig til at antage dem for farlige for Heste og Kvæg, have Grønlanderne, hvem disse nyttige Dyr ere nægtede, maattet henføre deres Vandkalves Skadelighed til deres egen Person. De antage, som Fabricius beretter, at den kan synkes med Drifkevandet, og at den da bevirker Døden, idet den bider Indvoldene itu; for at befrie sig fra den nedsluge de en overordentlig stor (permultum) Mængde Tran.

Gyrini. — Den i Grønlands ferske Vand forekommende

Gyrinus trænger til nærmere Undersøgelse og Sammenligning med

laplandske Exemplarer af *G. opacus* (Sahlb. Ins. Fenn. 47. 3; *G. marinus* Var. b. Zett. Ins. Lapp. 126. 2), med hvilken den dog sandsynligvis falder sammen som Art.

Staphylini. — Syv Arter og saaledes det største Antal, der i Grønland vides at forekomme af nogen Eleutherat-Familie; nemlig:

Quedius fulgidus Fabr. Mant. Ins. I. 220. 14; *Staphylinus groenlandicus* Zett. Ins. Lapp. 61. 13); meget almindelig, men kun den ganske sorte Varietet er kommen mig for Dje. Forekommer under Stene, i hule Træer, i Kjelbere, Ruiner, Guler (jeg har samlet den i Mængde inde i Rom, i flere af de frainske Guler og i Grotterne ved Syrakus., over hele Europa og i Nordafrika; endvidere i de amerikanske Fristater, hvor dog, modsat Forholdet i Grønland, Varieteten med røde Dækvinger synes at være overvejende eller maaſkee den ene forekommende (sef. Erichson Gen. et Sp. Staphyl. p. 527).

En mindre *Quedius*, bestemt af Zetterstedt (Ins. Lapp. 61. 16; som *Staph. præcox* Gyll. (II. 310. 16), der falder sammen med *Staph. mauro-rufus* Grav. (Mon. Micropt. 56. 20. *Qued. maur.* Er. *Staph.* 542. 28).

Micralymma brevilingue Schiødte (Naturhist. Tidsskr. N. R. I. 377. 2. Tab. IV. Fig. 2), fundet i stort Antal ved Jistenaſjet paa Den Riser-tarſoeitſiaſk under Møſ paa grønlandske Grave. Er nær beslægtet med den paa Kyſterne af Sverrig, Norge og Skotland forekommende *M. brevipenne* Gyll. (II. 234. 31. Schiødte l. c. Fig. 1.).

Anthobium Sorbi Gyll. (II. 206. 8). Et enkelt Exemplar, fundet af Holbøll, og som jeg i ingen Henseende kan adſtille fra danske Exemplarer af den samme Art.

Endvidere tre Arter, opførte af D. Fabricius: *Staphylinus maxillo-sus* L. (St. balteatus Fn. grønl. 140, som angives at forekomme nu og da under Stene, men som jeg aldrig har ſet fra Grønland; og to ſmaa Arter, *St. fuscipes* (l. c. 141) og *St. lignorum* (l. c. 142), som jeg heller ikke kender, og om hvilke det ikke ved hans Beſkrivelse kan afgjøres, til hvilken Slægt eller endog Gruppe, de maatte være at henføre, medens der dog ikke synes at være Grund til at betvivle, at de ere Staphyliner; forresten er deres Indfødsret maaſkee ikke fuldkommen ſikker, efterſom Fabricius kun har truffet dem i Grønlandernes Hytter, den første Art endog kun eengang, hvorimod den anden ſiges at være almindelig i raadne Koſtſbjælker, en Angivelse, som vel maatte kunne lede til at finde den igjen.

Byrrhi. — Den grønlandske *Byrrhus* (*Cistela stoica* Fn. grønl. 131) henføres af Zetterstedt (Ins. Lapp. 92, 3) til Var. d. af *B. fasciatus* F., hvilken Varietet angives at være ejendommelig for det høje Norden. D. Fabricius har ikke fundet den i det Frie, men kun i Huse, og formoder at den er indbragt med Løv.

Simplocaria metallica (Sturm Deutschl. Ins. II. 111. 18. Taf. 34. Fig. B; *Byrrhus picipes* Gyll. I. 200. 8). Synes at være sjelden i Grønland. Udbredt i Lapland og forekommer desuden i Steiermark.

Curculiones. — Fire Arter.

Rhytidossomus scobina: nigropiceus unicolor, antennis pedibusque rufis, elytris callo humerali protuberante, interstitiis sulcorum dorsalium angustis, acute elevatis, imbricato-dentatis, lateralium latis, convexiusculis, sublavibus, singulis serie punctorum simplici impressis. Long. $\frac{3}{4}$ lin.

Denne mærkelige Art, som jeg kun kender af et eneste, af Holbøll fundet Exemplar (nu i det Kongl. naturh. Museums Samling), staaer nær nok ved *Rh. globulus* Herbst, fra hvilken den dog let adskilles ved sin ringere Størrelse og de øvrige til Diagnosen anvendte Kendetegn. Af Slægten kendes forøvrigt kun den næsnævnte, over en stor Deel af Europa udbredte Art, der ogsaa, men kun sjældent, forekommer i Danmark.

En *Phytonomus*, af Zetterstedt bestemt som *Ph. elongatus* (Gyll. III. 99. 31; *Curculio elongatus* Payk. Mon. Curc. 48. 45), der ikke er bekjendt som nogen højnordisk Art og ikke engang forekommer i Lapland; jeg maa imidlertid forjaavildt slutte mig til denne Bestemmelse, som jeg ikke kan udfinde noget Punkt i Gyllenhal's Beskrivelse, der ikke fuldkomment passer paa de grønlandske Exemplarer.

To *Otiorhynchus*-Arter, der begge forekomme i Mængde, nemlig

O. maurus Gyll. (III. 293. 24; *Curculio nodosus* Fabr. Fn. Grønl. 136: hab. in plantis montanis et in gramine, men ikke Curc. nod. Müll. Fn. Friedr.), der er almindelig i Kurland, Lapland, dybt ned i Sverrig og paa Island; og

O. arcticus O. Fabr. (Fn. gr. 137; *O. lævigatus* Gyll. 292. 23; *O. monticola* Schönh. Curc. II. 603. 91), der har en lignende Udbredelse og tillige forekommer i Byrænerne.

Coccinellæ. — Den almindelige grønlandske *Coccinella* (*C. trifasciata* Fn. Grønl. 133) er *C. transverso-guttata* Faldermann (Illustrationes Insector. ab ill. Bungio in China boreali, Mongolia et Mont. altaicis collector. i

Mém. de l'Acad. Impér. des Sc. de St. Petersb. Sav. étrangers T. II. 454. 97; Cocc. 5-notata Kirby Fauna boreali-amer. 230. 313. C. 5; Cocc. ephippiata Zett. Ins. Lapp. 235. 9), der er udbredt ned i Canada og i Alen over Kurilerne og gennem Siberien til Irkutsk, men ikke vides at forekomme i Europa.

Til disse 21 Arter, af hvilke kun 18 ere mig bekjendte efter Autopsie (nemlig med Fradrag af de 3 efter Fn. grønl. opførte Staphyliner), kommer endnu een, som rimeligviis virkelig har hjemme i Grønland, da den angives at forekomme i det frie (maaskee dog kun i Nærheden af Huise?), nemlig *Silpha pedicularia* (Fn. grønl. 122, som dog ikke lader sig udfinde eller endog blot med Rimelighed gjøtte paa efter Fabricii Beskrivelse. Endvidere opfører Fabricius to, for Tiden ubestemmelige, *Haltica* (Fn. grønl. 134 og 135), af hvilke den ene angives at være funden paa Bæggene af en grønlandsk Hytte, den anden paa Kaal i hans Have ved Frederikshaab; begge turde let være indførte fra Danmark, idetmindste den sidste. Endelig har jeg seet nogle Arter nedsendte fra Grønland, som deels med Rimelighed, deels med Sikkerhed kunne ansees som indførte; nemlig *Lathridius minutus* L., der let kan være bragt derv fra Danmark, og *Tomicus chalcographus* L., der, ligesom *Callidium fuscum* F., i ethvert Tilfælde maa være indført med Tømmer af Naaletræ, om end neppe fra Danmark.

Ulonata.

Af Ulonaternes Orden opfører Fabricius to Arter, af hvilke den ene hans *Termes divinatorium* (Fn. grønl. 181), som han ogsaa formoder, uden Tvivl er indbragt fra Danmark. Ved den anden, *Libellula virgo* (l. c. 152, som han angiver at have seet en eneste Gang, altsaa, da han ikke nævner at have fanget den, vel kun flyvende og i nogen Afstand, er der al Sandsynlighed for, at han er bleven stuffet paa en eller anden Maade. At han anfører et særegt grønlandsk Navn for den, kunde ved første Øjeblik synes at tale for hans Angivelse, men taber al Betydning, naar man bemærker, at det samme grønlandske Ord (*Tuktursak*) senere hen (p. 200) meddeles som Navnet paa en Tipula. Der er, ikke at tale om andre Grunde imod en Ulonats, om end kun en Agrions, Forekomst i Grønland, kun ringe Rimelighed for, at et saa iøjnefaldende Insekt senere bestandigt skulde være blevet overseet, og flere Samlere, navnlig Vahl og

Holbøll, der begge meget godt kjendte de mere fremragende grønlandſke Inſekter af Udføende, have forſikret mig om, at de aldrig havde ſeet nogen Gibelle i Grønland. Den enſte ſikre grønlandſke Ulonat bliver ſaaledes

Ephemera culiciformis Linn. (Fn. Sv. 1475), der ſynes at være almindelig nok, ſjældnt den ikke opføres af D. Fabricius.

Synistata.

En lille Hemerobius-Art, nemlig *H. obscurus* Zett. (Ins. Lapp. 1049. 7) ſynes ikke at være ſjelden; det Samme gjælder om to Phryganeer, nemlig

Phryganea grisea Linn. (Fn. Sv. 1484), der ogſaa forekommer i Lapland og ſerreften er almindelig over en ſtor Deel af Europa; hvorimod den anden Art,

Phryganea interrogationis Zett. (Ins. Lapp. 1063. 12), ligesom den nylig nævnte Hemerobius, alene kjendes fra Grønland.

Om den af D. Fabricius opførte *Phryganea rhombica* (153) falder ſammen med nogen af diſſe Arter, eller om den virkelig ſkjuler den ægte Vinneſke Art, der blandt andre Steder ogſaa i Lapland er højſt almindelig, lader ſig neppe beſtemme ved hans Angivelſer.

Han omtaler ligeledes en Phryganeelarve, ſom han fandt overvintrende under Iſen, og om hvis Udvikling han opſtiller nogle Formodninger. Efterat have angivet, at Phryganeelarven om Sommeren forlader ſit Hø og udvikler ſig i en ganſke ny Skikkelse, under hvilken den bliver et livligt, glubſt og hurtigt ſvømmende Dyr, ſemmer han paa et rigtigere Spor i ſin ſtrar efter (p. 197) yttrede Tvivl, om den Skabning, Grønlændernes Paniortok, han har ſet Dje, dog ikke ſnarere kunde være en Slags „pupa semicompleta“ til et ganſke andet Dyr, hverved han nærmefl tænker paa en Ephemera; den er nemlig, ſom det fremgaaer af hans meget gode Beſkrivelse, ingen anden end Larven til hans Mingus eller Colymbetes dolabratus. Ved denne Beſlighed ſaaer man ſerøvrigt endnu den Oplysning, at Phryganea- og Colymbetes-Larven udgjøre Bæſkeredens ? *Salmo rivalis* Fn. grønl. 127) fernemſte Næring; p. 177 ſiges endog, at han aldrig har fundet nogen anden Føde end Inſekter i dene Fiſks Mave, en Omſtændighed, ſom upaatvivleligt, i Forbindelſe med hvad han ellers anfører ſom Gjendommeligt ved dens Levemaade, maatte kunne være til Hjælp ved Beſtemmelſen af denne Læreart.

Piezata.

Med Undtagelse af en lille, ogsaa nordeuropæisk, Art af Tenthredernes Familie,

Nematus ventralis Dahlb. (Consp. Tenth. 9. 91), og to anseelige, vidt udbredte arktiske Humler,

Bombus hyperboreus Schönh. (Vetensk. Akad. Handl. 1809. I. 57. Tab. 3. Fig. 2. (Fem.); *Apis alpina* Fabr. Fn. grønl. 155; *Bomb. arcticus* Kirby Suppl. to the App. of Capt. Parry's Voy. CCXVI (Fem.), og

Bombus balteatus Dahlb. (Bombi Scand. 36. 8. (Fem.); *Bomb. Kirbiellus* Curtis App. to the Narr. of a sec. Voy. &c. by Sir John Ross LXII. (Mas; an etiam Fem.?) ; *Bomb. arcticus* Kirby l. c. (Mas), bestaae de grønlandske Piezater, som ere komne mig for Dje, alene i Parasiter, med Hensyn til hvilke det, i Betragtning af det lidet kritiske Standpunkt, Bearbejdelsen af de tallose parasitiske Piezater endnu i det Hele indtager i Videnskaben, vil være en meget vanskelig Opgave at bestemme, hvorvidt de falde sammen med europæiske Arter eller ikke. Paa Grund af den yderst knappe Tid, der er mig indrommet til nærværende Artikel, maa jeg indskrænke mig til at opregne disse Dyr summarisk, dog med erakt Angivelse af Slægterne.

De Senderinger, jeg har seet, indeholde af Chalcidernes Familie en *Pteromalus*; af Braconernes en *Aphidius*, en *Rogas*, en *Alysia*, en *Perilitus* og to *Microgaster*-Arter; af Ichneumonernes en *Bassus*, en *Pimpla* (der i høj Grad ligner *P. examiner* Grav., men dog er forskjellig fra denne), en *Banchus*, tre *Campoplex*-Arter, en lille *Therion*, en *Atractodes*, en *Stilpnus*, en *Hemiteles*, to *Phygadeuon*-Arter, to *Ichneumon*-Arter, den ene *I. Lariæ* Curtis (App. &c. to the sec. Voyage &c. by Sir John Ross p. LXI. 2. Pl. A. Fig 1., der fra den røde Farve, med hvilken den her er fremstillet, varierer til næsten ganske sort) og to anseelige *Cryptus*-Arter, der udmærke sig ved at staae lignende europæiske Arter yderst nær i Hunkjønnet, hvorimod deres Hanner ijerne sig i væsentlige Henseender fra de tilsvarende europæiske Arters Hanner. Jeg meddeler her de Beskrivelser af disse to Crypter, jeg i mange Aar har haft liggende mellem andre Optegnelser til den grønlandske Fauna.

Cryptus arcticus: niger, femoribus, tibiis tarsisque rufis, alis nigricantibus, abdomine rufo, petiolo nigro, abdomine maris lineari convexo.

Hunnen ligner baade i Størrelse, Form og Tegning den genuine

Cryptus obscurus Gravenh. (Ichn. II. 548, 91), hvorimod Hannen fjerner sig meget fra den nævnte *Arts* Han, der iffe er den af Gravenhorst beskrevne, men derimod *Cryptus albatorius* Vill. (Grav. Ichn. II. 536, 82). Under Navn af *Cr. obscurus* ere imidlertid flere Arter sammenblandede af Gravenhorst; en af dem har til Han *Cr. leucostictus* Grav. (Ichn. 538, 83).

Fem. — Long. $3\frac{1}{2}$ —6 lin. — Caput transversum facie triangulari, dense nigropubescent, crebro minuteque punctatum Vertex brevis, longitudine plus duplo latior, utrinque æqualiter valde declivis. Frons profunde excavata, striga media longitudinali subtili impressa. Genæ latitudine oculorum, verticem versus paullo angustiores, transversim modice convexæ, postice parum convergentes. Hypostoma altitudine frontis, subconvexum, parte media ad longitudinem subelevata, striga parum distincta utrinque inclusa. Clypeus convexus, longitudine duplo latior, truncatus: anguli subrotundati; margo omnis depressus, lævis.

Antennæ paullo supra angulum inferiorem oculorum insertæ, thoracem abdomenque longitudine æquantes, setacæ, gracillimæ, brevissime pubescentes, 40-articulatæ. Scapus ovatus, apicem versus sensim angustior, oblique truncatus. Articulus flagelli basalis triplo longior scapo eoque triplo gracilior, cylindricus; reliqui articuli longitudine sensim descreunt.

Thorax capite multo latior, creberrime punctatus, pube nigra erecta densa obsitus. Scutum mesothoracis convexum, latitudine longius, distincte trilobum; apex modice declivis, subacute rotundatus; fovea antescutellaris profunda. Scutellum triangulare, elevatum, apice rotundatum. Epimera metathoracica a segmento mediali distincta.

Segmentum mediale alarum anticarum insertioni nonnihil humilius, quadratum, posterius paullo angustius, quadripartitum. Pars antica superior, horizontalis, transversim convexa, clathrosa, areis sex: area prima anterior, transverso-linearis, secunda posterior, media, longitudine triplo latior, subarcuata, ceteræ quattuor minores, trapezoideæ, ad latera areæ secundæ utrinque sitæ. Partes laterales perpendiculares, inter partem anticam et epimera sitæ, his dimidio angustiores, biareolatæ: area anterior minor, subquadrata, area posterior major, rectangula. Pars posterior maxima, subconcava, valde declivis, quinqueangularis, areis nullis: margo ejus anterior superior rectus; margines laterales anteriores paullo introrsum arcuati, marginem anteriorem longitudine æquantes; margines late-

rales posteriores recti, margine anteriori dimidio longiores, insertionem abdominis versus paullo convergentes, angulum acutum, tuberculiformem, cum marginibus lateralibus anterioribus efformantes.

Spiracula gastrothoracica sat magna, ovalia, subperpendicularia, apice inferiori posterius paullo vergentia, in area antica partis lateralis segmenti medialis sita; peritrema angustum, læve.

Alæ sat amplæ, nigricanti-fuscæscentes, squamulis nigris, stigmate venisque omnibus fusconigris; areola cubitalis intermedia quinqueangularis, satis parva, vena anteriori brevissima Vena infero-exterior areolæ cubitalis interioris subangulata, rami dividētis vestigio.

Pedes elongati, graciles, rufofulvi, coxis, trochanteribus condylisque nigris, his apice badiis. Condyli breves, annuliformes, sutura recta, transversa, a trochanteribus separati. Femora postica intermediis tertia parte longiora, cylindrica. Tibiæ parce subtiliter spinulosæ.

Abdomen. petiolo haud computato, capitis thoracisque longitudine, scutum mesothoracicum æquans latitudine, ellipticum, dorso valde convexum, subtilissime reticulosum, totum saturate fulvo-rufum, rarius subcastaneum, petiolo tantum nigro Segmentum primum longitudine segmenti medialis; petiolus femoribus posticis nonnihil latior, planus, apicem versus dilatatus, subrecte ascendens; pars antica (Gravenh.) triangularis aut subquadrata, latitudine segmenti medialis, petiolo duplo latior. carinis duabus dorsalibus obsoletis: tubercula lateralia spiraculifera, angulum anticum partis anticæ efformantia, anguliformia aut obsoleta, spiraculo parvo, rotundato. Segmentum secundum omnium maximum, segmento tertio quartam partem longius; segmenta sequentia sensim magnitudine decrescentia, sextum, septimum et octavum in ventrem conniventia. Venter abdominis concavus, segmentis 1--6 medio carinatis.

Terebra thorace paullo longior, compressa, rufa; apex a latere visus lanceolatus; vaginæ angustæ, nigræ.

Mas. — Long. $3\frac{1}{3}$ — $5\frac{1}{2}$ lin. — Antennæ capitis thoracisque longitudine, crassæ, setacæ, rectæ, scapo brevior et multo crassior quam in femina; articulus primus flagelli vix dimidio longior scapo; articuli tres sequentes inter se æquales, ceteri sensim magnitudine decrescentes.

Abdomen, petiolo haud computato, capite thoraceque paullo longius, lineare, convexum, segmento mediali nonnihil angustius Petiolus linearis, posterius vix dilatatus; pars antica petiolo vix dimidio latior, ob-

longo-quadrata, tuberculis lateralibus acute prominentibus. Segmentum secundum longitudine segmenti primi ejusque parte antica fere dimidio latius, oblongo-quadratum, lateribus obsolete rotundatum, apicem versus sensim paullo latius; segmentum tertium quartumque æquilata, nonnihil angustiora segmento secundo, oblongo-quadrata, lateribus rectis; segmenta reliqua magnitudine sensim decrescentia Venter concavus, segmentis 1—6 medio carinatis.

Color pedum et abdominis dilutior magisque fulvescens.

Cryptus Fabricii: niger, abdomine coeruleo, femoribus tibiis tarsisque rufis, alis fumato-hyalinis; *mas* mandibularum macula orbitisque oculorum facialibus flavis, abdomine lineari convexo.

Ichneumon moderator Fabr. Fn grøn. 198. 154.

Hunnen ligner stoffende Cr. tarsoleucus Grav. (Ichn. II. 447. 19), hvorimod Hunnen meget fjerner sig fra denne Art. Han ved sine tyffere og fortere Antenner, sin tyffe Thorax og sin langt fortere og bredere, for- efter ikke afsmalende Bagfrop.

Structura partium speciei antecedenti affinis, sed abdomen in utroque sexu longius.

Fem. — Long. 6—7 lin. — Caput et antennæ ut in Cr. arctico conformata, pubescentia tamen brevior, grisea, hypostoma magis elevatum, infra antennis subtuberculatum, et anguli clypei recti.

Thorax capite parum latior, crebro punctatus; pubescentia parca, grisea. Scutum mesothoracicum modice convexum, latitudine parum longius, distincte trilobum, anterius valde declive: apex fere perpendicularis, acute rotundatus, transversim obsolete impressus; fovea antescutellaris minus profunda quam in Cr. arctico. Epimera metathoracica distincta.

Segmentum mediale alarum anticarum insertioni minime humilior, quadratum, lateribus posterius nonnihil convergentibus, quadripartitum. Pars antica superior, subhorizontalis, postice nonnihil declivis, transversim parum convexa, clathrosa, areis quattuor: prima anterior, media, transverso-linearis, latitudine triplo brevior; secunda media, posterior, sexangularis, transversa, longitudine duplo latior; tertia quartaque maximæ, trapezoidæ, latera arearum duarum mediarum occupantes, posterius acuminatæ, spina acuta trigona terminatæ. Partes laterales ut in Cr. arctico conformatæ, area anterior tamen major magisque quadrata. Pars posterior

maxima, subconcaua, valde decliuis, quinqueangularis, areis nullis: margo anterior rectus aut arcuatus; margines laterales anteriores introrsum subarcuati, posteriores ejusdem longitudinis, insertionem abdominis versus valde convergentes, tuberculum acutum, spiniforme, trigonum cum marginibus lateralibus anterioribus apiceque areolarum lateralium partis anticæ efformantes.

Spiracula gastrothoracica sat magna, oblongo-ovalia, subperpendicularia, in area antica partis lateralis segmenti medialis oblique sita; peritrema latum, planiusculum, læve.

Alæ sat amplæ, fusco-hyalinæ, irideæ, squamulis nigris, stigmate venisque omnibus fusconigris; areola cubitalis intermedia quinqueangularis, regularis, magnitudine media. Vena infero-exterior areolæ cubitalis interioris arcuata, vestigio rami dividensis.

Pedes quoad structuram omnino ut in *Cr. arctico* descripti, saturate rufi, coxis et trochanteribus nigris, condylis castaneis.

Abdomen thorace fere duplo longius, elongato-ellipsoideum, latitudine mesothoracis, dorso valde convexum, subtiliter reticulosum, glaberrimum, totum obscure cyaneum, nitidum. Segmentum primum nonnihil longius segmento mediali; petiolus linearis, femoribus posticis angustior, a latere visus parum arcuatus, planus, lævis, apicem versus sensim dilatatus; pars antica triangularis, segmento mediali tertia parte angustior, longitudine petioli sed triplo latior illo, carinis duabus dorsalibus obsoletis: tubercula lateralia spiraculifera, angulos anteriores partis anticæ efformantia, anguliformia, obtusa, spiraculo minuto, rotundato, peritremate angusto, elevato. Segmentum secundum tertiumque æquilata, sextum, septimum et octavum ventre conniventia. Venter concavus, segmentis 1—5 medio carinatis.

Terebra segmenta abdominis 2—8 longitudine æquans, compressa, rufa; apex a latere visus lanceolatus, margine inferiori subtiliter serrato; vaginæ latiusculæ, nigræ.

Mas. — Long. 6—7 lin. — Caput macula media mandibularum, orbitis facialibus totis et punctis duobus ad marginem oculorum interiorem flavis. Antennæ ut in mare speciei antecedentis conformatæ.

Aræ laterales partis anticæ segmenti medialis linea transversa elevata divisæ; tubercula breviora.

Pedes femoribus, tibiis tarsisque rufo-fulvis.

Abdomen lineare, convexum, segmento mediali tertiam partem angustius. Pars antica segmenti primi segmento mediali triplo angustior, petiolo paullo brevior et vix dimidio angustior. Segmentum secundum, tertium quantumque ejusdem latitudinis, secundum quarta parte longius primo.

Glossata.

Af de talrige højnordiske Sommerfugle besidder Grønland ikke faa og deriblandt flere, som endnu ikke ere iagttagne længere med Best. De grønlandske Arter ere dels beskrevne af D. Fabricius i *Fauna grønlantica*, dels af Prof. Zetterstedt i hans *Insecta Lapponica*, dels af Lefebvre i en Afhandling i *Annal. de la Soc. Entomol. de France* (Tom. V. 1836. p. 389: Description de quelques Lépidoptères nocturnes hyperboréens), dels af Curtis i Tillægget til Reés's anden Rejse; nogle af de nedenfor opførte Arter ere benævnte af Dr. Staudinger, en kyndig tydsk Lepidopterist, der i afvigte Sommer gjorde en Ekspedition til Island, og hvem det ifølge hans Onke blev overdraget at beskrive de i de københavnske Samlinger indeholdte nye grønlandske Arter til det Arbejde, han agter at udgive over de højnordiske Glesfalter. Det turde dog let være, at den med Benyttelse af disse Kilder nedenfor meddeelte Liste, skjøndt den vistnok ikke optæller alle de Arter, der findes, og maaskee heller ikke alle dem, der allerede ere fundne i Grønland, dog er falden noget rigeligere ud i nummerist Henseende end den burde være det i Forhold til hvad der af distinkte Arter virkelig har foreligget Beskriverne.

Af Papilionernes Familie fire Arter, nemlig

Argynnis Chariclea Herbst (Pap. 10. 125. 47. Taf. 272. Fig. 5. 6; *Papilio Tullia* Fabr. Faun. grønl. 143; *Arg. arctica* Zett. Ins. Lapp. 899. 18). Efter Fabricius sjelden, i Bunden af Fjelddalene ved Randen af Bække. I Lapland meget sjelden.

Chionobas Balder Boisd. (Icon. Lep. 19. 189. 4. Tab. 39. Fig. 1. 2. 3);

Chionobas Bore Hübn. (Pap. Tab. 29. Fig. 134—136); begge udbredte gennem Siberien til Lapland og Nordkap og den første tillige efter Boisduval's Angivelse til Island.

Colias Boothii Curtis (App. &c. p. LXV. 10. Pl. A. Fig. 3. 4. 5 og dens Varietet LXVI. II. Pl. A. Fig. 6 som *C. Chione*; *C. Hecla*

Lefeb. Ann. Soc. Ent. Fr. V. 384. pl. IX Fig. 3. 4, hvor den urigtig angives som stammende fra Island). Efter James C. Ross især truffen paa Blemsten af *Oxytropis campestris* og *O. arctica*. Skjøndt den i Grønland, at domme efter de mange nedsendte Gremplarer, ikke kan være sjelden, og ved sin Størrelse og skønne isvølgule Farve maa udgjøre en af den grønlandske Insektverdens mest iøjnefaldende Skikkelser, er den dog ikke opført af Fabricius.

Refruerne's Familie er rigelig repræsenteret, tildeels i ret anseelige Arter. Hvervidt den Larve, Fabricius (p. 193 fortæller om, og som i Maret 1770 fortærede alt Græsset ved Angmagssuk, tilhører, som han formoder, *Charæa graminis* L., eller nogen af de nedenfor opførte Arter, vil ikke let kunne afgjøres uden i Grønland selv.

Agrotis quadrangula Zett. (Ins. Lapp. 935. 4); — *A. rava* Herr. Schöff. Staudinger; — *A. islandica* Stdgr. — og *A. Dreusenii* Stdgr.

Noctua Westermanni Stdgr.

Hadena exulis Lefeb. (l. c. 392. Pl. X. Fig. 2, Labrador, og dens Hun: *H. gelata* Lefeb. l. c. 393. Fig. 3; *H. marmorata* Zett. Ins. Lapp 937. 2, Lapl.); — *H. Sommeri* Lefeb. (l. c. 391. Fig. 1); — *H. groenlandica* Zett. (Ins. Lapp. 939. 9) — og *H. picticollis* Zett. (l. c. 939. 8).

Aplecta occulta Rossi Var. *implicata* (*Hadena*) Lefeb. (l. c. 394. Pl. X. Fig. 5).

Plusia gamma L. (Fn. Sv. 1171); — *Pl. interrogationis* L. (Fn. Sv. 1172); — *Pl. parilis* Hübn. (Noct. Tab. 90. Fig. 422) — og *Pl. diasema* Dalm. (Boisd. Ind. 93; Zett. l. c. 948. 6); de to første Arter almindelige, de to sidste meget sjældne.

Anarta algida Lefeb. (l. c. 395. Fig. 5), rimeligvis Fabricii *Phaëna Myrtilli* Fn. gr. 147, og en af de i størst Mængde forekommende Arter; — *A. amissa* Lefeb. (l. c. 397. Fig. 6. 7.), ligeledes højst almindelig; — *A. leucocycla* Stdgr. — og *A. vidua* Hübn. var *lapponica* Thunb. (Diss. Ins. Sv. 2. 42).

Af Phalænerne's Familie:

Phæsole polaria Boisd. Duponch. Var. *Brullei* Lefeb. (l. c. 399. Fig. 8); — *Cidaria brumata* Linn. (Fn. Sv. 1293).

Af Pyraliderne's:

Botys hybridalis Hübn. (Pyral. Tab. 17. Fig. 114; Zett. l. c. 971. 2).

Af Tortricæ:

Teras indecorana Zett. (l. c. 989. 3).

Af Tineerne:

Eudorea centuriella Schifferm. Syst. Verz. (E. borealis Lefeb. l. c. 400. Fig. 9); — *Pempelia carbonariella* Fischer v. Roeslerst. (Abb. 30); — og *Plutella senilella* Zett. (l. c. 1001. 2).

Om nogle af de i Fauna grønland. under Nr. 145—151 opførte og rimeligvis alle urigtigt bestemte Bhalæner ved Hjælp af Fabricii Angivelser ville kunne henføres med nogen Sikkerhed til nogen af de ovennævnte Arter, synes mig meget tvivlsomt; kun om hans Ph. Myrtilli antager jeg det for højst sandsynligt, at min Tydning af den som *Anarta algida* Lefeb. kunde være at fastholde.

Antliata.

De i Grønland fundne Antliater ere ligesom Insekterne af de fleste andre Ordener i sin Tid blevne meddeelte til Prof. Zetterstedt og optagne i Ins. Lapp. En endnu fuldstændigere og med Hensyn til Behandlingen endel grundigere Fortegnelse er meddeelt af Statsr. Stæger i Naturhistorisk Tidsskrift, anden Række, 1. B. S. 346—369. Ingen af disse Forfattere har taget noget Hensyn til Fauna grønlandica, hvor nitten Antliater ere opførte og flere nye Arter ere opstillede, eller til Curtis's Beskrivelser og fortrinlige Afbildninger i Tillægget til Ross's anden Rejse. Den nedenfor meddeelte Fortegnelse er udkastet efter Stæger's Afhandling, kun med et Par Forandringer i Nomenklaturen; ved en nærmere Udførelse, end jeg for Øjeblikket kan faae Tid til, ville vistnok endnu et Par andre af Fabricii Benævnelser kunne gøres gjældende.

Den grønlandske Myg, Fabricii *Culex pipiens* (171), henføres, maaskee nærmest paa Grund af Fabricii Bemærkning p. 210, af Curtis (App. &c. to. the sec. V. &c. LXXVI. 26) til *Culex caspius* Pallas (Reise durch verschied. Prov. des Russ. Reichs I. 475. 78. d., hvor den fremstilles altfor ufuldstændigt til at en Sammenligning kunde foretages), og beskrives af Zetterstedt (Ins. Lapp. 807. 6) som *C. nigripes*. Hvad Fabricius beretter om dens masseløse Forekomst og smertefulde Stik er i Overensstemmelse med hvad der i saa mange Rejsebeskrivelser fortælles om de høje nordiske Egnes Myggetage. Min afdøde Kollega, Dr. Pingel, har fortalt mig, at han paa sine Toure i Grønland oftere har seet Moerterne i hans

Baad saaledes tilredte under Roeningen, at deres Ansigter overalt vare bedækkede med Blodstriber. I Tillægget til Ross's anden Rejse meddeeler James C. Ross, at Myggene den 22de Juli i den varme Sommer 1830 bleve saa besværlige ombord paa Skibet, at de forhindrede Folkene fra at arbejde (so extremely troublesome, as to prevent the necessary duties of the ship). Han lægger til, at den viste sig i formelige Skyer (in perfect clouds over the marshes), og at dens Larve, hvad ogsaa Fabricius tidligere havde anført, udgjør et væsentligt Næringsmiddel for Ørreden (?the trout that inhabit the lakes.)

Chironomus polaris Kirby (Suppl. to the App. of Capt. Parry's Voy. CCXVIII; Curtis App. &c. LXXVII. 27. Pl. A. Fig. 14 og sagtenes ogsaa *Ch. borealis* l. c. 28; *Ch. hyperboreus* Stæg. l. c. 349. 2); — *Ch. turpis* Zett. (l. c. 811. 8?; Stæg. l. c. 350. 3); — *Ch. frigidus* Zett. (812. 14; Stæg. 351. 4); — *Ch. variabilis* Stæg. (l. c. II. 571. 44. og l. c. 351. 5); — *Ch. basalis* Stæg. (351. 6); — *Ch. byssinus* Meig. (I. 46. 56; Stæg. 352. 7); — *Ch. aterrimus* Meig. (I. 47. 59; Stæg. 353. 8); — *Ch. picipes* Meig. (I. 52. 74; Stæg. 353. 9).

Diamesa Walthei Meig. (Stæg. 353. 10).

Tanytus crassinervis Zett. (817. 1; Stæg. 354. 11); — *T. pictipennis* Zett. (818. 5; Stæg. 354. 12); — *T. tibialis* Stæg. (354. 13).

Ceratopogon sordidellus Zett. (820. 6. Stæg. 355. 14; *Culex pulicans* (Trykfejl for *pulicaris*) Fabr. Fn. grønsl. 211. 173.) Efter Fabricii Beretning ligesaa besværlig som den grønlandske *Simulia*.

Tipula arctica Curtis (l. c. LXXVIII. 29. Pl. A. Fig. 15; *T. rivos*a Fabr. Fn. grønsl. 156; *T. nodulicornis* Zett. l. c. 841. 8; Stæg. l. c. 355. 15.)

Fabricius siger, at den er hyppig om Sommeren i Græsset ved Munden af Bække; James C. Ross beretter derimod i Rejsebeskrivelsen (l. c.), at den viste sig i ligesaa stor Mængde som Myggen, og at dens Larve udgjør en væsentlig Deel af forskjellige Fugles Næring. I hans Fortegnelse over de paa Rejsen samlede Fugle anføres som saadanne (p. XXX) *Charadrius semipalmatus* (hiaticula) og *pluvialis*; ogsaa en Marge (gull p. LXXVIII., der blev aabnet efterat være seet æbende i Sumpene, havde en Mængde Larver i Maven.

Erioptera fascipennis Zett. (831. 9; Stæg. 355. 16.)

Trichocera maculipennis (Meig. I. 214. 4? Zett. 853. 4; Stæg. 356. 17; *Tipula regelationis* Fabr. Fn. grønl. 202. 157.)

Boletina grønlandica Stæg. (356. 18.)

Sciara iridipennis Zett. (827. 9; Stæg. 357. 19); — *Sc. flavipes* Panz. (Fn. Germ. CIII. 15; Meig. I. 283. 17; Stæg. 357. 20).

Simulia vittata Zett. (803. 3; Stæg. 357. 21; *Culex reptans* Fabr. Fn. grønl. 210. 172). — Efter Fabricii Angivelse viser den sig i August sammen med den grønlandske *Culex* og er hyderst besværlig (maxime infestans) om Aftenen.

Rhamphomyia nigrita Zett. Ins. Lapp. 567. Obs.; Dipt. Scand. I. 414. Obs. 1; Stæg. 357. 22; *Empis borealis* Fabr. Fn. grønl. 211. 174.)

Dolichopus grønlandicus Zett. (Dipt. Scand. II. 528; Stæg. 358. 23; *Dolichopus tibialis* Var. b. Zett. Ins. Lapp. 711.)

Helophilus grønlandicus Fabr. (Tabanus Fn. grønl. 208. 170; *Helophilus bilineatus* Curt. l. c. LXXVIII. 30; *Helophilus arcticus* Zett. Ins. Lapp. 295. 2; Dipt. Scand. II. 678. 2; Stæg. 359. 24); — *H. borealis* Stæg. (359. 25)

Syrphus topiarius Meig. (III. 305. 47; Stæg. 360. 26; *Scæva topiaria* Zett. Ins. Lapp. 599. 4. Dipt. Scand. II. 723. 26); — *S. tarsatus* Zett. (*Scæva lunulata* Ins. Lapp. 600. 7. Obs.; *Scæva tarsata* Dipt. Scand. II. 730. 33; *Syrphus tarsatus* Stæg. 360. 27); — *S. lapponicus* (*Scæva lapponica* Zett. Ins. Lapp. 598. 2? Dipt. Scand. II. 701. 3?; *Syrphus lapp.* Stæg. 360. 28.); — *S. ambiguus* (*Scæva* Zett. Ins. Lapp. 608. 38?; Dipt. Scand. II. 757. 60?; *Syrphus ambiguus* Zett. var.? Stæg. 361. 29.); — *S. hyperboreus* Stæg. (362. 30).

Sphærophoria strigata Stæg. (362. 31.)

Sarcophaga mortuorum Linn. (Fn. Sv. 1830; *Volucella mort.* Fabr. Fn. grønl. 206. 166; Stæg. 363. 32.) Efter Fabricius flekkevis tilligemed den følgende Art paa det Sælhundeskjød, Grønlanderne udbrede til Tørring paa Klipperne, og derved temmelig skadelig.

Musca erythrocephala Meig. (V. 62. 22; Stæg. 363. 33; *Volucella vomitoria* Fabr. Fn. grønl. 207. 167?); — *M. grønlandica* Zett. (Ins. Lapp. 657. 16; Stæg. 363. 34; *Volucella cæsar* Fabr. Fn. grønl. 207. 168?)

Anthomyia dentipes F. (Syst. Antliat. 303. 95; Meig. V. 144. 105; Stæg. 363. 35; — *A. irritans* Fall. (Musc. 62. 58; Meig. V. 134. 91;

Stæg. 363. 36); — *A. frontata* Zett. (Ins. Lapp. 669. 35; Stæg. 363. 37); — *A. trigonifera* Zett. (Ins. Lapp. 669. 35; Stæg. 364. 38); — *A. arctica* Zett. (Ins. Lapp. 669. 34; Stæg. 364. 39); — *A. triangulifera* Zett. (l. c. 680. 83; Stæg. 364. 40); — *A. scatophagina* (Zett. l. c. 677. 69?; Stæg. 365. 41); — *A. striolata* Fall. (Musc. 71. 77. Meig. V. 173. 156; Zett. Ins. Lapp. 684. 103; Stæg. 365. 42); — *A. ruficeps* Meig. (V. 177. 62?; Stæg. 366. 43); — *A. ciliata* F. (Ent. Syst. IV. 333. 87; Meig. V. 159. 134; *Musca spinipes* Fall. Musc. 61. 55; Stæg. 366. 44).

Scatophaga squalida Meig. (V. 252. 10; Stæg. 366. 45); — *S. litorea* Fall. (Scatom. 4. 4; Meig. V. 254. 15; Stæg. 366. 46); — *S. fucorum* Fall. (Scatom. 5. 5; Meig. V. 253. 14; Stæg. 366. 47). — Overleedes de i Fn. grønsl. 161—163 opførte Arter forholde sig til disse, vil være nærmere at bestemme; skulde den som ny bestrevne *Musca cloacaris* kunne tydes paa nogen af dem (maaskee som *S. litorea*? , saa vilde Fabricii Benævnelse være at optage. Endvidere vil være at sammenligne *A. apicalis* Curt. l. c. LXXX. 33.

Cordylura hamorrhoidalis Meig. (V. 237. 17; Zett. Ins. Lapp. 731. 27; Stæg. 366. 48).

Helomyza tibialis Zett. (Ins. Lapp. 767. 12; Stæg. 366. 49); — *H. geniculata* Zett. (l. c. 767. 13; Stæg. 366. 50).

Piophila casei Linn. (Fn. Sv. 1850; Meig. V. 395. 1; Stæg. 368. 51); — *P. pilosa* Stæg. (l. c. 368. 52).

Ephydra stagnalis Fall. (Hydromyz. 5. 5; Meig. VI. 118. 12; Stæg. 369. 53).

Notiphila vittipennis (Zett. Ins. Lapp. 718. 6?; Stæg. 369. 54).

Phytomyza obscurella Fall. (Phytomyz. 4. 8; Meig. VI. 191. 6; Stæg. 369. 55).

Suctoria.

En paa den grønlandske Hare i Mængde forekommende Art opfører Fabricius i Fauna grønsl. som *Pulex irritans* (221. 193).

R'ynchota.

Fire Arter, som alle ere undgaaede Fabricius:

Heterogaster grønlandicus Zett. (Ins. Lapp. 262. 3), noget større og mørkere end vor paa Hedegrund saa almindelige Art, *H. Thymi* Wolff;

en lille smudsigt gul Tettigonie af noget ejendommelig Bygning: *Cicada lividella* Zett. (l. c. 290. 5);

en Bladluus, *Aphis punctipennis* Zett. (l. c. 311. 7), der fornemmelig synes at have hjemme paa Birken og forekommer indtil langt ned i Sverrig; og

Dorthisia Chiton Zett. (l. c. 314. 1), i Grønland almindelig under Mos og Stene; jeg har kun set den ved sin regelmæssige Belægning med snehvide Borsfjæl mærkelige Hun, men aldrig nogen Han.

Siphunculata.

Grønlanderne's *Pediculus* (Fn. grønl. 215. 182), om hvilken Fabricius meddeeler nogle Noticer, tilhører rimeligviis, ligesom *Negerracens*, en selvstændig Art.

Mallophaga.

I Fauna grønl. opføres en Art paa den grønlandske Hund (*P. canis* 215. 183), der nærmest vil være at sammenholde med *Trichodectes canis* De Geer Mém. VII. Tab. IV. Fig. 16, og af Fjerædere Arter paa de Fugle, han nævner som *Corvus Corax*, *Anas Clangula*, *Uria grylle*, *Pelecanus Bassanus*, *Larus glaucus*, *Tringa striata*, *Charadrius hiaticula* og *Tetrao Lagopus*, og af hvilke flere ere opstillede som nye. Hvad der i nyere Tid er samlet og nedsendt af denne Orden, er meget lidt; der er al Grund til at antage, at Arterne's Antal maa være temmelig stort i Grønland.

Thysanura.

Jeg har ikke haft Lejlighed til at se noget i Grønland fundet Dyr af denne Orden, som rimeligviis nærmest paa Grund af Banffeligheder ved Indsamlingen og Opbevaringen synes at være bleven aldeles forsvundet af de nyere Samlere; Arterne's Antal er neppe saa ubetydeligt. Fabricius opfører 6 som *Pódura*-Arter (Fn. grønl. Nr. 175—180), af hvilke de to sidste, *P. maritima* og især *P. humicola*, som han senere nærmere har fremstillet i sin Afhandling i Ny Saml. af det Kongl. D. Vidensk. Selsk. Skr. II. p. 297. Fig. 1, nok ville være til at gjenkjennde. *P. maritima* angiver han som almindelig ved Havet, hvor den i Ebbetiden springer om-

fring paa de Vandpytter, der ere blevene tilbage i Fordybninger i Klipperne, indtil det tilbagetrædende Hav jager den højere op paa Kysten.

Aranæ.

Foruden den almindelige grønlandske *Lycosa*, af Fabricius urigtigt bestemt som *A. saccata*, og som er det eneste Dyr af denne Orden, jeg har seet fra Grønland, anføres en *Attus* og tre smaa Arter, der vanskelig vilde kunne gjenfjendes, i Fn. grønl. 204—208.

Opiliones.

En *Phalangium*(?), mig ubekjendt, opført som *Ph. opilio* i Fn. grønl. 225. 203.

Acari.

Hvad jeg af denne Orden har seet fra Grønland indskrænker sig til en anseelig *Bdella*, der forefandtes i det Kgl. naturh. Museums Magazin, og som for en lang Række af Aar siden er nedsendt af Kielsen. I Fauna grønl. opføres 9 Arter under Nr. 194—202. Af megen Interesse er den p. 221 meddeelte Underretning, at Grønlanderne forstaae at finde og udbrage Fnatmidene.

Pycnogona.

I Forhold til hvad man af denne ligesaa forfømte som interessante Orden kjender fra andre Egne maa Grønland ansees for rigt, eftersom ibetvibinde otte siffre Arter ved Krøyer's vigtige Afhandling ere blevene beskjendte som Beboere af Grønlands Strandbredder; nemlig

Nymphon grossipes Kr. (Krøyer i Naturh. Tidsskr. 2. R. I. 108. 1; *Pycnogonum grossipes* Fabr. Fn. grønl. [210]; — *N. longitarse* Kr. (l. c. 112. 4); — *N. brevitarse* Kr. (l. c. 115. 6);

Eurycyde hispida Kr. (*Zetes hispidus* Kr. l. c. 117. 7); *Pallene spinipes* (l. c. 118. 8; *Pycnogonum spinipes* Fabr. Fn. grønl. 211); — *P. intermedia* Kr. (l. c. 119. 9); — *P. discoidea* Kr. (l. c. 120. 10);

Phoxichilidium femoratum Rathke (Naturh. Selsk. Sfr. V. I. 201 (Nymphon); Kr. l. c. 122. 11; *Pycnogonum grossipes* Var. Fabr. Fn. grønl. p. 231); og maaſtee

Pyenogonum litorale Ström (Sødm. Beskr. I. 209. Tab. I. Fig. 17; Fabr. Fn. grønl. 212; Kr. l. c. 126. 15), som Fabricius mener at have feet, men ikke senere gjenfandt i sine Samlinger. Endelig henviser Krøyer (l. c. p. 91**) til „den af Sabine under Navnet *Phoxichilus proboscideus* beskrevne, kæmpemæssige ($2\frac{1}{2}$ " lange) Art, som er funden ved Den Nord-Georgia, forsaavidt det har Rimelighed for sig, at den ogsaa vil forekomme ved den grønlandske Kyst“.

Isopoda.

Oniscus sp. (*O. asellus* Fn. grønl. 228), efter Fabricius kun eengang funden under vandent Sommer og ifølge hans Beskrivelse forskjellig fra den Linneiske Art.

Asellus aquaticus L. (Fn. grønl. 227; *A. grønländicus?* Kr. Amphip. 90. 36), i fjerde Bunde.

Oniscus marinus Fabr. (Fn. grønl. 229; *Jæra nivalis* Krøyer Amphip. 75. 90. 37?); efter Fabricius i tallos Mængde paa Stranden under Tang og Stene og den vigtigste Næring for *Anas Boschas*.

Amphipoda.

Den almindeligste grønlandske Tangleppe er ligesom paa vore Kyster *Gammarus locusta* Mont. (*Oniscus pulex* Fn. grønl. 231). Som en Art, der ogsaa undertiden stiger op i Tangen og ligeledes er aadselædende, nævner Fabricius en *Oniscus cicada* n. 233), der af Krøyer ansees for at være en *Anonyx* og nærmest *A. gulosus* Kr. (Naturh. Tidsskr. N. R. I. 611); hvorledes den samler sig ved Blødet af en dræbt Sælhund og om dens Krigsforhold til *Gammarus locusta* berettes p. 256 og 259. Som forekommende paa Strandbreddene nævner Fabricius endnu to andre, ikke nærmere bekendte Amphipoder, *Oniscus arenarius* n. 234 og *O. Strömianus* n. 235.

Entomostraca.

Af Strandbredds- og Ferskvands-Arter ere beskrevne:

Nebalia bipes Fabr. (Krøyer Amphip. 91. 40; Naturh. Tidsskr. 2 R. II. 436; *Cancer bipes* Fn. grønl. 223), paa sandede Strandbredder, især ved Flodmundingerne.

Branchipus paludosus Müll. (Zool. Dan. Tab. 48; Kr. Amphip. 91. 41; *Cancer stagnalis* Fabr. Fn. grønl. 224), tilfjelds, i staaende Bænde.

Daphnia rectispina Kr. (Amphip. 91. 43; *Daphne pulex* Fabr. Fn. grønl. 238), almindelig i staaende Bænde.

Lynceus lamellatus (Müll. Entomotr. 73. Tab. IX. Fig. 4—6?; Kr. Amphip. 92. 44).

Apus glacialis Kr. (Naturh. Tidsskr. 2 R. II. 431), ogsaa forekommende paa Jæland.

Sammenfatter man, hvad der i denne Fortegnelse er opregnet af Insekternes og Arachnidernes Klasser, vil Antallet ikke beløbe sig til fuldt 180 Arter. Vil man, i Betragtning af den Ufuldstændighed, med hvilken især endel af de lavere Former og navnlig Mallophagenerne kunne forudsættes at være repræsenterede i Listen, afrunde Tallet ved at sætte det til 200, saa bliver det endda halvtredstindstyve Gange mindre end Danmarks Fauna, naar denne beregnes som omfattende Verne og Halvoen til Eideren, kan anslaaes at beløbe sig til. Ser et af de mest karakteristiske Træk i den grønlandske Fauna kan udhæves det overvejende Antal og den tildeels mængdevise Utræden af saadanne Insekt-Arter, der tilbringe Larvelivet i fersk Vand og Meradser og som ved at afgive en væsentlig Næring for Fugle og Fiske blive af en ikke ringe Betydning for Menneskets Gristens

Den korte Tid af et Par Uger, der af den ærede Udgiver af dette Værk har været mig indrommet til foranstaaende Artikel, og som ved andre Studier, der ikke strax kunde henlægges, ligesom ved Forelæsninger og anden Embedsgjerning er bleven indskrænket til mindre end det Halve, maa tjene til Undskyldning for, at Udstilligt, om hvilket man kunde ansee sig for berettiget til at vente bestemte Oplysning af mig, er blevet henstillet til yderligere Undersøgelse. Dog ligger Grunden hertil i flere Tilfælde tilfælle i Utilstrækkeligheden af de grønlandske Samlinger, Museet for Tiden er i Besiddelse af; de indskrænke sig nemlig, hvad Insekter og Arachnider angaaer, saagedt som ene til hvad jeg har kunnet skaffe tilveje ved Kjøb og Bytte, ofte fra anden eller tredie Haand, med Undtagelse af et lille, men meget værdifuldt Bidrag fra den fortrinlige Samler Holbøll, der blandt

andet indeholdt den grønlandske *Micralymma* og den ovenfor opførte nye *Rhytidomus*. Der er saaledes fra Museets Side al Anledning til at ønske, at de i Grønland besatte Mænd, der have arvet D. Fabricii og Holbøll's Iver for Landets Fauna, ogsaa ville interessere sig for at see den rigeligere repræsenteret i Kjøbenhavns offentlige entomologiske Samling end den nu er.

Tillæg Nr. 4,
Fortegnelse over Grønlands Bløddyr

af

O. A. L. Mørch.

Mollusca Grønlandica.

Ord. I. Geophila.

Gen. 1. *Limax* L.

*1. *L. agrestis* L. (ifølge Wormskiold.)

Gen. 2. *Vitrina* Drp.

2. *V. angelicæ* Bk. & Møll. Pfr.

Den nydelige lille Moepatte. Olaf. & Poulsens Reise i Island.

Helix pellucida Fabr. F. gr.

Gen. 3. *Conulus* Fitz.

3. *C. Fabricii* (*Helix*) Bk. & Møll. Pfr.

Gen. 4. *Helicella* Lam.

*4. *H. Steenstrupii* n. sp.

Helicella sp. Stp. Conch. von Island.

* Betegner at Artens Forekomst paa Grønland ikke er sikker.

! Betegner at Forfatteren har seet autentiske Exemplarer.

Helix nitida Fabr. F. gr. n. 385 verosim.

Helix alliaria Forbes, Britt. Asoss. 1839. p. 142.

Gen. 5. *Helicogena* Risso.

*5. *H. (Tachea) hortensis* Müll. (Igaliko. Wormskiold).

Helix subglobosa Binney.

Gen. 6. *Pupa* Drp.

6. *P. (Vertigo) Hoppii* Møll. Pfr.

Pupa Steenbuchii Bk. 1847*).

Gen. 7. *Succinea* Drp. (*Neritostoma* Kl.)

7. *S. grønlandica* Bk. Møll. Pfr. (Kuksuk.)

Succinea putris L. var.? Stp. Conch. v. Island*).

Ord. II. *Hygrophila*.

Gen. 8. *Planorbis* Guettard.

8. *P. (Nautilina) arcticus* Bk. & Møll. Dkr.

Gen. 9. *Limnæa* Lam.

Sbg. *Limnophysa* Fitz.

9. *L. VahlII* Bk. & Møll.

10. var. α . *nitens*. L. *PingelII* Bk. & Møll.

(I en Dam ved Nepisetsundet).

11. var. β . *leucostoma*. L. *Mølleri* Bk. 1847.

L. grønlandica Jay. Cat. (Bk. olim).

12. var. γ . *malleata*.

13. var. δ . *parva*, *peristomate sæpe soluta*, *linea elevata parietali*.

14. *L. WormskioldII* Bk. 1847, *Species intermedia*. *T. umbilicata*, *solidissima*; *spira elongata*, *acuminata*; *sutura profunda*; *apertura semilunari*, *interdum soluta*.

15. *L. HolbøllII* Bk. & Møll.

*) 24ter Versammlung deutscher Naturforscher in Kiel 1846.

Gen. 10. *Monotigma* Gray. Sow. Man. 1839.

16. *M. (Menestho) albula* (Turbo). Fabr. Møll. Stimps.

Pyramis striatula Couthoy. · Bost. Journ.

Gen. 11. *Scalaria* Lam. (Scala Kl.)

17. *S. grønlandica* Perry Conch. 1811.

Turbo clathrus grønlandicus Ch. XI. f. 1878. 79.

Scalaria communis var. Lam.

Scalaria planicostata Kiener.

Sbg. *Acirsa* n.

18. *S. borealis* Bk. Geol. Proc. 1841. Bronn. Index. Pal.

Scalaria Lyell. on the Rising of Sveden. t. 2. f. 11. 12.

Scalaria Eschrichtii Holb. & Møll.

Scalaria undulata Sow. Thes.

Gen. 12. *Philine* Ascan. (*Bullæa* Lam.).

19. *P. quadrata* S. Wood. *Bullæa granulosa* „Sars“ Møll.?

20. *P. punctata* (*Bullæa*) Møll. non Adams.

Gen. 13. *Cylichna* Lovèn. (*Oliva* Klein).

21. *C. alba* (*Bulla*) Brown. Lovèn.

Bulla corticata Bk. Møll.

Bulla triticea Couthoy.

22. *C. Reinhardi* Holb. & Møll. (*Bulla oryxa* Totten?)

Sbg. *Roxania* Leach.

23. *C. insculpta* (*Bulla*) Totten. Gould.

(*Bulla Reinhardi* Møll. p. p.)

Gen. 14. *Utriculus* Brown.

24. *U. turritus* (*Bulla*) Møll. *Bulla obstricta* Gould.?

Gen. 15. *Diaphana* Brown. (*Amphisphyra* Lovèn).

25. *D. debilis* Gould. Phil.

Bulla subangulata Møll.!

A globosa Lovèn?

26. var. α . spira anguste umbilicata.

27. var. β . spira clausa.

Ord. III. Gymnobranchia.

Gen. 15. *Dendronotus* Alder & Hancock.

28. *D. Reynoldsii* Couthoy. Bost. Journ.

Doris arborescens Fabr. (*Tritonia*) Møll.

Amphitritidea Fabricii Bk. 1847.

29. jun? *Tritonia Ascanii* Møll.

Gen. 16. *Doris* L.

30. *D. liturata* Bk. Møll.

Doris muricata (Müll.) Sars.

31. *D. acutiuscula* Stp. Møll.

32. *D. obvelata* Müll.

Gen. 17. *Polycera* Cuv.

33. *P. Holbøllii* (*Euplocamus*) Møll.

34. *P. sp. altera* ex icone *Holbøllii*.

Gen. 18. *Proctaporia* n.

*35. *P. fusca* (*Doris*) Fabr. F. G. fig. 10.

Gen. 19. *Aeolis* Cuv.

36. *A. salmonacea* Couthoy. Bost. Journ.

Doris papillosa Fab.

Aeolis papilligera Bk. 1847.

Aeolis bodoensis Møll. non Gun.

37. *A. bostoniensis* Couth. Omenak. Olrik.

38. *A. Olrikii* n. sp. aff. *A. gymnotæ* Couth., sed utrinque fasciculis c. XII. fasciculorum papillis confertis, in linea recta transversa digestis; dorso nudo.

Gen. 20. *Tergipes* Cuv.

39. *T. rupium* Møll.

Ord. IV. Gymnosomata. Blv.

Gen. 21. Clione Pallas.

40. *C. limacina* Phips. (Gr. Augursak. Atoursak).

Clione papilionacea Pallas.

Clio retusa Müll. Fabr.

Clio borealis Brug.

Ord. I. Tænioglossata Troschel.

Gen. 22. Onchidiopsis Bk.

41. *O. grønlandica* Bergh.

42. *O. sp. n.?* (leg. ill. Dorph.)

Gen. 23. Marsenina Gray.

43. *M. grønlandica* (Sigaretus) Møll.

Marsenia grønlandica Bergh. (Bk.) t. v. f. 12?

Oxynoe glabra Couth. verosim.

Sbg. *Oithonella* n.

44. *M. micromphala* Bergh.

Gen. 24. Velutina Flem. Gray. Blv.

Sbg. 1. *Velutella* Gray.

45. *V. flexilis* Mont. Lask.

V. plicatilis Lovèn non Müll. qvæ *Akera bullata* (Fabr.)

Sbg. 2. *Velutina* Flmg.

46. *V. lanigera* Møll.! Sars!

H. haliotoides Fabr. sec. mss. autoris.

47. *V. haliotoides* (Helix) Müll. Møll. Lovèn.

48. var. *grandis*. *Nerita bullata* Ch. x. p. 307. f. 1598-99.

Bulla neritoidea Ch. l. c. lin. 20, *Julianehaab*.

Sbg. 3. *Limneria* H. & A. Adams.49. *V. zonata* Gould. (Godthaab Holb.)*Galericulum undatum* Brown teste Gould.49a. var. *grandis*. *Velutina canaliculata* Bk. 1847. (Arsut Barret.)Gen. 25. *Lacuna* Turton.Subg. 1. *Epheria* Leach.50. *L. vineta* Mont.*Turbo divaricatus* Fabr. non *L. (Lacuna)* Møll. Lovèn.51. *L. glacialis* Møll. Middend.Sbg. 2. *Lacuna* Turt. (Temana Leach.)52. *L. pallidula* Da Costa. Møll.Gen. 26. *Littorina* Fer. (*Cricostoma* Kl.)53. *L. grønlandica* Ch. Mke.*Nerita littorea* Fabr.*T. Davidis* Bolt.*L. castanea* Desh.*L. patula* Jeffr.54. var. *lævior*. *Nerita littoralis* Müll. prod. 2953. Fabr.*Lit. palliata* Say.*Lit. arctica* Møll.*55. *L. obtusata* L. an monstr. *præcedentis*?Gen. 27. *Natica* Adanson.56. *N. affinis* (*Nerita*) Gm.*Natica clausa* Sow.*N. septentrionalis* Bk. Møll.*N. consolidata* Couthoy.*Ootheca* Mohr. Isl. t. VII. f. 2.Gen. 28. *Mamma* Kl.Sbg. 1. *Lunatia* Gray.57. *M. grønlandica* Bk. Møll. Lovèn.*Natica pallida* Brod & Sow.?

Sbg. 2. Mamma Kl. ?

58. *M. borealis* Gray. 1839. Bechy. Voy. t. 37. f. 2.

jun. *Natica immaculata* Totten.

N. nana Møll.

Sbg. 3. Amauropsis. n.

59. *M. islandica* (Nerita) Gm.

Natica helicoides Johnst.

60. var. *N. fragilis* Sab. *Natica cornea* Møll.

Gen. 29. *Amaura* Møll.

61. *A. candida* Møll. H. & A. Adams. Gen. t. f.

Gen. 30. *Bithynia* Leach.

*61. *B. tentaculata* L. (Ny Herrenhut. Martens.)

Paludina impura Drp.

Gen. 31. *Rissoa* Freminv.

Sbg. 1. Paludinella Pfr. Bk.

62. *R. saxatilis* Møll!

Trochus striatellus Fab. non L.

Rissoa arctica Lovèn!

63. *R. globulus* Møll.

Sbg. 2. Onoba H. & A. Adams.

64. *R. castanea* Møll.

R. exarata Stimps. Sh. N. England p. 34. t. 1. f. 3. verosim.

65. *R. serobiculata* Møll.

Gen. 32. *Rissoella* Gray. 1848. (*Jeffreysia* Alder.)

66. *R. eburnea* (Rissoa) Stimpson. Bost. Journ. Proc. IV. 14.

Shells. of N. England p. 34. t. 1. f. 1. sed spin. grønländica differunt: labro medio coarctato et columella torta, Møller Index. Addende Nr. 4: Gasteropus. (Godthaab 60 Favne Holb.)

Gen. 33. *Skenea* Flemg.

67. *S. planorbis* (Turbo) Fabr. Møll. Lovèn.

Gen. 34. *Cyclostrema* Marryat.

68. *N. costulata* (Margarita) Møll. Forbes & Haul.
(Godthaab 60 Favne Holb.)

Gen. 35. *Turritella* Lam.

69. *T. erosa* Couthoy. Bost. Journ.
T. polaris Bk. & Møll.

Sbg. *Mesalia* Gray.

70. *T. reticulata* Michel & Adams. Bost. Journ.
Turritella lactea Møll.

Gen. 36. *Cerithium* Adanson.Sbg. *Bittium* Leach.

71. *C. arcticum* nob. (Sukkertoppen 65 Favne Holb.)
Turritella? *costulata* Møll. nec Lam. nec Riss.

Gen. 37. *Trichotropis* Brod & Sow.

72. *T. borealis* Brod & Sow.
T. atlantica Bk.

73. *T. conica* Møll.

(Ved Fladøerne 30 Favne; Søndre Strømfjord 60 Favne.)

Gen. 38. *Aporrhais* Aldrovand.

74. *A. occidentalis* Bk. (Et Brudstykke fra Dr. Vahl.)

Gen. 39. *Cancellaria* Lam.Sbg. *Admete* Krøyer.

75. *C. viridula* (Tritonium) Fabr. Adams. Gen. t. 29. f. 5.
Admete crispa Møll.
C. buccinoides Couth.
C. Couthoyii Jay.

Ord. II. Toxoglossata Trosch.Gen. 40. *Pleurotoma* Lam.

Sbg. *Ischnula* Clark. (*Pleurotomina* Bk.)

76. *P. turricula* Mont. var.Subsp. 1. *Murex angulatus* Don.*Defrancia nobilis* Møll.*Pleurotoma Mölleri* Reeve f. 324.*Defr. lactea* Møll. teste Reeve.77. Subsp. 2. *Defrancia scalaris* Møll.*Fusus turriculus* Gould.78. Subsp. 3. *Defrancia exarata* Møll.*Pleurotoma rugulatus* „Møll.“ Reeve f. 345.79. *P. Woodiana* Møll.*Pleurotoma leucostoma* Reeve f. 278.*D. reticulata* Vahl. teste Reeve.*D. harpularia* Couth. teste Lovèn.*Tritonium roseum* Sars. Lovèn Nr. 89.80. *P. elegans* Møll. non Scachi.*Tritonium declive* Lovèn Nr. 92 ?Sbg. *Oenopota* Mørch.81. *P. pyramidalis* Strøm.Subsp. 1. *Fusus pleurotomarius* Couth.*Defrancia VahlII* Bk. Møll. Reeve.82. *P. cancellata* (*Fusus*) Michel & Adams. 1841.*Defrancia cinerea* Møll!*Tritonium PingelII* Sars!83. var. *purpurea*. *D. PingelII* Bk. Møll.84. *P. violacea* Mich. & Adams.*Defrancia cylindracea* Møll.*Pleurotoma greenlandica* Reeve f. 343.*D. suturalis* Møll. teste Reeve.85. var. *spira brevior* Pl. *livida* Reeve f. 316 non Møll.86. var. *ventricosa*. *Defrancia BeckII* Møll.87. *P. borealis* Reeve. f. 277. (Errata.)*Defrancia scalaris* „Vahl.“ Reeve olim.*Defrancia livida* Møll. (non L.)

88. var. *ventricosa*, *pallida*.*Defrancia viridula* Møll. non Fabr.*Pleurotoma decussata* Couthoy non Brown.**Ord. III. *Ancistroglossata*.**Gen. 41. *Tritonium* Müll.89. *T. glaciale* L. Ch. Lam.*Buccinum carinatum* Phips. Voy.*90. *T. Hancockii* nob. *B. grønlandicum* Hanc. Reeve non Ch.91. *T. scalariforme* Bk. & Møll.*Buccinum tortuosum* Reeve f. 11.*B. tenue* Gray Reeve f. 27?92. *T. undatum* L. Midd. Beitr. p. 482. 4 f. 3. (Holb. Olrik).93. *T. Donovanii* „Gray“. Reeve f. 2. (Olrik).94. *T. grønlandicum* Ch. x. p. 177.*Tritonium undatum* Fabr.*Buccinum cyaneum* Brug. Bk. Møll. Lovèn. Sars.*Buccinum boreale* Leach Rozet Journ. 1819. p. 464.95. var. α . *B. hydrophanum* Hancock.96. var. β . *B. tenebrosum* Hancock. An. vol. 18. t. V. f. 12.97. var. γ . *B. Humphreysianum* Møll. non Bennet.98. *T. undulatum* Møll.*Buccinum glaciale* Don. Brown. *verosim*.*Buccinum tubulosum* Reeve.*Buccinum labradorensis* Reeve!*Buccinum undatum* Midd. Beitr. 482 non L.99. *T. Humphreysianum* Bennet?*Buccinum ciliatum* Reeve f. 1. ? non Fabr.100. *T. ciliatum* Fabr. Møll.*Buccinum Mølleri* Reeve f. 29.*Buccinum tenebrosum* var. *borealis* Midd. Beitr. t. 3 f. 7. 8.101. var. *lævior*.

Gen. 42. *Fusus* Klein.Sbg. 1. *Neptunea* Bolten.102. *F. despectus* L. Fabr.103. var. *Tritonium fornicatum* Fabr.

Voy. de la Recherche tab. 2. spm. orig. Fabricii.

104. var. *Fusus carinatus* Pennant Lam.105. *F. tornatus* Gould. var. (leg. Holb. spm. 1.)*Fusus borealis* Phil. Abbild.Sbg. 2. *Tritonofusus* (Bk.) n.106. *F. Kroyeri*, Møll. (Arsut L. Barret. & Holb.)*Fusus arcticus* Phil. Abb.107. *F. latericeus* Møll. !*Tritonium incarnatum* Sars! Reise til Lofoten.Sbg. 3. *Sipho* Klein.108. *F. islandicus* Ch. 4. f. 1312. 13. (Dr. Pingel.)*Tritonium antiquum* Fabr. non L.109. *F. Holbøllii* Møll.110. *F. propinquus* Alder.*F. Sabinii* Hanck. An. vol. 18. pl. V. f. 10.Sbg. 4. *Volutopsius* n.111. *F. norvegicus* Ch. var. (Past. Jørgensen leg.)*F. Largillierti* Petit. Journ. de Conch.Gen. 43. *Murex* L.Subg. *Trophon* Mtf.112. *T. clathratus* L.*Tritonium Rossii* Leach. (opløst i en Fiskemave).112. var. *T. Bamffii* Don.14. *T. Gunneri* Lovèn.*Trophon Bamffii* Møll. pp.115. *T. craticulatus* (*Tritonium*) Fabr.

Trophon Fabricii Bk. Hancock.

Murex borealis Reeve.

Gen. 44. *Purpura* Aldrov.

116. *P. lapillus* L. Fabr. Neritiksokfjorden.

var. *P. imbricata* Lam. Nr. 31.

Gen. 45. *Columbella* Lam.

Sbg. *Astyris* H. & A. Adams.

117. *C. Holbøllii* (Mangelia) Bk. Møll.

Pleurotoma viridula „Møll.“ Reeve.

Buccinum rosaceum Gould. sed *spira lævis nec costulata*.

Gen. 46. *Mitra* Lam.

Sbg. *Nebularia* Sws. (*Volutomitra* Gray.)

118. *M. grønlandica* Bk. Møll.

Ord. IV. Thecosomata Bl.

Gen. 47. *Limacina* Cuvier.

119. *L. helicina* Phips. (Gr. Tullukaursak.)

Limacina helicalis Lam.

Argonauta argo? Müll. prod.

Argonauta arctica Fabr.

Gen. 48. *Heterofusus* Fleming.

120. *H. balea* (*Limacina*) Møll.

Spirialis Gouldii Stimpson Conch. of N. England.

G. 49. *Clio Browne*. L. (*Cleodora* Per. & Less.)

121. *C. pyramidata* L. (Mundingen af Davidsstrædet. Holb. Rink.)

Ord. I. Rhipidoglossata Troschel.

Gen. 50. *Trochus* Lister (*Zizyphinus* Leach.)

122. *T. occidentalis* Michel & Adams. Stimpson.

Trochus formosus Forbes An. & Mag.

Margarita alabastrum Bk. & Lovèn. Forb. & Hanl.

Gen. 51. *Margarita* Leach.

123. *M. grønlantica* Ch. v. f. 1781. p. 108. Gm. Wood.

M. umbilicalis Brod. & Sow.

M. undulata var. *lævior* Møll.

124. var. α . *M. sulcata* Sow. Midd. t. 8. f. 45. 46.

125. var. β . *M. costellata* Sow. & Brod.

126. var. γ . *M. undulata* Sow. & Brod.

Trochus cinerarius Fabr. pp.

Margarita striata Leach teste Forb. & Hanl.

127. *M. cinerea* Couthoy Bost. Journ.

Trochus cinerarius var. Fabr. F. Gr.

Margarita striata var. *grønlantica* Møll.

Margarita sordida Hancock. An. & Mag.

M. grønlantica Ch. forma *despecta* nob.

128. var. *grandis*. *M. striata* Brod. & Sow (cl. Olrik.)

129. *M. helicina* Phips. Fabr.

Trochus neritoides Gm.

Helix margarita Laskey.

Margarita arctica Leach.

130. *M. argentata* Gould. Middend.

Margarita glauca Møll. Index.

Margarita Harrisoni Hancock. An. & Mag.?

131. *M. VahlII* Møller.

Margarita pusilla Jeffr. Forb. & Hanl.?

Gen. 52. *Scissurella* d'Orb.

132. *S. crispata* Fleming var. Møll. append. Nr. 3.

Ord. II. Orthodonta n.

Gen. 53. *Pilidium* Forb. & Hanl. Midd.

133. *P. rubellum* (Patella) Fabr. Gm. Møll. Lovèn. Sars.

Gen. 54. *Lepeta* Gray. (Cryptobranchia Midd.)

134. *L. cæca* (Patella) Müll. Lovèn.

var. *P. candida* Couthoy. *P. cerea* Møll.

Gen. 55. *Tectura* Aud. & M. Edw. (*Lottia* Gray.)

135. *T. testudinalis* (Patella) Müll. Møll. Lovèn.

P. testudinaria grønlandica Ch. x. f. 1814. 15.

Gen. 56. *Cemoria* Leach.

136. *C. noachina* (Patella) L. Mantis. plant.

Patella fissurella Müll. prod, 2865, Gm.

137. *C. n. sp.?* *C. apertura* Mont. *C. Montaguana* Leach. t. x.
f. 6. *similima*.

(60 Favne. Godthaab. Holb.)

Gen. 57. *Chiton* L.

Sbg. 1. *Tonicia* Gray.

138. *C. marmoreus* Fab.

jun? *Ch. cinereus* „L.“ Fab.

Sbg. 2. *Leptochiton* Gray.

139. *C. albus* L. Fabr. Møll. Lovèn.

Cephalopoda.

Gen. 58. *Octopus* Cuv. (Gr. Imab pùirsà).

140. *O. grønlandicus* (Sepia) Dewhurst. 1834.

Sepia octopodia Fabr.

Octopus granulatus Møll. non Lam.

O. arcticus Prosch.

- Gen. 59. *Cirroteuthis* Eschr. (*Bostrychoteuthis* Ag.)
141. *C. Mülleri* Eschr. (*Sciadephorus* Reinh & Prosch.) Jacobsh.
- Gen. 60. *Rossia* Owen.
142. *R. palpebrosa* Owen.
143. *R. Mölleri* Stp. 1856 Act. Hafn.
- Gen. 61. *Leachia* Lesueur (*Loligopsis* Fer. d'Orb.)
144. *L. hyperborea* Stp. l. c.
- Gen. 62. *Gonathus* Gray.
145. *G. Fabricii* (*Onychoteuthis*) Lichtenst. (Gr. Amikok.)
- Sepia loligo* Fabr. F. G.
- Onychoteutis kamschatica* Midd?
146. jun. teste Stp. *Onychoteuthis*? *amæna* Möll. (Amikungoak).
- Gen. 63. *Sepiola* Leach.
- *147. *S. atlantica* d'Orb.? teste Stp. (Holb.)

Dithyra (Acephala).

- Gen. 63. *Teredo* L.
147. *T. denticulata* Gray. An. & Mag. 1850 vol. 8.
- Differt a T. nana* Turt. (*T. megotara* Forb. & Hanl.) alæ parte dorsali antice rotundata, nec acuminata.
- Pholas teredo* Fabr. (Gr. Kerksuk-kuma).
- Teredo navalis* Möll. non L.
- Teredo dilatata* Simpson Bost. Proc. Oct. 1851. verosim.
- Gen. 64. *Mya* L.
148. *M. truncata* L. Fabr. Möll.
- var. *Mya uddevalensis* Forb. Geol. Surv. 1. p. 407.
- jun. *Mya arenaria* Fabr. teste mss. autoris.
149. *M. arenaria* L. Möll. Fabr. mss.
- Gen. 65. *Cyrtodaria* Daudin.
150. *C. siliqua* Spgl. (fossil Dr. Rink.)
- Glycimeris incrassata* Lam.

Gen. 66. *Saxicava* Fl. de Bellevu.151. *S. arctica* (Mya) L. Fabr. (Gr. Imennek.)*Mya byssifera* Fabr.*Saxicava grønlantica* Pot. & Mich.*Saxicava pholadis* L. Gray. Parry. Voy.152. *S. norvegica* (Mya) Spgl. Woodwrd. (fossil. Dr. Rink.)*Panopæa Spengleri* Valenc.Gen. 67. *Lyonsia* Turt (Magdala Leach.)153. *L. arenosa* (Pandorina) Møll.*Anatina bidentata* Brown Ill. t. 11 f. 9?*Anatina striata* Gray. Ross. App. Bechy. Voy. t. 43. f. 3.?*Lyonsia gibbosa* Hancock. An. Vol. 18. t. v. f 11. 12?Gen. 68. *Thracia* Leach.154. *T. myopsis* Bk. Møll.*Thracia Couthoyi* Stimpson.155. *T. truncata* Michel & Adams. Bost. Journ. 1842. t. 4.

f. 1. (sed margo dorsalis magis declivis)

Long. 27 m. m. Alt 19 m. m.

Udenfor Søndre Strømfjord 8 Miil fra Land. 60 Favne Møll.

Gen. 69. *Tellina* L.Sbg. *Macoma* Leach.156. *T. sabulosa* Spgl.*Psammobia sordida* Couth. Gould.*Tellina proxima* Smith.*Tellina lata* Lovèn non Gm. quæ *Macra lactea*.*Tellina calcarea* Bk. Lyell. Møll. non Gm. quæ *Thracia* sp.

157. var. an sp. n? (Arsut L. Barret.)

158. *T. tenera* Leach. Rozet Journal 1818.*T. grønlantica* Bk. Gould. p. 66 Lovèn Nr. 299.*T. Fabricii* Hanley. Sow Thes. f. 112.*Psammobia fusca* Say. Gould.*Venus fragilis* Fabr. n. 414.

Gen. 70. *Venus* Lam.

- 159.
- V. fluctuosa*
- Gould. p. 57. f. 50. (Narsalik Holb.)

Venus astartoides Bk. Phil. Abbild. Midd.*Tapes fluctuosa* Dh. Cat. Brit. Mus. p. 176. n. 47.Gen. 71. *Pisidium* C. Pfr.

- 160.
- P. Steenbuchii*
- (Cyclas) Møll. (I en Dam ved Baals Rivier.)

Gen. 72. *Thyasira* Leach. (Cryptodon Turt)

- 161.
- T. Gouldii*
- Phil. M. Z. 1845. p. 74.

Cryptodon flexuosum Møll, Gould. f. 52.*Tyatira hyalina* Bk. 1847.

- 162.
- T. n. sp?*

Gen. 73. *Montacuta* Turt.

- 163.
- M. elevata*
- Stimpson.

M. bidentata Gould. p. 59. non Mont. quæ *Mesodesma exigua*

Lovèn (teste O. Thorell.)

Sbg. *Clausina* Jeffr.

- 164.
- M. ferruginosa*
- Mont. var.
- grønlandica*
- .

Gen. 74. *Kellia* Turt.

- 165.
- K. planulata*
- Stimpson.

Kellia rubra Gould. 60. f. 33. non Mont.Gen. 75. *Turtonia* Hanley.

- 166.
- T. minuta*
- (Venus) Fabr. (Gr. Ipiksaunatak.)

Chione minuta Desh. Cat. Ven. n. 121.Gen. 76. *Astarte* Sow.

- 167.
- A. compressa*
- (Venus) L! Mantis. plantarum. non Mtg.

Venus borealis Ch. 7. f. 413. 414.*Astarte elliptica* Brown,*A. semisulcata* Gray. Møll. Phil. Abb. non Leach.*Mactra veneriformis* Gray. Wood. Supp. 1, f. 8.?

- 168.
- A. crebricostata*
- M'Andrew & Forbes.

An. 1847. XIX, p. 98, t. 9. f. 4.

A. crenata Gray. ? Parry. Voy. 1824.

Sbg. 2. *Tridonta* Schum.

- 170.
- A. semisulcata*
- Leach. Ross. Voy. App. 175. non Møll.

Crassina arctica Gray. Parry. Voy. Møll*Venus borealis* Ch. VII. f. 412,*Crassina corrugata* Brown.Sbg. 3. *Nicania* Leach.

- 171.
- A. striata*
- Leach. Ross. Voy. App. 170. (1819.)

*Bechy. Voy. t. 44. f. 9. Møll.**A. multicostata* Macgill. Phil.

172. var.
- A. globosa*
- Møll.

- 173.
- A. Banksii*
- Leach. Møll.
- Bechy. Voy. t. 44. f. 10.*

- *174.
- A. pulchella*
- Jonas Phil. Abb. t. f. 12.

A. Warhami Hancock?Gen. 77. *Cyprina* Lam.

- 175.
- C. islandica*
- (
- Venus*
-) L. non Fabr. (Dr. Rudolph.)

Gen. 79. *Cardium* L.

- 178.
- C. ciliatum*
- Fabr.

C. islandicum Ch. *C. arctium* Sow. Ill. f. 26.

- 179.
- C. elegantulum*
- Beck. Møll! Sars!

Subg. *Serripes* Bk. (*Aphrodita* Lea.)

- 180.
- C. grønlandicum*
- Ch. (Gr.
- Ipiksaunak.*
-)

Venus islandica Fabr. non L.Gen. 80. *Nucula* Lam.

- 181.
- N. inflata*
- Hancock. An. & Mag.

N. tenuis Gray. Møll.*N. obliquata* Beck. 1847.*) Gen. 77a. *Corbula* Brug.169a. *C. ovata* Forbes. Mal. Monensis. „Grønland Fabricius“ Just. Grove.**) Gen. 78. *Cardita* Brug. teste Dh.*176. *C. vestita* Desh. Proc. Zool. Soc. 1852. pl. XXVII. f. 10. Grønland Cuming.

182. *N. nitida* Sow. Illustr. Hanl. Thorpe Brit. Mar. Conch.
 183. *N. delphinodonta* Michel & Adams. Bost. Journ. Gould.
N. corticata Holb. & Møll.

Gen. 81. *Nuculana* Link. (Leda Schum.)

184. *N. buccata* Stp. & Møll. Sars.
N. Jacksonii Gould. differt umbonium sculptura.
 185. *N. pernula* Müll.
Arca Martinii Bolt. Mus. Bolt.
Leda macilenta Stp. & Møll.
Nucula rostrata Mart. Lam.
Nucula fluviatilis Sow.
 186. *N. minuta* (Arca) Müll. Fbr. Ch. Møll. (Gr. Imenningoak.)
Nucula parva Sow. Illustrations.
 187. var. *grandis*. Leda complanata Møll.

Sbg. *Portlandia* aut?

188. *N. glacialis* (Arca) Gray. Parry. Voy. Wood. Supp. t. 6.
Yoldia Portlandica Woodward non Hitsch.
Nucula truncata Brown. Ill. XXV. f. 19.
Yoldia glacialis Gray. Cat. Brit. Moll. p. 161.

Gen. 82. *Yoldia* Møll. (Lembulus Leach. Bk.)

189. *Y. arctica* (Nucula) Gray. Parry. Voy. 1824 p. 241.
Lembulus lævigatus „L.“ Bk. 1847 non Gm.
 190. *Y. thraciæformis* Storer.
(Fiskernæsset og Sukkertoppen 60—70 Favne.)
Yoldia angularis Møll.
 191. *Y. pygmæa* Münster. Lovén. Forbes & Hanl.
var. *Nucula lenticula* Møll.

Gen. 83. *Modiolaria* Bk.

192. *M. nigra* Gray. Parry. Voy. 1824. Wood. Ch. f. 767.
Mytilus discors var. *svecicus* Fabr. Vid. Selsk. 1788.

Mytilus discrepans Mont. Supp. Leach. Møller.

Modiola compressa Menke.

Modiolaria striatula Bk. Voy. de la Recherche, non L. Mantis.

193. *M. lævigata* Gray. Parry. Voy. Wood. (Gr. Bibibiarsuk.)

Mytilus discors Fabr. (*Modiolaria*) Bk. non L.

194. *M. corrugata* Stimpson. Conch. of N. England. 1851.

(Godthaab 50—60 Favne Holb.)

Modiola discors Gould. p. 130. f. 184, non L.

195. *M. vitrea* Holb. & Møll. (Sukkertoppen 100 Favne Holb.)

Gen. 84. *Crenella* Brown.

196. *C. decussata* Mont. var.

Modiola? *cicercula* Møll.

Gen. 85. *Mytilus* L.

197. *M. edulis* L. Fabr. var. (Gr. Uilok.)

Mytilus edulis exornatus Ch. XI. f. 2024.

Mytilus borealis Lam. 25?

Mytilus exornatus Pfr. Register.

Gen. 86. *Limatula* S. Wood.

198. *L. sulculus* Leach. Lovèn.

Lima sulcata Møll.

L. conclusa Møll. Beck. 1847.

Gen. 87. *Pecten*. Lister.

199. *P. islandicus* Müll. Ch. (Gr. Kirksoarsak.)

jun. *P. Fabricii* Phil.

200. var. *costis elevatis latis*.

Sbg. *Pseudamussium* Kl.

201. *P. grønlandicus* Sow. Thes. Lovèn.

P. vitreus Gray. Parry. Voy. non Ch.

Discophoræ.

Ord. I. Steganophalmata Forbes.

Gen. 89. *Aurelia* Peron & Lessueur.

201. *A. flavidula* Peron & Less.

Medusa aurita Fabr. n. 356. vix L.

202. *A. sp. ovariis* 6 (Icones Mølleri.)

Gen. 90. *Cyanea* Per. & Less.

203. *C. arctica* Peron & Less. (Gr. Nuertlersoak.)

Medusa capillata Fabr. n. 358. vix L.

Gen. 91. *Chrysaora* Peron & Less.

*204. *C. heptanema* Peron & Less. (Gr. Imab Imata ?)

Rosener Rotzfisch Martens.

Sbg. *Dodecabostricha* Brandt.

205. *D. Umataursak* Grønlandorum n. sp. Icones Møll.

Ord. II. Gymnophthalmata Forbes.

Gen. 92. *Turris* Lesson (Circe Brandt.)

206. *T. digitalis* (Medusa) Müll. prod. 2824. Fabr. n. 361.

Turris borealis Lesson.

Gen. 93. *Campanella* Lesson. (Foveolia Per. & Lss.)

207. *C. campanula* (Medusa) Fabr. n. 360.

Campanella Fabricii Lesson *acaleph.* p. 281.

Melicerta campanula Per. & Lss. (*Melicertum*) Esch. (*Dianæa*)

Lam.

Gen. 94. *Oceania* Per. Esch. Lson. (Conis Brt ?)

208. *O. bimorpha* Müll. p. 2813. Fabr. 359.

Medusa (*Beroë*) *fragum* Faber Fische. Islands. p. 202 ?

Gen. 95. *Sarsia* Lesson.

209. *S. glacialis* (*Dianæa*) Sabine Parry. Voy. fig.

Sarsia mirabilis Agassiz Am. Acad. of Sciences 1850.

Gen. 96. *Thaumantias* Escholtz.

*210. *T. diaphana* Agassiz l. c. p. 300 ?

Gen. 97. *Tiaropsis* Ag.

211. *T. diademata* Agassiz Am. Acad. of Sciences 1850. c. fig.

Gen. 98. *Margelis* Stp. 1850.

*212. *M. superciliaris* (Hippocrene) Agassiz. Am. Acad.

Gen. 99. „*Aequorea*“ Per. & Les. (*Mesonema* Esch.?)

213. *Æ. globularis* (Medusa) Modeer.

Medusa æquorea Müll. prod. 2819. Fabr. n. 357. non L.

Æquorea grönlandica Per. & Less.

Æquorea danica Per. & Less.

Proles polypoideæ.

Gen. 100. *Clava* Gm. non Martyn.

214. *C. squamata* (Hydra) Müll. Fabr. n. 347.

Gen. 101. *Corymorpha* Sars?

215. *C. phrygia* (Lucernaria) Fabr. no. 333 ?

Gen. 102. *Coryne* Gärtn.

216. *C. pusilla* Gärtner.

Hydra ramosa Fabr. n. 339. Fab. mss. 3. p. 67. n. 428. c. fig.

217. *C. muscoides* (Tubularia) L.

Fistularia muscoides Müll. prod. n. 3068. Fabr. n. 452.

Gen. 103. *Eudendrium* Ehrbg.

218. *E. ramosum* (Tubularia) L. Ellis. Corall. t. XVI. f. a.

Sertularia volubilis Fabr. n. 457.

Gen. 104. *Tubularia* L. Aut.

219. *T. indivisa* L. Ellis. t. XVI. f. C.

Sertularinæ.

Gen. 105. *Halecium* Oken. (Thoa Lamrx p. p.)

220. *H. halecinum* (Sertularia) L. Ellis. tab. 10.

non *Sertularia halecina* Fab. n. 455. quæ *Cellularia scruposa* L.

Gen. 106. *Sertularia* L.

- 221.
- S. polyzonias*
- L. Ellis t. 2. f. 3. A. b.

Fabr. Act. Haf. 1824 p. 37.

Sertularia ciliata Fabr. n. 460 non L

- 222.
- S. rugosa*
- L. Ellis t. 15. f. A. Fabr. n. 454.

- 223.
- S. pumila*
- L. Ellis t. 5. f. 8. Fabr. Act. Haf.

Sertularia Thuia Fabr. n. 456. non L

- 224.
- S. argentea*
- L. Ellis t. 2. f. C. Fab. Act. Hafn.

Sertularia fastigiata Fabr. n. 458. non L.Gen. 107. *Campanularia* Lam.

- 225.
- C. volubilis*
- (
- Sertularia*
-) L. Ellis t. 14. f. a. A.

non *S. volubilis* Fab. quæ *Fistularia ramosa*.Sbg. *Clytia* (Lamrx.) n.

- 226.
- C. olivacea*
- (
- Clytia*
-) Lamrx. p. 13. t. 67. f. 1. 2.

Godthaab.

Ctenophoræ Esch.

Disse Dyr, der neppe have andet tilfældes med Meduserne, end rene anisette Dyr's almindelige Egenskaber, Gelatinositet og Symetri, turde forholde sig til Brachiopoderne paa samme Maade som Discophoræ til Acephala.

Gen. 1. *Cy dippe* Esch. (Gr. Ipikarsursak.)

- 227.
- C. pileus*
- (
- Beroe*
-) Müll. prod. 2817. Fabr. n. 354.

Mützner Rotzfisch Mertens Fig. G.

Medusa cucullus Modeer 1790. Act. Holm. p. 38.*Medusa pileus* Scoresby. tab. 16. f. 4. Dewhurst. Cetacea. p. 276.*Mertensia Scoresbyi* Lesson Acaleph. p. 100.Sbg. *Mertensia* Lesson.

- 228.
- C. ovum*
- (
- Beroe*
-) Fabr. n. 355.

Gen. 2. *Pleurobrachia* Flemg. Agassiz.

- *229. *P. ? Scoresbyi* Less. An. Sc. V. p. 275. Scoresby. t. 16. f. 5.
(*Medusa*) *cucumis* Dewhurst. p. 274.

Gen. 3. *Beroe* Browne. (*Idya* Freminv.)

230. *B. marsupialis* (*Medusa*) Dewhurst. Cetacea. 1834. p. 976.

Beroe borealis Lesson. Scoresby t. 16. f. 7.

Sbg. (Beroe Esch. Less.)

231. *B. cucumis* Fabr. n. 353. Modeer. Lesson non Sars.

Medusa oviforma Dewhurst. 1834. p. 274.

Beroe fallax Lesson. Scoresby t. 16. f. 3.

233. *B. infundibulum* Müll. prod. n. 2818. Fabr. 352.

Springbrunner Rotzfisch. Mertens.

Beroe Mülleri Lesson. Acaleph. p. 121.

Gen. 4. *Medea* „Escholtz.“ Lesson.

- *223. *M. utriculus* (*Medusa*) Dewhurst. Cetacea. p. 276.

Scoresby. Voy. tab. 16. f. 8.

Medea arctica Lesson. p. 136.

- *234. *M. ovoidalis* (*Medusa*) Dewhurst. Cetacea. p. 275.

Medea dubia Lesson. p. 137.

Scoresby. Voy. t. 16. f. 6.

Brachiopoda.Gen. 5. *Rhynchonella* Fischer.

235. *R. psittacea* Ch. Gm. (*Terebratula*) Møll.

Anomia spondylioides Gm. Lister. t. 211. f. 46.

Der forekommer saaledes paa Grønland omtrent 153 Arter Bløddyr, hvortil komme 48 Afarter, der af mange Forfattere ansees for egne Arter.

Af Acalepher, der forholdsviis kun ere lidet undersøgte, ere 34 Arter optegnede; dels efter Beskrivelser i Fabricii Fauna Grønlandica; dels efter forskjellige af H. P. C. Møller efterladte Tegninger.

Bloddyrenes grønlandske Navne.

Ajuursak, af Ajuck en Jernbyld, Cemoria, Tectura &c.

Akoperursak, af Akopiut et Dyr, som sidder paa sin Bag.

Velutina.

Amikok, af Amek et Skind Gonathus Fabricii Lichtenst.

Amikorsoak, ligeledes.

Amikoungoak. Gonathus amæna Møll.

Ataursak. Clio borealis.

Augursak. ligeledes. (En Væder.)

Bibibiarsuk. Modiolaria lævigata.

Daitsimetit see Tessermetut.

Imab Imata ∅: Havets Hjerte. Chrysaora pontocardia.

Imab-puirsà ∅: den som skyder sig op af Vandet. Octopus grønlandicus.

Imeningoak. Saxicava rugosa L. ung.

Imennek. Fordi den spreiter saa meget Vand (Imek.) Tellina tenera Leach. Saxicava rugosa.

Imenningoak, den lille Imennek, fordi den ligner Saxicava rugosa. Nuculana minuta.

Ipiksaunak. Cardium grønlandicum.

Ipiksaunatak. Turtonia minuta.

Ipiarsursak. Teltposeligning. Beroiderne.

Kallaliassut, fordi de ligesom hoppe i Vandet. Et Slags sepioide Mollusker, som findes i Nordgrønland ifølge Mdm. Lytzen, Møll. Ubekjendt Blæksprutte. Mon Leachia hyperborea Stp. ?

Kemiarsursak. Aeolidia, Tritonia.

Kerksuk-kumà ∅: Træormen. Teredo denticulata.

Killiortout, af Killiortpok Skraberedskaab. Mytilus edulis L.

Kirksoursak, fordi den springer ned af Kjedelen hvori man vil kaage den (Kirkserpok springe ned) eller en Ligning efter Kirksoak. *Pecten islandicus*,

Korsoak see Amikorsoak.

Nakkasursak: (Blære) *Boltenia Bolteni* L.

Nuertlek, af Nuak tykt Spyt, eller maaskee af Nuersok Solen Meduserne.

Nuertleksoak. *Medusa capillata*.

Nyaursæt ∅: Haarligninger, *Sertularia*.

Puirsarsoakasik ∅: De store slemme som skyde sig op. Ubekjendt *Octopus*. (Møll.)

Sarpangaursæt. *Sertularia*.

Siuterursak. *Vitrina angelicæ*, *Margarita helicina*. *Menestho*, *Skenea*, *Littorina grønlandica* &c.

Siuterok af Siut et Øre. Enhver Snekke. *Margarita*, *Littorina*. &c.

Siuterungoak en liden Snekke. *Lacuna*, *Trophon*. o. s. v.

Siuterursoak Den store Snekke. *Tritonium*. *Fusus*.

Terkungoak, fælleds med *Oniscus*. En skraa nedhængende Brantning paa en Klippe. *Chiton*.

Tessermètut ∅: (Daitsimetit) de som boe i de ferske Søer. (Tessek.) *Limnæa*.

Tullukaursak, af Tulluk Søravnen. Ravnelignelse. *Limacina arctica*.

Uilok, af Uivok? øge noget til, eller snarere af Uiunge *nymphæ muliebres*. *Mytilus edulis* L.

Umataursak. *Chrysaora pontocardia*. *Julianehaab*.

Usursak, af Usuk Penis. *Mya truncata*.

Tillæg Nr. 5, Fortegnelse over Grønlands Echinodermata *).

Cucumaria frondosa Gunn.

Holothuria pentactes Zool. Dan. tab. 108, 123—127.

Fauna Grønl. n. 343, Holoth. pentactes, muligvis ogsaa n. 344, Hol.
frondosa (Grønl. Irksolik).

Grønl. Innellualik.

Cucumaria Koreni Ltk. n. sp.

Cucumaria minuta Fabr.

Fauna Grønl. n. 346.

Grønl. Kavmarsungoak.

Orcula Barthii Troschel.

Archiv für Naturgesch. 1745, S. 64.

Psolus Phantapus Strussenf.

Holothuria Phantapus Zoolog. Dan. tab. 112—113.

Psolus Fabricii Düben og Koren.

Cuvieria Fabricii Düben og Koren, Vetenskaps Akad. Handl. 1844
p. 316.

Fauna Grønl. n. 348, Holothuria squamata.

Chiridota læve Fabr.

Fauna Grønl. n. 345, Holothuria lævis.

Grønl. Kavmarsorsoak.

*) Denne Fortegnelse er meddelt af Hr. cand. mag. Docent Lütken, der om kort Tid agter at udgive et lille Skrift om de grønlandske Echinodermter, hvori de her omtalte nye Arter ville blive beskrevne.

Myriotrochus Rinkii Stp.

Videnskabelige Meddelelser fra den naturhist. Forening. 1851. S. 55,
Tab. III. fig. 7—10.

Eupyrgus scaber Ltk. n. g. & n. sp.**Echinus drøbachiensis Müll. = *Echinus* ~~drøbachiensis~~**

Fauna Grøn. n. 368, *Echinus saxatilis*.
Grøn. Ekkursak.

Asteracanthion polaris Müll. Trosch.

System der Asteriden p. 16.

Fauna Grøn. n. 362, *Asterias rubens* (pro parte).

— — n. 365, *Asterias minuta* (Ungen).

Grøn. Nerpirksoak, Nerpiksout.

Asteracanthion grønlandicus Stp.

Asteracanthion Mülleri? Sars var. Steenstrup i Oversigt over de
videnskabelige Møder i den naturhistoriske Forening i Marts 1854,
S. 240.

Fauna Grøn. n. 362, *Asterias rubens* (p. p.)

Asteracanthion problema Stp.

Asteracanthion roseus Müll. Trosch. System der Asteriden p. 17.
(exclusis synonymis).

Cribrella sanguinolenta Müll.

Fauna Grøn. n. 363, *Asterias spongiosa* (Ungen).

Echinaster Eschrichtii Müller og Troschel, System d. Asteriden p. 25.

Cribella oculata Forbes Brit. Starf.

Solaster papposus Lin.

Fauna Grøn. n. 364, *Asterias papposa*.

Forbes Brit. Starf. p. 112.

Grøn. Nerpiksout.

Solaster endeca Lin. (Mant. plant.)

Forbes Brit. Starf. p. 109.

Pteraster militaris Müll.

Zoologia Danica tab. 131.

Fauna Littoralis Norvegiæ, 2det Hefte, tab. VIII. f. 1.

Ctenodiscus crispatus Retz.

Asterias polaris Sabine.

Ctenodiscus polaris og *pygmæus* Müll. Trosch. Syst. d. Ast. p. 76.

Ophiura Sarsii Ltk.

Videnſkab. Meddelelſer fra den naturhiſtoriske Forening. 1854 p. 101.

Ophiura squamosa Ltk.

Videnſkab. Medd. 1854 p. 101.

Ophiura nodosa Ltk.

Videnſkab. Medd. 1854. p. 100.

Ophiura Stuwitzii Ltk. n. sp.**Ophiocten Krøyeri Ltk.**

Videnſkab. Medd. 1854. p. 102.

Ophiopholis aculeata (Lin.) Müll.

Ophiolepis scolopendrica Müll. Troschel, System d. Asterid. p. 96.

Fauna Grønl. n. 366, *Asterias Ophiura* (p. p.)

Ophiocoma Bellis Forbes Brit. Starf. p. 53.

Grønl. Nerpiksoursak.

Amphiura Holbølli Ltk.

Videnſkab. Medd. 1854, p. 98.

Ophioscolex sp?**Ophiacantha spinulosa Müll. Trosch.**

System der Asterid. p. 107.

Ophiacantha grønlandica Müll. Trosch., Archiv für Naturgeſchichte, 1844, S. 183.

Asterophyton eucnemis Müll. Trosch.

System der Asteriden p. 123.

Fauna Grønl. n. 367, *Asterias caput Medusæ*.

Alecto Eschrichtii Müll. Trosch.

Archiv für Naturgeſch. 1841 p. 142.

Supplement til de zoologiske Tillæg *).

Grønlands Søpunge (Tunicata).

Skjøndt de grønlandske Dyr af denne Klasse endnu ikke have været underkastede en saa gennemført Undersøgelse, at alle derfra beskrevne Arter have kunnet sikkert henføres til de nu antagne Underslægter — navnlig fordi Bestemmelsen kun kan skee ved indre Karakterer og fordrer et meget stort Antal Individuer forat blive nogenlunde sikker, da Individernes Afvigelse er langt større, end man har været tilbøielig til at antage — vil dog nærværende Sammenstilling give et nogenlunde rigtigt Overblik over denne Klasses Optræden ved Grønlands Kyster.

1. *Boltenia Bolteni* (Lin.)

Ascidia clavata Fabr. fn. gr. p. 333. Nr. 323.

pullus = *B. ciliata* Møll. Ind. moll. gr. S. 22. Kr. N. Tidsskr. B. III.

B. reniformis. Møll. ind. moll. 22.

2. *Cynthia chrystallina* (Møll).

Clavellina chryst. Møll. libris citatis. p. 22 (25).

3. *Cynthia rustica* (Lin)?

Ascid. rustica Fabr. fn. gr. p. 330. Nr. 316.

? *Ascid. quadritentata* Fabr. fn. gr. 330—31. Nr. 317.

Ascid. rustica og *Ascid. monoceros* Møll, l. cit. 22. (95).

4. *Cynthia pyriformis* (Rathke.)

Rathke zool. Dan. T. 156.

pull. an = *Asc. villosa* Fabr. fn. gr. p. 333. Nr. 322.

5. *Cynthia echinata* (Lin.)

Fabr. fn. /groenl. p. 331. Nr. 318.

6. *Cynthia conchilega* (Müll.)

Møller lib. cit. p. 32. (95).

7. *Cynthia glutinans* Møll.

Møller libr. cit. S. 21. (94).

8. *Synoicum turgens*. Phipps.

*) Efter Opstillingen paa Universitetets Museum, og ved velvillig Hjælp
J. Rink.

9. *Phallusia lurida* (Møll.)

Møller libr. cit. S. 20. (95).

10. *Chelyosoma Mac-Leayanum* Sow. & Brod.

Eschr. V. S. Skr. 1841.

Endnu forekomme to eller tre Arter af Phallusier til, iblandt hvilke maaſkee Fabricii A. compressa er at ſøge — og henved en halv Snees Ascidiæ compositæ, iblandt hvilke ſærmødentlig Fabricii Aleyonium digitatum og A. rubrum fn. gr. nr. 461 og 462 vilde være at ſøge.

Grønlands Koraldyr (Anthozoa).

Foruden de fire hos Fabricius i fn. gr. optagne Arter af Actinia:

1. Actinia crassicornis Nr. 340. Kettuperak.
2. Actinia nodosa Fabr. Nr. 341. Aitsib-pa.
3. Actinia intestinalis Fabr. Nr. 342 Kettuperangoak og
4. Actinia spectabilis Fabr. Nr. 342. Kettuperarsoak.

ſynes kun at være nedſendt en enkelt Form af Slægten;

5. Edwardsia. sp —;

men hidtil have Muſeerne itte modtaget nogen ſaltaffjendrende Anthozoe fra Grønlands Kyster. Derimod findes der i Grønland to Arter af ottearmede Koraldyr:

6. Aleyonium sp —

kun nedſendt i et enkelt Exemplar, og

7. Nephthya sp —

nærſtaaende ved N. florida (Rathk.) og meget hyppig.

De hos Fabricius anførte Arter af Aleyonium ſynes dels at være Kolonifjæpunge (Nr. 564. 472) dels Sofvampe (Nr. 463, 464); til Moſdyr eller Bryozoa høre derimod alle Arter, der i fn. gr. ere opførte under Slægtsnavnene Isis, Tubipora Madrepora og Millepora, dog er Nr. 438. M. polymorpha en Nullipora og Nr. 434. M. parasitica viſtneſt kun Rodubbredningen af en Corallina officinalis, og desuden er vel en og anden af de øvrige Arter maaſkee af noget tvivlſom Moſdyrnatur.

Rettelser:

- Side 10: 12te Lin. f. n. Fin. læs Lin.
 — 14: 7de Lin. f. o. Licht. udslettes.
 — 22: 6te Lin. f. o. Tidſkr. læs Tidsskr.
 — 23, 26, 27, 29, 30, 31 og 32, ſtaaer mange Steder Tidſkr. iſtedetfor Tidsskr.

Tillæg Nr. 6.

Overfigt over Grønlands Planter,

af

Joh. Lange.

Bibliothekar og Assistent ved den botaniske Have.)

Den Fortegnelse over Grønlands Planter, som herved meddeles, ifølge Anmodning, som Bidrag til et geographisk Værk over Grønland, har jeg udarbejdet ved Hjælp af det rige Materiale af arktiske Planter, som vor botaniske Have er i Besiddelse af. Allerede fra ældre Tid har der i Havens Samlinger (især M. Bahl's og Hornemanns Herbarier) været opbevaret et temmelig betydeligt Antal af grønlandske Planter, samlede af P. Egede, Gieseke, Wormskjold, Raben o. Fl.; men disse have dog kun underordnet Betydning i Henseende til Grønlands Plantegeographi, fordi de i Reglen ikke ere ledsagede af nogen anden Lokalitetsbestemmelse, end at de ere samlede „i Grønland.“ Men af langt større Bigtighed ere derimod Dr. J. Bahl's rige Samlinger. Denne utrættelige og omhyggelige Samler opholdt sig, som bekendt, med kongelig Understøttelse henimod 9 Aar i Grønland; han har i dette Tidrum foretaget stadige Rejser imellem Sydspidsen og 73° N. B., og med sit skarpe Blik har han saa noie undersøgt Landet i botanisk Henseende, at vi neppe kunne vente at erholde mange nye floristiske Bidrag derfra i Fremtiden. *)

*) Foruden de Arter, som ere anførte i den nedenstaaende Fortegnelse, ere endnu adskillige angivne af Hornemann (Dec. M.), men da der intet Exemplar af dem findes i Hornemanns Herbarium eller andetsteds i vore Samlinger, da der i Hornemanns Plantelære ikke angives, paa hvis Autoritet de ere anførte, og da endelig J. Bahl ikke

Det er at beklage, at han afgik ved Døden, forinden han opnaaede at fuldføre den fuldstændige grønlandske Flora, hvortil han havde foretaget gode Forarbejder; imidlertid vil det ved Benyttelsen af hans efterladte Manuskripter og Samlinger, som han har testamenteret til den botaniske Have, neppe blive vanskeligt at foretage en fuldstændig Bearbejdelse af Grønlands Flora. Muligviis kan jeg senere finde Anledning til at forsøge et slikt Arbejde; ved denne Leilighed maa jeg, dels paa Grund af den bestemte Opgave, der var mig stillet, dels af Mangel paa den fornødne Tid, indskrænke mig til en systematisk ordnet Navnefortegnelse over Grønlands Phanerogamer, med en kort Angivelse af disses vigtigste geographiske Forhold. Min Virksomhed ved dette Arbejde har altsaa mere bestaaet i at samle og ordne det givne Stof, end i at bestemme og beskrive; da Vahls Plantebestemmelser ere meget paalidelige og nøiagtige, er det kun ganske faa Arter, som have gjort en nøiere kritisk Undersøgelse nødvendig.

har anført dem, har jeg ikke turdet optage dem i min Fortegnelse, og de blive da at efterføge af de Botanikere, som for Fremtiden maatte besøge Grønland. De blive her anførte som tvivlsomme Indbyggere af Grønland; flere af dem ere maaskee anførte paa Grund af en Forverling med andre Arter:

Asplenium Trichomanes. L.

septentrionale. Sw.

Allosorus crispus. Sw.

Lastræa Thelypteris. Presl

Polypodium vulgare. L.

Agropyrum caninum. L.

Poa trivialis. L.

Eriophorum alpinum. L.

Juncus obtusiflorus. Ehrh.

Salix myrtilloides. L.

Galium boreale. L.

— *uliginosum*. L.

Vaccinium Myrtillus. L.

Pyrola uniflora. L.

Andromeda polifolia. L.

Cerastium vulgatum. L.

Ranunculus glacialis. L.

De Hjælpemidler, som jeg altsaa har havt til Afbenyttelse ved Udarbejdelsen af denne Liste ere: 1) Bahl's Samling af grønlandske Phanerogamer, som opbevares i den botaniske Have, forstørstedelen i en Mængde Exemplarer fra forskjellige Lokalteter, forsynede med egenhændige Bemærkninger af den Afbøde, fra hvem der desuden findes en Samling af trykte Stiketter til mange Arter; 2) De i ældre Tid af de fornævnte Samlere, og i de sidste Aar af Holboell og Rink hjemsendte Planter; 3) *Flora danica*, hvori Størstedelen af de grønlandske Planter findes afbildet, og 4) Drejer's *Revisio critica Caricum borealium* (Kroy. Tidsskr. III p. 423.)

Hvad Cryptogamerne angaaer, da ere disse ikke optagne i denne Liste, navnlig fordi denne Deel af Materialet ikke er ordnet og tildeels ikke bestemt, og fordi disses Optagelse i Fortegnelsen altsaa vilde have forbrødt en meget længere Tid, end den der kunde indrømmes til Fuldførelsen af dette Arbejde.

Den Deel af Grønland, hvis Vegetation denne Liste skulde omfatte, er Vestkysten fra Sydspidsen til $72^{\circ} 45'$ (Upervivik), og for de Planter, som ere udbredte over hele denne Strækning, ere ingen særskilte Boresteder opførte. For de fleste Planter er tilføjet Grændsen mod N. og E. (efter Bahl's Opgivelser), ved en Deel tillige deres Høide over Havet, forsaavidt Angivelser i denne Henseende vare at erholde. Dog maa det bemærkes ved begge disse Arter af Udbredelse, at hverken den nederste Grændse mod Nord ($72^{\circ} 45'$) eller i Høiden (2500' bør betragtes som de absolute nederste Grændser for blomstrende Phanerogamer, men hiin blot som den Grændse, til hvilken Bahl har udstrakt sine Undersøgelser, og denne som den almindelige Grændse, ved hvilken Planterarten ophører og den stadige Sne begynder eller kan begynde. I Virkeligheden har man deels paa andre Expeditioner fundet blomstrende Planter saa langt mod Nord, som man hidtil er kommen (80 à 81° N. B?), deels er det iagttaget, at hiin Snegrændse ingenlunde er bestemt, men at der gives Lokalteter, endog nordens for Polarfredsen, med blomstrende Phanerogamer i henved 5000 Fods Høide (See Rink om Nordgrønland I. pag. 65—70).

Det hele Antal Arter, som ere fundne i det omhandlede Distrikt, beløber sig til 320, henhørende til 52 Familier. Deraf ere 101 Arter (nemlig de med * betegnede) tillige fundne paa Østkysten, *) dog maa

*) For at udfinde hvilke Planter der forekomme paa Østkysten, har jeg

det bemærkes, at Antallet af de der forekommende Arter sandsynligvis ikke er lidet større, idet Vestkysten i botanisk Henseende er langt mindre grundigt undersøgt end Østkysten.

Følgende Oversigt over Familiernes, ordnede efter det Antal af Arter, hvorved de ere repræsenterede i Grønland, vil kunne bidrage til at give en tydeligere Forestilling om Floraens Charakter:

Cyperaceæ.....	46	Arter.
Gramineæ	35	"
Cruciferae	25	"
Compositæ	20	"
Alsineæ	19	"
Rosaceæ	14	"
Juncaceæ	13	"
Scrophulariaceæ	12	"
Filices	11	"
Ericineæ	11	"
Ranunculaceæ.....	11	"
Saxifragaceæ.....	10	"
Polygoneæ.....	7	"
Salicineæ.....	7	"
Lycopodiaceæ	6	"
Onagrarieæ	6	"
Equisetaceæ.....	5	"
Sileneæ	5	"
Gentianeæ	5	"
Orchideæ	4	"
Najadeæ	4	"
Betulineæ	3	"
Crassulaceæ.....	3	"
Violarieæ.....	3	"
Callitrichineæ	2	"
Campanulaceæ	2	"
Rubiaceæ	2	"
Primulaceæ	2	"

deels benyttet Bahl's Samlinger, deels en Liste i Graab's Reise. i hvilken de optegnede Planter ere bestemte af Hornemann.

Umbelliferæ.....	2	Arter.
Pyrolaceæ	2	"
Papilionaceæ.....	2	"
Isoëteæ	1	"
Juncagineæ	1	"
Colchicaceæ	1	"
Smilaceæ.....	1	
Typhaceæ	1	"
Coniferæ	1	"
Chenopodiaceæ.....	1	"
Plantagineæ	1	"
Plumbagineæ	1	"
Borragineæ	1	"
Labiataæ	1	"
Lentibulariæ	1	"
Diapensiaceæ	1	
Corneæ	1	"
Empetreæ	1	"
Papaveraceæ	1	"
Droseraceæ.....	1	"
Portulacaceæ	1	
Hippurideæ.....	1	"
Halorrhageæ	1	"
Pomaceæ	1	"

Koloniernes Navne, ligesom Navnene paa de respektive Samlere, ere betegnede ved Forkortelser paa følgende Maade:

Jul. — Julianehaab.
 Gdth. — Godthaab.
 Holstb. — Holsteensborg.
 Chr. — Christianshaab.
 Godh. — Godhavn
 Jak. — Jakobsbaavn.
 Ritt. — Rittenbent.
 Om. — Omenak.
 Upern. — Upernivik.
 V. — J. Vahl.

R. — Rinf.

Gies. — Giesefte.

Holb. — Holbøll.

Rab. — Raben.

Wormskj. — Wormsfjeld.

I. Acotyledoneæ.

Equisetaceæ. (5 sp.)

Equisetum variegatum All.

60° — 72° 48' V.

E. scirpoides Mich.

3 Fjordene Tæssermiut (Zul.) og Fjertof (Holstb.) V

**E. arvense* L.

60° — 72° 48' V.

— „ *β. riparium* Fr.

60° 8' — 70° 41' (Arjut., Chr., Ritt.) V.; (Dmenaf) R.

? *E. umbrosum* Willd.

V. (i Hornem. Herb., uden Borested).

E. silvaticum L.

60° — 72° 48' V.

Filices. (11 sp.)

Polypodium Dryopteris L.

Søndgrønlands Fjorde fra 60° — 64° 10' (Tæssermiut, Baals Revier) V.

P. Phegopteris L.

Søndgrønlands Fjorde 60° — 64° 10' (Uglutsof, Tæssermiut, Baals Revier) V. (Zul.) R.

**P. alpestre* Hopp.

Søndgrønlands Fjorde (Ujaraſutſoit); V.

***Aspidium Lonchitis Sw.**

60° — 69° 14' (Sul. Amaralik). V.

A. fragrans Willd.

S Hjordene fra 66° 50' — 70° 41' (Sfortof, Holstb.) (Pakitsuf, Sul., Mitt., Sm.) V.

Lastræa Filix mas Presl.

Sydgrønlands Hjerde fra 60° — 60° 43' (Illoa, Sgalikko.) V.

L. dilatata Presl.

60° — 64° 10' (Ujarsufstoft, Baals Revier), V. (Sul.) R.

Cystopteris fragilis Bernh.

60° — 72° 48'. V.

Woodsia ilvensis R. Br.

60° — 72° 48'. V.

W. hyperborea R. Br.

Nordgrønlands Hjerde fra 66° 50' — 72° 48' (Sfortof, (Holstb.), Chr., Sm., Upern.) V.

Botrychium Lunaria Sw.

60° — 72° 48'

— " β , rutaceum Fr. (B. matricariæfolium A. Br.)

(Sgalikko) 60° 42' V.

Isoëteæ. (1 sp).**Isoëtes lacustris L.**

60° — 60° 43' (Tessermiut) V.

Lycopodiaceæ. (6 sp).**Selaginella spinulosa A. Br.**

Sydgrønland 61° 2' (Kakstiarfuf, Sgalikko-Hjorden) V.

Lycopodium Selago L.

60° — 72° 48' V.

***L. alpinum L.**

60° — 64° 10' (Tunnudliorbi, Amaralik) V.

L. Chamæcyparissus A. Br.

(Korfoaf i Hjorden Tessermiut 60° 6') V. (under L. alpinum.)

Lycopodium annotinum β , alpestre Hn.

60° — 72° 48' — V.

L. clavatum L.

(Korfeak i Fjorden Tesfermiut 60° 6') V.

II. Monocotyledoneæ.

Gramineæ. (35 sp.)

Alopecurus alpinus Sm. (*A. ovatus* Horn. Fl. dan. 1565.)

66° 50' — 72° 48' (Holstb., Jac., Ritt., Om.) V., (Nourseak, Niafonak) R.

A. geniculatus L.

60° — 66° 50' (Friedrichsthal, Tesfermiut, Ruffus i Baals Revier, Hjertof) V.

**Phleum alpinum* L.

60° — 69° 14' (Amarsik, Holstb. Disco-Den, Kongerdluluk) V.

Anthoxanthum odoratum L.

Sydgroenlands Fjerde fra 60° — 61° 2' (Jul.) R., (Igalikko) V.

**Hierochloa alpina* R. & S.

60° — 72° 48' (V., R.)

**Agrostis rubra* L.

Grønlands Fjerde fra 61° 2' — 70° 41'. (V., R.)

A. canina L.

60° — 61° 2' (Tesfermiut, Igalikko, Marksaak.) V.

— „ β , *mutica* Hn.

(Tesfermiut 60°). V.

A. alba L.

(Dunartorf, Igalikko-Fjorden 60° 28'). V.

Calamagrostis Halleriana DC.

60° — 69° 32'. — V.

Calamagrostis purpurascens R. Br. (F. D. 2523).

64° 10' — 70° 41' (Solstb., Chr., Ritt., Dm.) V.

C. neglecta Ehrh.

61° 2' — 70° 41'. (Tgaliffo, Gødtb., Hertof, Batiffot,) V.
(Dmenaf=Den) R.

Dupontia psilosantha Rupr. (F. D. 2521).

(Dmenaf). 70° 41'. V.

**Aira alpina* L.

60° — 66° 50' (Friderichsthal, Tgaliffo, Solst.) V.

A. flexuosa L.

60° 8' — 64° 10' (Brinds Christians Sund, Tæsfermiut, Jul.,
Baals Revier). V.

Vahlodea atropurpurea Fr.

64° 10' (uden Angivelse af Borested). V.

Trisetum subspicatum Beauv.

60° — 72° 48' (V., R.)

**Catabrosa algida* Fr. (*Phippsia* Sol.)

60° — 72° 48'. V.

C. latifolia Fr. (*Colpodium* R. Br., F. D. 2341.)

70° — 72° 48' (Ritt., Hpern.) V.

Glyceria festuæformis Heynh. (Fr., *G. maritima* a, *palustris* And.)

60° — 72° 48' (V., R.)

G. conferta Fr.

(Brinds Chr. Sund, Tæsfermiut, Dmen.) V.

G. pendulina Læstad. (*Poa pend.* J. Vahl, F. D. 2343).

64° 10' — 65° 20' (Gødtb.) V.

**Poa alpina* L. c. var. *vivipara*.

60° — 70° (V., R.)

**P. pratensis* L. c. var.

60° — 72° 48' (V., R.)

P. cenisia All.

(Chr., Jac., Ritt.) V., (Egedeaminde, Dmenaf=Den) R.

Poa Vahlia Liebm. (F. D. 2401).

70° 47' (Dmenaf) V.

P. nemoralis var. *glauca*.

60° — 61° 2' (Kafertof, Tgaliffo) V.

P. cæsia Sm.

(Brindø Christianø Sund) V.

**P. aspera* Gaud.

60° — 72° 48' V.

P. annua L.

60° 43' (intet Borefted angivet) V.

**Festuca ovina* L. c. var. *vivipara*.

60° — 72° 48' V.

F. brevifolia R. Br.

Baa de heieste Hjelde (Baals Revier, Om., Ibern.) V., (Karjut 4500' over Havet) R.

F. arenaria Osb. (*F. sabulicola* L. Duf.)

68° 49' — 70° (Amaralik, Ritt.) V.

Agropyrum violaceum (Horn.)

60° 30' — 66° 50' (Tul., Tgaliffo, Tešfermiut, Tfertof.) V.

**Elymus arenarius* L.

60° — 72° 48' (V., R.)

Nardus stricta L.

60° — 60° 28' (Tešfermiut, Nennortalik) V.

Cyperaceæ. (46 sp.)

Carex gynocrates Wormskj. (*Kobresia scirpina* F. D. 1529).

(Tgaliffo 60° 31') V.

**C. Wormskjoldii* Hornem. (F. D. 1528).

60° — 72° 48' V.

C. rupestris All.

68° 50' — 72° 48' (Tjortof (Holstb.), Gedh., Vafitjof (Jac.), Ritt., Om.) V.

Carex microglochin Wahlenb.

61° 2' — 70° 41' (Prinds Chr. Sund, Igalikko, Sm.) V.

**C. capitata* L.

60° — 70° (Igalikko, Baals Revier, Pasitsof, Sm.) V.

C. nardina Fr. (F. D. 2365).

60° 50' — 72° 48', paa Hjelbene indtil en Hvide af 4500' (V., R.)

C. ursina Dewey. (F. D. 2429)

70° 47' (Omenaf). V.

C. incurva Lightf.

60° — 72° 48' V.

C. duriuscula C. A. Mey.

64° 10' — 65° 20' (Suffertoppen, Baals Revier) V.

**C. festiva* Dewey.

60° — 69° 14' (Tessermiut, Agluitsof, Igalikko, Baals Revier, Ritt.) V.

C. pratensis Drej. (rev. crit. Car. bor. n. 16; (F. D. 2368).

(Amaralik, Baals Revier 64° 10') V.

**C. glareosa* Wahlenb.

60° — 72° 48' V.

**C. lagopina* β , *plejostachya* Drej. l. c. n. 18.

60° — 72° 48'.

C. canescens β , *robustior* Blytt.

Grønlands Fjorde fra 60° — 66° 50' (Zul., Godthaab, Baals Revier, Holstb.) V.

**C. rufiga* Drej. l. c. n. 21. (F. D. 2481).

60° — 64° 10' (Baals Revier) V.

C. bicolor All.

Sydgrønlands Fjorde fra 60° 50' — 64° 10' (Igalikko, Ruffut i Baals Revier) V.

C. holostoma Drej. l. c. n. 23.

69° 32' — 70° 41' (Pasitsof (Jac.), Sm.) V.

C. VahlII Schk.

60° — 72° 48' V.

Carex atrata L.

Sydgrenl. Fjorde fra $60^{\circ} 10'$ — $61^{\circ} 2'$ (Jul., Ujarajukfjort) V.

**C. nigritella* Drej. l. c. n. 26 (F. D. 2369).

60° — $60^{\circ} 8'$ (Friederichsthal, Rikertarspeitsfiak (Jul.). V.

**C. fuliginosa* Stbg. & Hpp.

$66^{\circ} 50'$ — $72^{\circ} 48'$ (Fjortof, Disco=Den, Ritt., Om., Upern.) V.

**C. subspathacea* Wormskj. (F. D. 1530).

60° — 62° (Tešfermiut, Igaliſſo, Amaralik (Godth.), Kuſſuk i
Baals Revier, Fjortof (Holstb.) V.

C. reducta Drej. l. c. n. 29.

$60^{\circ} 8'$ — $61^{\circ} 2'$ (Tešfermiut) V.

C. vulgaris Fr.

$60^{\circ} 8'$ — $61^{\circ} 2'$ (Igaliſſo, Jul.) V.

C. stans Drej. l. c. n. 32 (F. D. 2477).

$61^{\circ} 2'$ — $70^{\circ} 41'$ (Egedeſminde, Chr., Disco=Den, Ritt., Om.) V.

**C. rigida* Good. c. varr. (F. D. 2479, 2480).

60° — $72^{\circ} 48'$. V.

**C. hyperborea* Drej. l. c. n. 34. (F. D. 2482).

60° — $72^{\circ} 48'$ (V., R.)

C. hæmatolepis Drej. l. c. n. 35. (F. D. 2370).

60° — $60^{\circ} 43'$ (Friederichsthal, Jul., Rikertof.) V.

C. filipendula γ , concolor Drej. (F. D. 2372).

(Igaliſſo) V.

**C. rariflora* Sm.

60° — $72^{\circ} 48'$ V.

C. vaginata Tausch.

$60^{\circ} 28'$ — $60^{\circ} 31'$ (Dunartof og Agluitfof (Jul.) V.

C. capillaris L.

61° — $72^{\circ} 48'$ V.

C. supina Wahlenb.

$60^{\circ} 31'$ — $72^{\circ} 48'$ V.

**C. pilulifera* β , deflexa Drej.

Sydgrenlands Fjorde fra $60^{\circ} 8'$ — $64^{\circ} 10'$ (Tešfermiut, Baals
Revier) V.

Carex pedata Wahlenb.

64° 10' — 72° 48' (Baals Revier, Isortof, Jac., Ritt.,
Upenn.) V.

C. Oederi Ehrh.

61° 2' (Jgaliffo) V.

C. saxatilis L. (*C. pulla* Good.)

60° — 72° 48' V.

C. rotundata Wahlenb.

61° 2' — 69° 41' (Intet Borested angivet) V.

C. ampullacea Good.

(Jgaliffo, Tæssermiut) V.

— „ β , *borealis* (*C. hymenocarpa* Drej).

(Jgaliffo, Tæssermiut 61° 2') V.

C. vesicaria L.

61° 2' (Jgaliffo) V.

**Eriophorum Scheuchzeri* Hpp.

60° — 72° 48' .

**E. angustifolium* Roth.

60° — 72° 48' V.

Elyna spicata Schrad.

60° — 72° 48' V.

Kobresia caricina Willd.

64° 10' — 72° 48' (Baals Revier, Holstb., Jac., Ritt., Sm.) V.

Eleocharis palustris R. Br.

61° 2' (Jgaliffo) V.

**Scirpus caespitosus* L.

60° — 69° 14' (Jgaliffo, Baals Revier, Disco=Den.) V.

Juncagineæ. (1 sp.)

Triglochin palustre L.

(Tæssermiut, Jgaliffo, Gbth., Isortof (Holstb.), Chr.) V.

Juncaceæ. (13 sp.)

**Luzula spicata* DC.

60° — 70°. V.

**Luzula arcuata* Wahlenb.

60° — 72° — V.

— „ β , *hyperborea* (L. *hyperborea* R. Br.)

almindeelig med fereg. (V., R.)

— „ γ , *subspicata* Lge. mscr.

Fjeldene i Grønland (Noursoak) R.; (Sm., Uperniv.) V.

L. multiflora Lej.

60° — 70°.

*— „ β , *congesta* Koch.

(Amaralik (Godth.), Chr., Disco, Ritt.) V.

L. parviflora Desv.

60° — 69° 14'.

— „ α , *sparsiflora* Lge. mscr.

(Sgalikko, Sfortok (Holstb.) Disco=Den) V.

*— β , *densiflora* Lge. mscr.

(Baals Revier, Ujarsufsoit) V., (Godth., Disco) R.

Juncus arcticus Willd.

60° — 70° 41'. — V.

J. filiformis L.

Sydgrønlands Fjerde 60° 4' — 60° 43, (Tessermiut, Amitjuarfut, Jul.) V.

**J. squarrosus* L.

60° — 60° 8' (Friederichsthal, Rennortalik) V.

J. alpinus Vill.

(Sgalikko 61° 2') V.

J. bufonius L. (forma *pygmæa*).

(Sgalikko 61° 2') V.

**J. trifidus* L.

60° — 64° 10' (Tessermiut, Jul., Godth.,) V.

J. castaneus Sm.

63° 4' — 70° 41' (Kufjuf i Baals Revier; Disco=Den, Ritt., Dmenaf) V.

J. triglumis L.

60° — 70°. — V.

Juncus biglumis L.

60° — 72° 48'. — V.

Colchicaceæ. (1 sp.)

**Tofieldia borealis* Wahlenb.

60° — 72° 48'. V.

Smilacææ. (1 sp.)

Streptopus amplexifolius DC.

Sydgroenlands Fjorde (Sul.) V., R.; (Holstb.) Gies.

Orchideæ. (4 sp.)

Corallorhiza innata R. Br.

64° 10' — 66° 50' (Baals Revier, Amaralik (Gdth.), Isortof (Holstb.) V.

Habenaria albida R. Br.

60° — 64° 14' V. (Sul.) R.

**Platanthera Koenigii* Lindl.

60° — 69° 14' (Prinds Christians Sund, Friederichsthal, Tessemut, Neartunolik, Baals Revier). V.

**Listera cordata* R. Br.

60° — 64° 10' (Amaralik, Ujarrafusufteit) V.

Najadeæ. (4 sp.)

Zostera marina L.

(S Havet ved Baals Revier, GdthaaB) V.

Potamogeton marinus L.

Færstbandsfjær i Sydgroenl. (Sgalikko, Tunnudliorbi, Baals Revier, Holstb., Chr.) V.

P. heterophyllus Schreb.

61° 2' (Sgalikko) V.

P. rufescens Schrad.

Sydgroenlands Fjorde 61° 2' (Tuanudliorbi, Ruffuk.) V.

Typhaceæ. (1 sp.)

Sparganium minimum Fr.(?) (*S. natans* β, *tenuifolium* Horn.)

60° — 64° 10' (Sgalikko, Baals Revier). V.

III. Dicotyledoneæ.

Callitrichineæ. (2 sp.)

Callitriche verna α , *cæspitosa* Kütz.

60° — 60° 4' (Zul.) V.

— „ β , *latifolia* Kütz.

60° 4' (Zul.) V.

C. hamulata Kütz.

60° 4' — 64° 10' (Zul., Østb.) V.

Coniferæ. (1 sp.)

Juniperus nana Willd.

60° — 66° 50' (Zul.) V., R.

Betulineæ. (3 sp.)

Alnus repens Wormskj.

Øydgrønlands Fjorde 61° 10' — 64° 10' (Rufjuf) V., Wormskj.

**Betula nana* L.

60° — 72° 48' — V., R.

— var. ? (*B. fruticosa* Horn. (non Pall.), *B. pumila*? Vahl.
herb.)

(Tessermiut, Asia=Den.) V.

B. alpestris Fr. (*B. humilis* Hn.)

Øydgrønlands Fjorde 60° — 62° (Ngalliff, Tunudliorvik.) V.

Salicineæ. (7 sp.)

**Salix herbacea* L.

60° — 72° 48' — V., R.

S. reticulata L.

Grønland (*Hornem.*)

S. Myrsinites L.

60° — 64° 10' (Baals Revier, Amaralik, Jac., Ritt.) V.

S. arbuscula L.

(Baals Revier, Amaralik, Jac., Ritt.) V.

Salix arctica Pall. (F. D. 2488).

60° — 72° 48' (V., R.)

**S. glauca* L.

60° — 72° 48' (V., R.)

— „ β , *appendiculata* Wahlenb.

(*Teššiušaf*) V.

S. lanata L.

Grønland (*Hornem.*) (Júl. ?), V.

Chenopodiaceæ. (1 sp.)

Blitum glaucum Koch.

Sejðen (Júl.) V.

Polygoneæ. (7 sp.)

Koenigia islandica L.

60° — 72° 48' — V.

Oxyria digyna Campd.

60° — 72° 48' (V., R.)

Rumex Acetosella L.

60° — 72° 48' (V., *Holb.*)

R. Acetosa L.

60° — 60° 48' (Júl., Lichtenau) V., *Rab.*, *Wormskj.*

R. domesticus Hn.

60° 4' — 60° 43' (Jgaliffe, Raftortok.) V.

Polygonum aviculare L.

60° 43' — 72° 48' — V.

**P. viviparum* L. β , *alpinum* Hn.

60° — 72° 48' — V.

Plantagineæ. (1 sp.)

Plantago maritima L. c. varr.

60° — 69° 32' — V.

Plumbagineæ. (1 sp.)

Armeria labradorica Wallr.

60° — 72° 48' — (V., R.)

Compositæ.

a. Asteroideæ. (12 sp.)

Erigeron compositus Pursh. (F. D. 1999.)

60° 6' — 70° 47' (Jul., Øbth., Hølstb., Dm.) V. (Baigattet) R.

**E. alpinus* L.

60° — 66° 50' indtil 1500' ov. Hav. (Jul., Øbth., Disco, Hølstb.) V.

E. uniflorus L.

70° 47' (Jac., Ritt.) V.

*— „ *β*, *pulehellus* Hn.

60° 50' — 72° 48' (V., R.)

Achillea Millefolium L.

60° — 64° 10' (Jul.) V.

Arnica alpina Murr. (*A. angustifolia* Fl. dan. 1524.)

64° 10' — 72° 48' indtil 1000' o. S. (V., R.)

Matricaria inodora *β*, *phæocephala* Rupr.

(Sgalitto) V. (o. fl. St.) Holb., Wormskj.

Artemisia borealis Pall. (*A. groenlandica* Wormskj. F. D. 1585.)

61° 10' — 72° 48' indtil 2500' o. S. (Øbth., Hølstb., Jac.) V.
(Dmenaf=Den.) R.

**Gnaphalium norvegicum* Gunn.

60° — 64° 10' indtil 1000' o. S. (Jul., Øbth.) V.

G. uliginosum L.

(Julianehaab 61° 2') V.

**G. supinum* L. *α*, *subacaule* (Wahlenb.)

60° — 69° 14' indtil 1000' o. S. (Jul., Øbth., Hølstb., Øbth.) V.

— „ *β*, *fuscum*.

60° — 61° (Jul.) V.

**Antennaria dioeca* R. Br. *β*, *hyperborea* (Don)

60° — 66° 50' (Jul., Øbth., Hølstb.) V., (Tisternæsset.) Rab.

**A. alpina* R. Br.

60° 43' — 72° 48' (indtil 2000' o. S.) V.

— „ *β*, *glabrata* J. Vahl mscr.

69° — 71° (Hølstb., Disco.) V.

b. Cichoraceæ. (8 sp.)

Leontodon autumnalis L.

Sydgrønlands Fjorde 60° 50' — 61° 2' (Julianehaab) V.

**Taraxacum palustre* Sm.

60° — 72° 48' (V., R.)

T. phymatocarpum J. Vahl. (F. D. 2298.)

70° 47' (Niafonaf ved Col. Dmenaf) V. (Pattorbif) R.

Hieracium alpinum L.

60° — 60° 49' (Julianehaab) V., R.

**H. murorum* L.

60° 8' — 64° 10' (Jul., Øbth.) V.

H. atratum Fr.

Sydgrønland. (Holb.)

H. vulgatum Fr.

(Julianehaab) V.

H. crocatum Fr. (*H. prenanthoides* F. D. 2425, non Vill.)

Sydgrønland 61° 2' — 62° indtil 200' o. S. (Julianehaab) V.

Campanulaceæ. (2 sp.)

Campanula uniflora L.

61° 2' — 72° 48' indtil 1000' o. S. (V.,)

**C. linifolia* δ, *Langsdorffiana* Alph. DC. (*C. rotundifolia* var. Horn.)

68° — 70° (indtil 2000' o. S.) V., R.

Rubiaceæ. (2 sp.)

Galium triflorum Mich.

Sydgrønlands Fjorde 61° 2' — 64° 10' (Zgaliffo) V.

G. palustre L. β, minor.

Sydgrønlands Fjorde 61° 2' — 64° 10' (Jul., Øbth.) V.

Gentianeæ. (5 sp.)

**Gentiana nivalis* L.

60° — 72° 48' (indtil 1000' o. S.) V.

Gentiana serrata Gunn.

(Igalikko 61° 2') V.

G. involucrata Rottb.

Øydgrenlands Fjerde 60° 50' — 61° 8' (Kafortof, Igalikko) V.

Pleurogyne rotata Griseb.

64° — 68° 49' (Jul., Ødth., Holstb.) V., (Suffertoppen) Holb
(Øhr.) R.

Menyanthes trifoliata L.

60° — 66° 50' (Ødth.) V.

Borragineæ. (1 sp.)

Stenhammaria maritima Rehb.

69° 14' — 70° 27' (Ødth.) R. (Disco=Den, Ritt., Dm.) V.

Labiataæ. (1 sp.)

**Thymus Serpyllum* L.

60° — 66° 50' (Jul., Kafortof, Baals Revier) V., (Holstb.) Gies.

Scrophulariaceæ. (12 sp.)

Limosella aquatica L.

(Tunudliertif 61° 2') V.

Veronica alpina L.

60° — 72° 48' (V., R.)

— „ *β*, *villosa* (V. *Wormskjoldii* Schult.)

(Amitjuarſut, Kafortof, Baals Revier) V., *Wormskj.* (Jul.) R.

* — *saxatilis* L.

60° — 69° 14' (Friedrichsihal, Ujaraſuſoit, Disco=Den) V.

Pedicularis hirsuta L.

64° 10' — 72° 48' (Baals Revier) V., (Holstb.) Holb., (Kans
niſut) R.

P. Langsdorffii Fisch. (*P. lanata* Fl. dan. 1821.)

70° — 72° 48' (Disco) Holb. (Dmenaf) V.

P. groenlandica Retz. (Fl. dan. 1166.)

Grønland (Thorhallesen.)

Pedicularis euphrasioides Willd. (*P. ramosa* Wormskj. F. D. 1758.)

62° — 68° 48' (Baals Revier, Hølstb., Chr.) V.

P. lapponica L.

62° — 69° 41' (Kufjuf i Baals Revier, Ritt.) V., (Baigattet) R.

P. flammea L.

60° — 72° 48' — V.

Rhinanthus minor Ehrh.

60° — 64° 10' (intet Borested ang.) V.

**Euphrasia officinalis* L.

60° — 69° 14' (Baals Revier, Jfertoef (Hølstb.) Chr., Ritt.) V.

**Bartsia alpina* L.

60° — 69° 14' V., (Baigattet) R.

Lentibularieæ. (1 sp.)

Pinguicula vulgaris L.

60° — 68° 49' (Jfertoef i Col. Hølstb., Chr.) V.

Primulaceæ. (2 sp.)

Primula stricta Hornem.

64° 10' — 70° 41' (Kufjuf i Baals Revier) V. (Baigattet, Sm.) R.

P. sibirica β, *minor* Hook. (*P. igaliccensis* Wormskj., F. D. 1511.)

61° 2' (Jgalikko) Wormskj., V.

Diapensiaceæ. (1 sp.)

**Diapensia lapponica* L.

60° — 72° 48' (indtil 2500' v. H.) V.

Ericineæ. (11 sp.)

**Loiseleuria procumbens* Desv.

60° — 72° 48' (indtil 2000' v. H.) V.

Rhododendron lapponicum Wahlenb.

60° — 72° 48' (indtil 1000' v. H.) V., R.

Ledum groenlandicum Oeder F. D. 567. (*L. latifolium* Ait.)

60° — 66° 50' (Jul, Østb. Hølstb.) V., (Diæco=Jorden) R.

Ledum palustre β , *decumbens* Ait.

64° 10' — 70° (indtil 1500' over Havet) (Jul.) R., (Ødth. Holstb.,
Sm.) V.

**Phyllodoce coerulea* Gren. & Godr.

60° — 72° 48' (indtil 400' o. H.)

Cassiope tetragona Don.

64° 10' — 72° 48' — V., R.

**C. hypnoides* Don.

60° — 72° 48' (indtil 2500' o. H.)

Arctostaphylos Uva ursi Spr.

66° 48' (Stortof i Col. Holstb.) V.

Oxycoccoos palustris Pers.

60° — 64° 10' (Jul., Ødth.) V., R.

Vaccinium Vitis idæa β , *pumilum* Hornem.

64° 10' — 69° 13' (indtil 200' o. H.) (Ødth., Holstb.) V.,
(Chr.) R.

**V. uliginosum* L. var. (*V. pubescens* Wormskj., F. D. 1516.)

60° — 72° 48' (indtil 1000' o. H.)

Umbelliferæ. (2 sp.)

Archangelica officinalis Hoffm.

Grønland (indtil Disco.) V., R.

Haloscias scoticum Fr.

60° — 64° (Ødth., Jul.) V.

Corneæ. (1 sp.)

**Cornus suecica* L.

60° — 65° 38' (Jul., Ødth.) V.

Crassulaceæ. (3 sp.)

**Sedum Rhodiola* DC.

60° — 67° (Ødth.) V. (Jul., Hito) R.

**S. annuum* L.

60° 8' — 64° 10' (indtil 600' o. H.) (Jul., Ødth.) V.

Sedum villosum L.

60° — 72° 48' V.

Saxifragaceæ. (9 sp.)

**Saxifraga stellaris* L.

60° — 64° 10' (Sul., Øbth.) V.

— „ β , comosa J. Vahl.

64° 10' — 72° 48' (Øbth., Hølstb., Jac., Disco=Den, Upern.) V.

S. nivalis L.

60° — 72° 48' (indtil 2500' o. H.) V.

— „ β , tenuior Wahlenb.

Øbth., Disco=Den, Ritt.) V.

**S. rivularis* L.

60° — 72° 48' (indtil 2500' o. H.) V.

**S. cernua* L.

60° — 72° 48' (indtil 2500' o. H.) V.

**S. cæspitosa* L. c. var. (*S. groenlandica* L.)

60° — 72° 48' (indtil 4500' o. H.) V., R.

S. aizoon Jacq.

60° — 72° 48' (indtil 2500' o. H.) V., R.

S. tricuspidata Rottb.

64° 10' — 72° 48' (indtil 2500' o. H.) V., R.

**S. flagellaris* Willd. (F. D. 2353.)

Østerbygd 72° — 76° (Sabine efter Hook.)

S. aizoides L.

60° — 70° 41' (indtil 100' o. H.) V., R.

S. oppositifolia L.

60° — 72° 48' (indtil 4500' o. H.) V., R.

Ranunculaceæ. (11 sp.)

**Thalictrum alpinum* L.

60° — 69° 14' (Sul., Øbth., Hølstb., Disco) V.

Anemone Richardsonii Hook. (A. Vahlil Hornem. F. D. 2176.)

66° 50' — 69° 14' (Præstefjeldet ved Hølstb.) V.

Batrachium confervoides Fr.

61° 2' — 69° 13' (Sul., Øbth., Hølstb., Chr., Jac.) V.

**Ranunculus pygmæus* Wahlenb.

60° 43' — 72° 48' (indtil 100' ev. Hav.) V., R.

**R. hyperboreus* Rottb.

60° 43' — 72° 48' (V., R.)

R. nivalis L.

69° 10' — 72° 48' (Disco=Den, Sm., Upern.) V. (Provencé D.) R.

R. lapponicus L.

64° 10' — 72° 48' (Amaralik (Ødth.), Hjortof (Holstb.), Øhr., Ritt.) V.

R. Cymbalaria Pursh. (E. D. 2293).

(Amaralik=Hjorden ved Col. Ødth.) V.

R. reptans L.

Sjydgrenlands Fjorde 60° 50' (Jul.) V.

R. acris L.

60° 43' — 64° 10' (Jul., Ødth.) V., R.

**Coptis trifolia* Salisb.

60° — 64° 10' (Jul., Ødth.) V., R.

Papaveraceæ. (1 sp.)

Papaver nudicaule L.

60° — 72° 48' (V., R., Holb.)

Cruciferæ. (25 sp.)

Vesicaria arctica R. Br. (*Alyssum arcticum* Wormskj., F. D. 1520).

69° 40' — 70° 41' (Niafona, Patterbif) R., (Sm., Upern.) V.

Cochlearia officinalis L. var. (*C. arctica* DC.)

60° — 70° (V., R.)

C. fenestrata R. Br.

66° 50' — 69° 13' (Hjortof (Holstb.), Jac.) V.

**Draba corymbosa* R. Br. (F. D. 2418).

60° — 60° 43' (Jul., Østerbygden) V.

D. arctica J. Vahl. (F. D. 2294).

66° 50' — 72° 48' (Mannif, Patterbif) R., (Holstb., Ritt., Niafona). V.

Draba crassifolia Grah. (F. D. 2419).

64° 10' — 69° 47' (indtil 1050' v. S. (Baals Revier, Skertof
(Hølstb.), Disco-Den, Mitt.) V.

D. lapponica DC.

60° — 72° 48'. — V.

D. lactea Adams. (*D. Wahlenbergii* Hn.; F. D. 2420).

60° — 60° 43' (intet Borested angivet) V.

— „ *γ*; *laevigata* Fr.

64° 10' — 70° 41' (Hølstb., Mitt.) V.

**D. nivalis* Liljebl. (F. D. 2417) *D. muricella* Wahlenb.

60° — 72° 48' V.

D. rupestris R. Br. c. var. (F. D. 2421).

64° 10' — 69° 41' (indtil 2000' v. S.: Baals Revier, Hølstb.,
Baigattet) V.

D. hirta L. c. var.

62° — 72° 48'. — V.

D. alpina L.

70° 47' (Sm.). — V.

D. aurea M. Vahl.

60° — 70°. — V.

D. incana L.

60° — 64° 10' (Tessermiut, Jul., Ødth., Baals Revier, Hølstb.) V.

Lepidium groenlandicum Hornem. ? (*L. alpinum* F. D. 469).

Grønland (Brasen).

Capsella Bursa pastoris Moench.

60° 43' — 64° 10' (Jul., Amaralik (Ødth.) V.

Eutrema Edwardsii R. Br. (F. D. 2242).

70° 41' (Sm.) V.

Platypetalum purpurascens R. Br. (F. D. 2295).

70° — 70° 47' (Sm.) V.

Nasturtium palustre R. Br.

Sydgroenlands Fjerde 60° 50' (Tunnudliorvik ved Col. Jul.) V.

Sisymbrium humifusum J. Vahl. (F. D. 2297).

61° 2' — 69° 32' (Sgalikko, Pafitsof, Baigattet) V.

Cardamine bellidifolia L.

60° — 72° 48'. V.

C. pratensis L.

60° — 69° 14' (Sul., Øbth., Solfstb.) V.

**Arabis alpina* L.

60° — 72° 48' (indtil 150' v. S.) V.

A. Holbøllii Horn. (F. D. 1879). (*A. retrofracta* Grah.)

64° — 70° (Amarsik, Solfstb.) V., (Øbth.) R.

Turritis mollis Hook. (fl. bor. Am. 1. p. 40; (F. D. 2296).

64° — 70° (Amarsik, Sfertsof (Solfstb.) Om.) V.

Violarilæ (3 sp.)

Viola palustris L.

61° 2' (Sgalikko) V.

V. Mühlenbergii β, minor Hook.

64° 10' (Øbth.) V.

V. canina L.

60° (Tæssermiut) V.

Droseraceæ (1 sp.)

Parnassia Kotzebuei Schlechtd. & Cham. (F. D. 2286).

(Rafsjarsuk ved Sgalikko-Sjorden) V.

Pyrolaceæ. (2 sp.)

Pyrola grandiflora Rad. (*P. groenlandica* Hornem., F. D. 1817).

61° 2' — 72° 48' (indtil 2000' v. S.) V., R.

**P. minor* L.

60° 49' — 64° 10' (Sul., Øbth.) V.

Empetrea (1 sp.)

Empetrum nigrum L.

60° — 72° 48' — V.

Portulacaceæ. (1 sp.)

**Montia rivularis* Gmel.

60 — 72 48' (indtil 1000' v. S.).

Alsinaceæ. (20 sp.)

**Arenaria groenlandica* E. Mey. (*Stellaria* M. Vahl, F. D. 1210).

60° — 64° 10' (indtil 200' o. S., Jul., Østb.) V.

A. ciliata β, *humifusa* Hn.

69° 14' — 72° 48' (Disco-Den, Sm.) V.

Halianthus peploides Fr.

60° — 69° 14' (Jul., Østb., Høstb., Øst., Mitt.) V., (Pattorvit, Sm.) R.

**Alsine rubella* β. *hirta* Wahlenb.)

60° — 72° 48'. — V.

—, γ, *Giesekii* (A. *Giesekii* Horn. F. D. 1518).

Suffertoppen (*Gies.*)

A. stricta Wehlenb.

70° 41' (Sm.) V.

**A. biflora* Wahlenb. (*A. scandinavica* Spr.).

60° — 72° 48' (indtil 2050' o. S.) V.

**Stellaria media* With.

60° — 72° 48'. — V.

**S. humifusa* Rottb. (F. D. 978.)

60° — 72° 48'. — V.

**S. cerastoides* L.

60° — 72° (indtil 2000' o. S.) V.

**S. borealis* Big.

60° — 64° 10' (Jul., Østb.) V.

S. glauca With. (*S. palustris* Retz.)

Grønland (*Wormskj. i Hornem. Herb.*)

S. Edwardsii R. Br.

60° — 72° 48'. — V.

**Cerastium alpinum* L.

60° — 72° 48' (indtil 1000' o. S.) V., R.

C. triviale Lk.

60° 28' — 60° 43' (Jul.) V.

Cerastium semidecandrum L.

Upernivik (*Gies. i Hornem. Herb.*).

Sagina nodosa Fzl.

Sydgrenlands Fjerde 61° 21' (Jgalikko) V.

***S. saxatilis Wimm.**

60° — 66° 50' (Jul., Godthaab) V.

***S. procumbens L.**

60° 43' (Jul.) V.

S. caespitosa J. Vahl. (*Arenaria caespitosa* F. D. 2289).

64° 10' — 72° 48' (Baals Revier, Pakitsok (Jac.), Upern.) V.

Sileneæ. (5 sp.)***Silene acaulis L.**

60° — 72° 48'. — V., R.

***Viscaria alpina Fr.**

60° — 72° 48' (indtil 2000' o. S.) V., R.

Wahlbergella apetala Fr.

70° 47' (Niafonaf) R., (Sm.) V.

W. affinis Fr. (*Melandrium affine* J. Vahl; *Lychnis triflora* F. D. 2173).

65° 38' — 72° 48' (indtil 500' o. S., Holstb., Jac., Ritt., Sm., Upern.) V.

W. triflora (*Melandrium trifl.* J. Vahl, F. D. 2356).

60° 50' — 72° 48' (Holstb., Ritt., Sm., Upern.) V.

Onagraceæ. (6 sp.)***Epilobium alpinum L.**

60° — 72° 48'. — V.

***E. organifolium Lam.**

60° — 69° (Jul., Østb., Disco) V.

E. palustre L.

Sydgrenlands Fjerde (Jgalikko 61° 2') V.

E. lineare Mühlenb.

60° — 64° 10' (Jul., Østb.) V.

**Epilobium latifolium* L.

60° — 72° 48'. — (V. R.)

**Chamænerium angustifolium* Spach.

60° — 66° 50' (Jul., Godth., Holst.) V.

Hippurideæ. (1 Sp.)

**Hippuris vulgaris* β, *maritima* Hn.

60° — 70° 41'. — V.

Halorrhageæ. (1 sp.)

Myriophyllum alterniflorum DC.

60° 49' (Jul.) V.

Pomaceæ. (1 sp.)

Pyrus americana DC.

60° — 62° 4' (Jul.) V.

Rosaceæ. (14 sp.)

**Rubus saxatilis* L.

60° 8' (Tessermiut) V.

R. *Chamæmorus* L.

64° 10' (Amarsalik) V.

Dryas integrifolia M. Vahl.

60° — 72° 48' (indtil 1500' v. S.) Egede, V., R.

**Sibbaldia procumbens* L.

60° — 69° 41' (indtil 2000' v. S.) (Jul., Godth., Holst., Chr.,
Godth., Jac.) V.

Comarum palustre L.

60° — 64° 10' (Jul., Godth.) V.

Potentilla anserina L.

60° — 72° 48'. — V.

— „ β. *groenlandica* DC. (P. Egedii Wormskj.)

60° — 72° 48'. — V.

P. *pulchella* R. Br. (F. D. 2234).

70° — 70° 41' (Baigattet, Sm.) V.

Potentilla Vahlia Lehm. (F. D. 1390).

69° 14' — 70° 41' (Gebh.) R. (Ritt., Baigattet, Dm.) V.

P. nivea L.

64° — 72° 48' (indtil 4400' v. H.) V., R.

**P. emarginata* Pursh. (F. D. 2291.)

66° 50' — 72° 48' (Schlth., Ritt., Dm., Upern.) V.

P. maculata Pourr.

60° — 69° — (V., R.)

P. tridentata Pursh.

60° — 69° 32' (Zul., Gebth., Chr., Jac.) V., R.

Alchemilla vulgaris L.

60° — 66° 50' (Zul., Disco-Den.) V., R.

**A. alpina* L.

60° — 65° 38' (indtil 1060' v. H., Zul., Gebth.) V., R.

Papilionaceæ. (2 sp.)

**Lathyrus maritimus* Fr. (*Pisum maritimum* L.)

(Sgaliffo 61° 2') V.

Vicia Cracca L.

60° — 61° 2' (Zul.) V., R.

Tillæg Nr. 7,

Nogle Bemærkninger om Grønlands geognostiske og mineralogiske Bestaffenhed,

af

H. Rink.

En Afhandling, som er optaget blandt Videnskabernes Selskabs Skrifter (for 1852), har jeg meddeelt en Udsigt over Nordgrønlands Geognosie, og endvidere i dette Skrifts anden Deel en Fortegnelse over de i Nordgrønland hidtil forefundne Mineralier. Vi ville her for en Fuldstændigheds Skyld meddele et lille Udtog af hiin Afhandling, hvortil jeg er saa heldig at kunne afbenytte de i samme anvendte Træsnit, og dernæst supplere saavel den, som den nævnte Fortegnelse, med Hensyn til det søndre Inspektorat.

Vi have i Grønland ialt 4 Bjergdannelser: 1) De primitive Bjerge, 2) Sandsteendannelsen ved Igalliko, 3) Trap med Steenfuldbannelse, 4) Ungre Alluvium.

1) De **primitive Bjergarter** ere uden Sammenligning de meest udbredte. Paa Kaartet over Nordgrønland have vi antydnet det Areal, som Trapdannelsen indtager; de andre Formationer ere meget underordnede, og folgelig indtage Urbjergene hele det øvrige Areal og især det søndre Inspektorat.

I Nordgrønland fremtræder denne Formation næsten overalt som lagdannet, hvilket kan iagttages i de mange betydelige Bratninger paa indtil

4000 Fods Høide, i hvilke man overalt seer mere eller mindre tydelige Lag og Striber af lysere eller mørkere Farver, og meest bolgeformige. Lagene løbe tildeels tilbage i sig selv, idet de forme sig concentrisk, skalformigt om en sælleds Knude i Hovedbjergarten. Bestanddelene ere foruden Kvarts, Felspat og Glimmer, næsten overalt Hornblende; mere underordnede men tillige meget almindeligt: Granat og Magnetjern. Den almindelige Bjergart er derfor hornblendeholbig Gneis, men forøvrigt betegne de forskjellige Lag Blandinger af de samme Mineralier i forskjellige Forholde, og navnlig bestaae de lysere meest af Felspat og Kvarts, de mørke og skiferede mest af Glimmer og Hornblende. Ved Siden af Lagene fremtræde tillige Gange, der gennemskjære dem, og deels bestaae af de samme Mineralier, med fremherskende Felspat, og derfor maae ansees for samtidige med hine, - deels af Trav, og i saa Fald ere skarpt adskilte fra hine og af nyere Oprindelse.

De særegne Mineralier i disse Bjerger slutte sig især til de Partier, der ere meest søndrede i Lag og Gange, hvortil komme visse Mineralier, der vise sig mere indblandede over større Strækninger, men dog ogsaa fortrinsviis ere udfillede i visse Lag og Gange. Omendiskjendt nu saaledes den samme Gneisdannelse viser uendeligt mange Modifikationer efter Blandingsforholdene af Mineralierne, kunne vi dog sondre mellem visse Partier, som fortrinsviis udmærke sig ved visse deri fremtrædende Mineralier. Som saadanne kunne nævnes:

a. Lagformige Udfillinger.

Hornblendeskifer med Granater danner de meest almindelige Lag, der især fremtræde tydeligt i de store Bratninger, som findes i Uperniviks og Omenaks Distrikter. Vi vedsoie, som Exempel herpaa, en Skitse af selve den høie Omenaksfjelle, ved hvis Fod Kolonien Omenak ligger. Skitsen indbefatter kun den øverste bratte Deel, der begynder i 1000 Fods Høide. Hornblendens danner baandformige Striber, der løbe omkring hele Keglen, og desuden isolerede nyreformige Partier.

Foruden de meest almindelige Granater indeholde Hornblendelagene paa andre Steder forskjellige Arter af Straalssteen, Asbest, Svelkiss o. s. v.

Dolemit med Tremolyt og forskjellige Mineralier udgjøre betydelige Lag i Omenaks, Christianshaabs og Ggedesmindes Distrikter. (See den mineralogiske Fortegnelse E 27—76, C 5—31, O 217—220, o. s. v.)

Anthophyllit med Straalssteen danner især mærkelige Lag ved Upernivik. Feldspatrige Lag med Kvarts, Dichroit og Granater, udmærke ligeledes Uperniviks Distrikt.

b. Gangformige Udskillinger.

Disse bestaae forstørstedelen af grovkornet, meget feldspatrig Granit, og ere ingenlunde skarpt adskilte fra Lagene, men gaae endog ligesrem over i saadanne, som fortrinsviis have de samme Bestanddele, og maae ansees for at være dannede samtidig med dem. De bestaae deels af rød Feldspat, og indeholde da især Magnetjern og Apatit, samt Allanit, Zirkon og Svovelfiis, deels af hvid Feldspat, og indeholde da almindeligviis Turmalin.

c. Udsprede Indblandinger.

Paa visse Steder er Gneiss'en over større Strækninger rødfarvet; dens Bestanddele have aabenbart lidt en Paavirkning, navnlig er Glimmeren snart forvunden, snart forvandlet til en talkagtig eller chloritagtig Masse, og i dens Sted viser der sig overalt Epidot, tildeels udskillet som smalle Gange og i Klostninger, samt Jernglans og Kalkspat. Under saadanne Forholde forekommer og et Bagsteenslag, og synes dette at være opstaaet af Glimmer eller Hornblende, der paa lignende Maade ere forandrede.

Paa andre, ligeledes betydelige Strækninger udmærker Gneiss'en sig ved fiint indblandet Svovelfiis og Magnetfiis, hvormed gjerne følger Graephit, saasom paa Uperniviks Lango og Omenaks Storo.

Gaae vi dernæst over til det søndre Inspektorat, da vise Urbjergene der i det Større den samme lagdannede Bestaaffenhed, samt ligeledes overalt Indblanding af Hornblende, og paa visse Steder betydelige Hornblendelag. Den meddeelte Skitse af Dalen Kvokasfik paa Sermesok viser udmærkede naturlige Gjennemsnit af Bjerge paa flere tusinde Fods Høide, i hvilke de lysere Partier have fremherskende Feldspat, de mørke derimod Hornblende og Glimmer. Dog opdager man paa den anden Side, mere end i det Nordlige, massive eller ikke lagdannede Bjergarter, der ikke indskrænke sig til Gange, men synes at udgjøre selvstændige Bjergmasser. Disse Bjergarter ligne forstørstedelen Syenit, saasom det saakaldte raadne Fjeld ved Fredrikshaab, og paa Nunavjøit, men paa andre Steder mere Grønsteen eller reen Granit eller Norit, den sidste navnlig i det Sydligste.

Forøvrigt ere Trapgangene her næsten hurtigere end i Nordgrønland i Nærheden af selve Trapformationen, ligesom ogsaa forfjællige porphyragtige Gange ikke ere sjældne, navnlig i Julianehaab's Distrikt, hvor man og har fundet porøse, flakkeagtige Masser med Blærehuller. Sine massive Bjergarter vise dog paa den anden Side en jævn Overgang til de lagdannede, og vilde det derfor vistnok være vanifeltigt at undersøge den relative Alder og de øvrige indbyrdes Forholde af alle de her nævnte Bjergarter, til hvilke vi endnu kunne føie Diabas, Skistgranit, Granulit og Skifere, tildeels meget graphitholdige.

End nu selve Gneisslagenes Beskaffenhed angaaer, da vil nedenstaaende Førtegnelse oplyse om de deri forekommende Mineralier. Med Hensyn til de større Udføllinger bemærkes her blandt Andet, at de store Lag af Dolomit med Tremolyt o. a. kun lidet ere bemærkede i Sydgrønland, hvorimod her Bægtsteenslagene, tildeels ogsaa med Tremolyt, synes at spille en lignende Rolle, og navnlig at være hyppige i Godthaab's Distrikt. Desuden træffe vi i Sydgrønland visse ganske eiendommelige Lag, saasom fremfor Alt Krysolithen med dens metalliske Ledslagere, og dernæst Gubialyten med Sodalit og Arfvedsonit. Krysolithen er ligesom indleiret som et bestemt Lag i Gneissen, der i hele den Omegn synes at være undergaaet en Oplosning eller Forandring: paa Arfvedsonit-Den og Storøen gaaer den endog over i heelt skiferagtige Lag, med Svovlsulfid, Gråbit og Epidot. Gubialyten er indblandet i en ganske særegen Bjergart, over en større Strækning, og omgivet af massive Bjergarter under vistnok meget complicerede Forholde.

2) **Den røde Sandsteen**, som omgiver det Indre af Fjeldene Igalliko og Tunnuksliorvik (undersøgt af Pingel i 1825 samt af ham beskrevet i en Afhandling i Videnskab. Selsk. Skr.), synes at være ældre end Trapformationen, men forøvrigt har man hidtil endnu aldeles ikke fundet organiske Levninger i den. Den er af en meget fast og hård Beskaffenhed, bestaaende af ligesom sammensmeltede Kvartskorn, samt gjennembrudt af Phosphyrangange. Hele denne Formation synes at indtage et meget indskrænket Areal, med mindre den skulde fortsætte sig ind under Indlands Is.

3) **Trapformationen med kulsørende Lag.** Dens Udstrækning er antydnet paa Kaartet over Nordgrønland. Trappen danner mægtige Bjergmasser med plan Overflade og brat affaldende Sider. Sand-

3,800 F.

Menafßlippen feet fra rel SSB. h h Gornblenbelag.

Gebirgen af Sinnerit: A B Trap. B C Sandsteen med Skulag. D Gøfel.

Sføleret, kraterformig Trappanelse paa Gafstlandet nær Sføder. A C Øneus. B sføleret Trappanelse. C D den nordlige Deel af den sføre Trappanelse.

stenen med Kullagene danner den lavere fremspringende Fod under disse Skrænter, men synes forøvrigt ogsaa at fortsætte sig ind under Traplagene, dannende deres Underlag, og adskillende dem fra Gneissjen. Som Exempel paa denne almindelige Forekomst vedføies her en Skitse af Inne-ritsfjordens sydlige Kyst, hvorimod den tidligere meddeelte Skitse af Kolonien Godhavn vil tjene som Exempel paa saadanne Trap-skrænter, under hvilke Kulbannelsen mangler, og Gneissjen alene danner den fremspringende Fod. Desuden forekomme de fulførende Lag ogsaa høit oppe, baade hvilende paa og bedækkede af Trap, hvilket tyder paa, at de bleve afleirede i Mellemrummene mellem forskellige Trapudbrud, og i det Hele virkelig ere samtidige med Trapbannelsen. Dog gives der store Strækninger af Trapbjergene, paa hvilken Kulbannelsen mangler. Udenfor det regelmæssige store Trapterrain, men dog i Nærheden af samme træffer man midt i Gneissjen enkelte isolerede Trapudbrud, af hvilke det mærkeligste er opbageret paa Fastlandet nær Proven, ikke langt fra det Sted, hvor der tidligere skal have staaet en Koloni ved Bugten Skalluit. Den højsøiede Skitse vil oplyse om denne lille Trapbanelse, der udgjør en fraterformig Dal, som i Form kunde sammenlignes med Monte Somma, men neppe er $\frac{1}{4}$ Mil i Omkreds og ligger omtrent $\frac{1}{2}$ Mil fra de nærmeste Trapbjerge.

I Henseende til Trappens mineralogiske Bessaffenhed maae vi skjelne mellem de nederste Lag, der i Reglen ere deels tusagtige, deels udmærket klostede i Soiler af Basaltens Form og tætte Brud, og de øverste normale Traplag, der udgjøre Bjergenes Hovedmasser og ere af et mere frystallint Brud.

Af organiske Levninger har man som Ledtagere af Kullagene fundet talrige forfulede Træstykker, af hvilke nogle ere undersøgte af Baupell og bestemte som Naaletræer (Pinites Rinkianus), desuden Aftryk af Brægner, nogle nu senest af Inspektør Ulrik indsendte, høist mærkelige Aftryk af Blade (som det synes Løvtræer) i Sandsteen, nogle af Gieske fundne Bihvalver og endelig en af Pastor Gaase fra Omenak indsendt, meget mærkelig lille Ammonit, af hvilken der dog ogsaa skal findes ældre Exemplarer i det kongelige Museum. Men alle disse Levninger trænge til en noiere Bestemmelse, inden Formationens Alder deraf kan uledes.

4) **Alluvium af Sand og Leer.** Denne Dannelselse findes i Sydsjælland i Nordgrønland, men dog smukkest uddannet og rigest paa inde-

sluttede Bloddyrskaller og Fiskeastryk her. I et saadant leerblandet Sandlag ved Patterfisk i Omenaksfjorden er der samlet 13 Arter af Skaldyr, bestemte af Hr. D. Mørch, som blandt dem har fundet 2, nemlig *Glycimeris siliqua* og *Panopæa norvegica*, der ikke ere fundne levende under Kysten, men vel ved Island og Newfoundland.

Fortegnelse over de enkelte Mineralier.

Den allerede citerede Fortegnelse over den nordgrønlandske Samling, som er afgivet til Universitetets Museum, turde give de fornødne Oplysninger om, hvilke Mineralier dersteds findes og under hvilke Forholde de forekomme. Med Hensyn til Sydgrønland, har jeg foretrukket at gjennemgaae deels Gieskes Dagbog, deels de forhaanden værende Samlinger, og deraf at udbrage følgende systematiske Oversigt, som Assistenten ved det mineralogiske Museum, Hr. Hoff har været saa god at revidere og supplere for mig *):

Qvarts. Af dette Mineral, som udgjør en af Hovedbestanddelene i alle Bjergene, forekommer der dog kun saa Varieteter, som ere udmærkede ved deres KrySTALLISATION eller andre EGENSKABER.

Almindelig Qvarts findes hist og her udfillet i betydelige, selvstændige Lag, saasom omkring Arfut og Sennerut, Ib. D. Ved Kryolithen spores meget store men ei tydeligt udviklede Krystaller. Over enkelte større Strækninger, saasom S. D. udmærker Qvartsen sig ved en blaalig Farve.

Kiselsinter afsettes af de varme Kilder paa Dunartok, J. D.

Almindelig Bjergkrystal findes hist og her men ei af nogen betydelig Størrelse, undtagen i Fjorden Tunmudliorbik og ved Igalliko, J. D. Den største Krystal jeg har erholdt derfra, var 6 Tommer lang og 4 Tommer

*) I denne Oversigt er Alt, hvad der blot er bekjendt af Gieskes Beretninger eller Samlinger, betegnet med Gs., og de forskjellige Distrikter saaledes: Julianehaabs J. D., Frederikshaabs Ib. D., Fiskerhæjsens Ft. D., Godthaabs G. D., Sukkertoppens S. D., Holsteensborgs H. D.

i Diameter. Grønne Krystaller, indeholdende Asbest eller Straalsteen, Runarsoit, J. D., fundne af Hr. Friis.

Jaspis, rød og grøn, samt Hornsteen af forskjellig Farve forekomme omkring Igalliko og flere andre Steder, men i det Hele ikke i Mængde. Karneol ligeledes ved Igalliko. Gs.

Olivin, i Trap hist og her.

Feldspat. Af dette Mineral findes der ubetvivelst forskjellige Arter i de forskjellige Varieteter af Graniten. En stor Deel deraf turde være Albit, men det er endnu forøvrigt hverken Chemist eller Krystallographist undersøgt, hvor de skulle henføres.

En gennemgigtig Feldspat eller Adular, er fremherskende som Bestanddelen af massiv Granit og Syenit, men kun sjældent udskillet i større Korn.

Opalsierende Adular, G. D., Gs.

En labradoragtig Feldspat findes paa flere Steder, saasom Nedekammen, J. D., Gs.

Umindelig Feldspat, helst hvid eller graalig gul, tildeels blandet med Kvarts som Skriftgranit, findes paa flere Steder i hele Lag, saa at man kan erholde større, rene Stykker af den.

Amazonsteen danner Bestanddelen af en Gang i Granit eller Syenit paa Runarsoit ved Munden af Torfikatek, J. D. Stedet er nær ved Havet, men efter Sigende næsten udtømt, saa at smukke Stykker nu ere vanskelige at erholde. Dog har jeg seet Småstykker i den samme Bjergart i Omegnen, hvor den altsaa endnu findes.

Quarzsteen findes hist og her langs Strandbredden som afrundede Småstykker, og ubetvivelst opstaaede af Havet, samt hidrørende fra Island eller Jean Mayen).

Skapolith djærv, paa Lag eller Gange, flere Steder, saasom Nedekammen J. D., med Granat, Jernglans og flere ubekjendte Mineralier ved Sybbay G. D., med Turmalin i G. D., alt efter Gs.

Giesekit, paa Halvoen Akulliarosek ved Igalliko, siddende i løse Stykker af Porphyr, efter Gs. Jeg selv har ikke kunnet finde Mineraliet ved at gaae over den yderste flade Bynt af hiin Halvø.

Nephrit, hist og her i G. D., Gs., usikkert.

Sodalith, i stor Mængde og som væsentlig Bestanddeel af en Bjerg-

art mellem Hjordene Rangerbluarfuk og Tunnudliorbit, *J. D.*, hvor den tildeels ogsaa er tydetigt krystalliseret.

Gubialyt, paa samme Sted, som det forrige, og ligeledes i stor Mængde. De største Krystaller have 3 à 4 Tommers Diameter.

Zeolither ere kun fundne meget sparsomt og uhydelige. En straalet *Z.* i Basalt og Analcim samt Brehnit i Grønsteenporphyr, *J. D. Gs.*, men usikre. Et lille Stykke Stilbit har jeg erholdt fra Storisen, sandsynligviis hidført paa den fra Egnene ved det nordlige Fiskhav. Samme ledsager Kobberets ved Nøsvas Mine.

Glimmer. Denne tredie Hovedbestanddeel af Bjergene forekommer ikke meget i større regelmæssige Plader, saasom en sort Glimmer i søndre Strømsfjord, hvid og grøn Glimmer, tildeels indesluttende Amianth, i Egnen omkring Amaraglit *G. D.*, *Gs.* Ved Arpalithen har Taylor fundet en mærkelig krumsaltet Varietet, i smaa regelmæssige halvkugelformige Masser. Krystalliseret Glimmer ledsager Amazonsteen.

Chlorit. Enkelte bløde Skifere af mørkegrøn Farve, der nærme sig til Bøgsteen, indeholde muligen dette Mineral som Hovedbestanddeel (*Nøsvas Mine*). Smaragdgren Chloritiskifer i Arfut-Hjorden, *Gs.*

Talk. Udmærket smuk grønlig hvid og bladig *T.* er bragt af Grønlanderne fra søndre Strømsfjord. Forøvrigt udgjør Mineraliet vistnok en Hovedbestanddeel af Bøgsteen (see Mineralprodukterne). *J. G. D.* har *Gs.* især fundet store Lag af talkagtig Bøgsteen. Hærdet, traadig og asbestagtig grøn og hvid Talk ved Kariet *G. D.* Talkiskifer i Lag paa Mathiesens Land (*Uffia J. D.* Forbågtig Talk, *H. D.*

Serrentin. Kugelformig og ædel *S.* i Bøgsteenslagene paa forskellige Steder i *G. D.*, *Gs.* Nogle Varieteter af Bøgsteen, især de grønne og noget haardere, maae muligen henregnes til dette Mineral (paa en Punt nær Illularfuk).

Hornblende kan ansees som den fjerde Hovedbestanddeel af alle Bjergmasserne; kun sjældent finder man Gneis eller Granit, hvori Hornblende mangler. Derimod finder man hyppig hele Lag af Hornblende i forskellige Varieteter, navnlig i *St. D.*, ligesom ogsaa (krystallinske) Bjergarter, i hvilke Hornblendens udgjør en Hovedbestanddeel, og ganske fortrænger Glimmeren, saasom især i de mærkelige Bjerge, til hvilke Gubialyten og Sodalithen slutte sig. Dog kan man vel i det Hele sige, at dette Mineral

ikke forekommer her saa hyppigt og saa forstjelligartet, som i Nordgrønland.

Almindelig sort Hornblende forekommer i større Krystaller og meget store krystalliniske Plader, med regelmæssige Brudflader paa flere Tommers Diameter, deels i Forening med, deels i Nærheden af Gubialyten. Samme-
steds findes ogsaa den for Grønland særegne Arfvedsonit, men da den i Udseende ligner den almindelige *H.*, er det uvidt, i hvad Mængde den forekommer.

Grøn og brunn Straalsteen, asbestagtig ved Tunnudliorbif, og glasagtig paa mange Steder i *G. D.* og flere andre Steder. Smaragdit, nær Suckertoppen.

Tremolyt, asbestagtig og glasagtig, tildeels i Talslag, ved Kariet, Hjortetaffen o. fl. St. i *G. D.* *Os.* Af den i Nordgrønland saa hyppige Dolomit med Tremolyt har jeg kun seet en stor løs Blok i *J. D.*

Augit. Almindelig *A.* findes neppe at være funden, med Undtagelse af, at den tør formodes at udgjøre en Bestanddeel af Trap. Salit hift og her fundet af *Os.*, saasom ved Tornarsulik, *H. D.*, og paa flere Steder i *G. D.*, dog ikke krystalliseret.

Asbest og Amiantb, hift og her i ringe Mængde, meest i *G. D.* med Karjak, Karosuk og Kariet, samt i *Fb. D.* og ved *F.* -
svas Mine.

Krokydoloth, ubekjendt Findested.

Leer findes ikke under mærkelige Former, kun som almindeligt, næsten altid meget sandblandet Leer, afværende med Sandlag, hift og her hvor der sees Fladland nær Havet.

(Leerskifer hift og her i *G. D.* og nær Arjut, *Fb. D.*)

Jedtssteen. Herunder turde man maaskee henregne nogle Varieteter af Bægsteen, især den fine hvide gennemskinnende.

Granat er hift og her en væsentlig Bestanddeel af hele Bjergstratninger, som indsprængt i fine Kern. Dette er navnlig Tilfældet i *S. D.* og i den sydlige Deel af *J. D.*

Almindelig Granat er meget udbredt, deels krystalliseret, deels djærv, i Forening med Svovlskis, saaledes navnlig omkring Amaraglik, og paa Kartot i den sydligste Deel af *St. D.*, hvor de største Krystaller skulle findes, efter *Os.*

Edel Granat nævnes oftere af *Os.*, meest omkring Amaraglik, ved

Søndre Strømsfjord og Sydbay, men synes overalt kun at være af ringe Størrelse og Kvalitet.

Gul Granat i smukke smaa Krystaller ledsager Kobbermalmen i Fosbas Mine.

Dichroit, krystalliseret ved Kassegiengoit, G. D., Gs.

Epidot er temmelig udbredt i djarve grønne Måser, sjeldnere krystalliseret, meest paa Arjut-Den, forskjellige Steder i G. D., og ved Fosbas Mine.

Zirkon, smukt fiolet, i langtrukne Krystaller, som Vedsagere af Allanit, overalt hvor denne findes, saasom i G. D. og ved Avigeit i Fb. D. Desuden i smaa gule Krystaller i Syenit, fundne af Hr. Friis paa Nunarsoit, F. D., og i en feldspatagtig Gang ved Kaffiarfuk i Agallikofjorden.

Emergel angives at være fundet af Gs. paa Arjuts-Storø, Fb. D.

Beryll, ved Kangerdluarfuk, F. D. Gs.

Turmalin. Almindelig sort T. er ikke sjelden i hvid Feldspat, saasom ved Nennortalik F. D. Meest udmærkede ere dog de store Krystaller, som findes i Glimmerstifer i Amaraglit-Fjorden. De have endog opnået en vis Berømthed i Mineraliesamlinger. Findestedet er, saavidt vides, hidtil kun efter søgt af Grønlanderne; uvidt endog, om Gs. har været der.

Saphirin, i Glimmerstifer, ganske nær ved selve Kolonien Fisser-næsset.

Allanit synes ikke at være sjelden. Jeg er paa et Par Steder ganske tilfældig truffet paa dette Mineral. I størst Mængde og tillige i store Krystaller er det i de seneste Aar fundet ved Avigeit, Fb. D.

Gadelinit omtales at være fundet af Gs. paa Sermesof og flere Steder.

Fergusonit, Sermesof F. D. Gs.; ved Sardslok F. D., Friis og Taylor (?).

Kalkspat forekommer meget sparsomt, almindeligvis kun i ganske tynde Lag eller Gange, meest i G. D., i Fb. D. paa Arjut-Den, i F. D. paa Nunarsoit, krystalliseret med Jernglans i Tunnudliorvit, i Sermesof-Fjorden og endelig paa Den Sermesof. (Kalksinter i enkelte Guler).

Delomit, der er saa udbredt i Nordgrønland, er der her kun seet lidt af. En stor løs Blok paa Tuktoarsuk, F. D.

Flusspat er ligeledes kun fundet sparsomt, saasom ledsagende Kryolithen ved Arjut og Kobbermalmen i Josvas Mine, i Fjerdene Kangerdluarfik og Tunmublikfik, og endelig hist og her som Overtræk paa Klostningsflader i Graniten.

Kryolith (see Bag. 140). Man har forhen kun kjendt dette Mineral som hvidt eller som lidt rødligt af Jern; men ved Hr. Taylors Arbejder har det vilst sig, at dette kun er den yderste for Luften udsatte Skæl, hvorimod det i en større Dybde antager en blaalig graa Farve.

Til nærmere Oplysning meddeles her et omtrentligt Grundriss, optaget i 1852 og senere berigtiget efter Opgivelser af Hr. Taylor, samt af Hr. Rygaard, der varetog Kryolithbrydningen for Thomsen og Howitz i 1856. Dog tør det ikke gjøre Krav paa Nøiagtighed.

K K, det skafferede Stykke, betegner den Strækning, paa hvilken Kryolithen kommer til Overfladen. Kun den østlige Deel ved r r, hvor den seneste Brydning er foretagen, er reeu, hvorimod hele det sydvestlige Parti foran B M er blandet med andre Mineralier, fremfor alt Jernsvat. Forøvrigt er ogsaa Overfladen tildeels skjult under Gruus og Mallesteen, Kryolithlaget hælder ind under Gneissen mod SD.

t t, Tinsteen, sparsomt indsprængt, og b, et tyndt Lag kornet Blyglands, begge i en Bjergart der bestaaer af Feldspat og store Kvartsmasser, samt tillige indeholder megen Fluspat og Arsenikkis og, saavidt mindest, den af Taylor opdagede, smukke Tantalit. Et Par aabne Gruber ere anlagte ved Randen af denne Basse. tg, Tinsteen i Form af ganske tynde Gange i Gneissjen.

B M, Taylors Blymine med 3 Indgange, løbende næsten horisontalt imellem Krystolith og Gneis. Osten for samme er der forsøgt paa et Par Steder, men saavidt vides forgjæves, formedelsst indtrængende Søvand.

T T, Taylors Bygninger, og H, et Huus opført af Hr. Rygaard.

Tungspat. Af dette Mineral er der, saavidt bekendt, hidtil kun fundet et enkelt lille Stykke, som en Grønlander bragte mig fra Egnen ved Igalliko.

Jernspat i store Krystaller, ledsager Krystolithen, ellers kun i ringe Mængde hist og her, saasom Arfuts-Den og den nærliggende Stors.

Kobberlasur, sparsomt ved Fosbas Mine o. a. St.

Apatit, sparsommere end i Nordgrønland; er fundet i Krystaller ved Fb. og paa Omenak, S. D. Gs.

Magnetjern meget hyppigt som Sand og som fine Korn i flere Bjergarter, sjeldnere som Lag paa et Par Tonners Dykkelse, saasom i søndre Stromfjord S. D., paa Simiutat G. D., ved Munarsøit, og efter Gs. rigeligt i Tunnubliorbik, J. D.

Jernglands, kun i Form af fine Skæl og som Overtræk i Kløstninger, ledsaget af Kalkspat og Bjergkrystal. Smukkest i Fjorden Tunnubliorbik.

Bruun Jernsteen paa Storsøen ved Arfut efter Gs.

Gul ofkeragtig Jernsteen hist og her som Skerpe eller Dryvsteen. En Prøve af samme fra Amaraglik var af Gs. betegnet som Galmei.

Titanjern, ved Narssak G. D., ved Ft., i Fb. D. og sikkert paa flere Steder, ligesom Magnetjern.

Tinsteen, med Krystolithen ved Arfut og efter Gs. i Sphenit ved Fb. (see foran om Mineralprodukterne).

Welfram, ulkkert om fundet, i Sphenit ved Fb. Gs. En Krystal, som maaskee turde være deraf, har jeg fundet i Tunnubliorbik.

Gedigent Soly, som lose Stykker paa Storøen ved Julbb., foruden et Stykke, hidvørende fra Missionær Ginge, uden Findested og tillige problematisk (see foran Pag. 129).

Gledigent Jern. Et lille Stykke metallisk Jern, der efter Meddelelse fra Etatsraad Forchhammer, hvorm jeg sendte det til, maa ansees for meteorisk, og altsaa en Sjældenhed, er fundet i Nærheden af Ft.

Svovlkis, temmelig hyppigt, skjøndt sjældent i større Krystaller, de smukkeste i Amaraglik G. D.

Arjenikkis, indsprængt som større Korn i Graniten ved Nennortalik, J. D., i større Mængde som Ledfager af Kryolith.

Speiskobalt angives af Os. at være fundet paa Pardleet, J. D.

Braaget Kobbermalm hift og her i J. D., især Storøen og Josvas Mine (see Pag. 132).

Kobberkis, hift og her meget sparsomt i tynde Striber eller Korn; rigeligt i Kryolithen (see Pag. 134).

Blyglands ledfager Kryolith, desuden sparsomt ved Igallikfjorden v. a. St. (see Pag. 135).

Kobberglands, ligesom braaget Kobbermalm.

Molybdænglands; temmelig almindelig, saasom ved Narjak G. D., Kangarsuk Ib. D. og ledfagende Kryolithen.

Zinkblende, sammesteds og ved Igallikfjorden.

Graphit ved Nennortalik og Kangerdluarfik J. D. Arfut D. v. fl. St.

Sluttelig bemærkes det, at endeel af de hidtil fundne Mineralier, som henligge i Samlinger, endnu ikke ere undersøgte, og at der ubetvivl findes nye iblandt dem. Dette gjælder især om hvad der forekommer i Forening med de mærkelige Mineralier Kryolith og Gubialyt.

Naar vi sammenligne foranstaaende Liste med Fortegnelsen over den nordgrønlandske Samling, ville vi finde, at der desforuden endnu blive at tilføie, som forekommende alene eller saagodtsom alene i Nordgrønland, følgende Mineralier:

Chalcedon

Mozagat

Gyalit

Dyal

Feldspat, mørkegrøn gennemskinnende.

Idokras

Stilbit

Chabasie

Levyn

Mesotyp, Natrolith.

Analcim

Okenit i 3 Varieteter.

En glimmeragtig Zeolith

Chlorophæit (senere bestemt)

Flere endnu ikke bestemte Zeolither og andre Mineralier i Blærehuller af Trap

Anthophyllit

Bronzit

Grøn Dialage

(Diopsid, Gs.)

Titanit

Sort Spinel

Allun

Jernvitriol

Svovlsuurt Jerntveelte

Arragonit

Magnetkies

Gedigent Kobber, som Spoer

Fosfilt Harpir

Steenkul af forskjellige Varieteter

Fosfile Cooks

Anthracit

Tæt Blyant, af forvandlede Kul.

Hertil kunde det paa dette Sted passende bemærkes, at et Sideskylte til Meteorjernet fra Riakornak er senere indsendt af Hr. Rudolph. Det var ganske tilfældig taget blandt Ballast, som samlede ved Fortunebay til en Jagt, og fandtes ved Udløsningen af denne Ballast.

Af ældre tildeels trykte Opgivelser ville vi sluttelig endnu tilføie følgende tildeels dog tvivlsomme grønlandske Fosfilier:

(Bjergkrystal i yderst mærkelige fladtrykte Former fra Egnen ved
Gødthaab. Universitetets Museum).

Apophyllit fra Gødhavn og andre Steder paa Diøko

Bitterspat

Phosphorsuurt Jernilte, i Asbest ved Arfut.

Liebrit

Wavellit, med Kalkspat ved Omenakssjørd

Svovl, som Bindemiddel af et Conglomerat (Omenak's Storø?)

Tillæg Nr. 8, Meteorologie

af
H. Rink.

I Skriftet om Nordgrønland 1ste Deel Pag 38, har jeg omtalt de meteorologiske Observationer, som af Forskjellige ere anstillede i Nordgrønland, paa Foranstaltning af Professor Pedersen. Vi meddeelte tillige foreløbig en lille Tabel over de maanedlige Middeltemperaturer, beregnede efter en fortere Narrække, men opsatte en omstændeligere og nøiagtigere Meddelelse, til hine Observationer vare mere fuldstændiggjorte og bearbejdede. Dette er netop nu skeet, idet Pedersen har udgivet de vigtigste grønlandske Observationer under Videnskabernes Selskabs: „Collectanea meteorologica, Fasc: IV, Hauniæ 1856.“ Han har tillige velvilligen meddeelt mig sine Udregninger og Uddrag deraf; idet jeg her meddeeler dette værdifulde Bidrag til en Beskrivelse af Grønland, har jeg selv kun tilføiet nogle Jagttagelser paa de syblikste Punkter af Grønland.

Ovennævnte Collectanea indbefatte Observationerne, anstillede paa tre Steeder:

Bed Upernivik, af Missionærene: Østergaard fra August 1832 til Juli 1838, Mossin fra October 1846 til Juli 1850, Kragh fra August 1850 til Juli 1854, altsaa i alt for henved 14 Aar.

Bed Jakobshavn, af Rudolph fra Januar 1840 til Juni 1850.

Bed Godthaab, af Bloch, fra September 1841 til Juni 1846.

Af disse Jagttagelser indtage de, som ere anstillede ved Jakobshavn den første Plads, dels fordi de omfatte det længste Tidrum for Jagttagelser af den samme Mand, og dels fordi de ere udførte med Nøiagtighed og Fuldstændighed. Dette sidste gjelder ogsaa om dem fra Godthaab, men mindre om dem fra Upernivik, der navnlig ere forsynne at anstilles i den Tid, da Handelsens Skibe vare tilstede, nemlig i Juli og August, ligesom og de 2 sidste Jagttagere have undladt at benytte Barometret.

Varmeforholdene.

Efterat først Middeltemperaturerne vare udregnede for hvert Tidøgn i Aaret, samtlige fornødne Berigtigelser vare foretagne, og navnlig de manglende Observationer i visse Maaneder, saavidt muligt, vare erstattede ved Interpolationer ere følgende Middeltemperaturer udkomne for Maaneder, Aarstider og hele Aaret, efter Grader Reaumur:

	Ilpernivik.		Jakobshavn.		Godthaab.	
	Middeltempera- tur.	Antal af Ob- servations- dage.	Middeltempera- tur.	Antal af Ob- servations- dage.	Middeltempera- tur.	Antal af Ob- servations- dage.
Januar	÷ 17.40	279	÷ 13.14	332	÷ 7.78	155
Februar	19.40	232	14.10	309	7.05	141
Marts	16.20	274	10.61	340	5.24	155
April	11.29	251	5.86	318	3.13	150
Mai	3.12	303	+ 0.22	337	+ 1.02	155
Juni	+ 2.17	256	4.21	327	4.03	123
Juli	3.54	145	5.94	336	6.42	124
August	2.63	69	4.62	338	5.53	120
September	0.01	250	1.15	330	3.03	145
October	÷ 4.43	307	÷ 3.04	346	÷ 0.30	153
November	9.36	283	8.64	327	5.21	150
December	14.69	263	10.90	341	7.51	155
Vinter	17.10	774	12.71	982	7.46	451
Baar	10.06	828	5.42	995	2.43	460
Sommer	+ 2.65	470	+ 4.93	1000	+ 5.42	367
Høst	÷ 4.77	840	÷ 3.51	997	÷ 0.83	448
Hele Aaret	8.30	2912	4.18	3974	1.33	1726

At Middeltemperaturen for hele Aaret ikke ganske stemmer med den, der er udregnet for de enkelte Maaneder, navnlig ved Ilpernivik, hidrører fra de Berigtigelser, der have maattet foretages af Hensyn til mulige Feil og Mangler ved Observationerne. Det er dernæst fundet, ved Sammenligning af Middeltemperaturen paa de 2 Steder i Nordgrønland med den ved Godthaab, at den laveste Middeltemperatur i Nordgrønland indtræffer i

det første Tidøgn af Februar, og den højeste i det andet Tidøgn af Juli, hvorimod i Sydgrønland den laveste indtræffer i det tredje Tidøgn af Januar og den højeste i det første Tidøgn af Juli.

Til nærmere Oplysning ville vi endnu meddele følgende Tabel, der er udarbejdet for de 2 Observationssteder, og viser (med Udeladelse af Hundrethedene af Grader: a) Middeltallet af de højeste og af de laveste Middeltemperaturer (i Døgnet's) i hver Maaned, og b) Middeltallet af de højeste og af de laveste enkelte Thermometerstande ligeledes for hver Maaned i Løbet af de observerede Aarrækker:

Middeltal

a.

b.

Af Døgnet's Middeltemperatur.

Af Thermometerstanden.

	Upernivik.				Godthaab.			
	Høiest	Lavest	Høiest	Lavest	Høiest	Lavest	Høiest	Lavest
Jan.	÷ 7.1	÷ 24.3	+ 0.3	÷ 13.7	÷ 4.3	÷ 25.8	+ 1.4	÷ 14.3
Febr.	8.3	26.2	0.9	14.4	5.4	27.4	1.9	15.5
Marts	3.8	24.6	2.3	10.8	1.8	26.3	4.5	12.3
April	1.0	11.4	2.8	10.2	+ 1.8	21.3	5.3	10.7
Mai	+ 2.9	9.1	4.6	2.7	4.3	11.1	7.1	6.0
Juni	6.5	1.1	8.5	+ 1.0	7.2	2.3	10.9	0.6
Juli	7.8	+ 1.2	10.0	3.1	8.6	+ 0.2	12.8	+ 1.2
August	5.3	1.4	8.5	3.1	7.3	0.1	11.0	1.6
Sept.	4.5	÷ 4.2	7.3	÷ 0.9	6.3	÷ 4.7	10.1	÷ 1.6
Octbr.	0.7	9.8	3.7	4.9	2.3	10.2	7.4	5.5
Novbr.	÷ 1.6	15.7	1.1	10.6	÷ 1.1	17.0	1.8	11.3
Decbr.	5.1	21.6	÷ 1.4	13.8	4.1	÷ 22.5	0.8	14.1

Slutteligen staaer det endnu tilbage at angive den absolut højeste og laveste Stand, Thermometret har haft i hver af Maanederne, dels som Middeltemperatur for et Døgn, dels ved en enkelt Observation; dog bemærkes det her, at der ingen Funderthermometre ere anvendte, ligesom og at Extremterne ere mindre forskjellige for Godthaab, paa Grund af den fortere Aarrække, i hvilken der sammesteds er observeret:

Tabel over Extremerne af Temperaturen. A.

Af Dagens Middel-temperaturer.	Uppernivå.						Guldhøh.									
	Høiest			Lavest			Høiest			Lavest						
	Tempera- tur.	Naar obser- veret.		Tempera- tur.	Naar obser- veret.		Tempera- tur.	Naar obser- veret.		Tempera- tur.	Naar obser- veret.					
		Datum	Aar		Datum	Aar		Datum	Aar							
Januar	+	2.40	10	1847	÷	29.00	16	1853	+	0.90	1	1843	÷	16.83	28	1844
Februar	÷	3.60	12	47	30.47	14	37	37	4.87	24	24	43	17.83	8	45	
Marts	+	3.90	28	52	28.67	6	53	53	5.30	27	27	43	12.10	10	44	
April		3.00	26	50	25.33	7	37	37	5.53	30	30	42	13.37	3	44	
Mai		6.97	29	48	5.07	22	38	38	5.23	29	29	43	6.00	9	44	
Juni		8.27	23	48	3.00	21	36	36	13.13	15	15	43	0.30	4	42	
Juli		10.60	7	50	0.87	15	36	36	10.33	4	4	44	2.40	14	44	
August		8.33	1	53	1.00	21	36	36	9.37	2	2	44	2.77	28	42	
September		6.63	28	52	6.00	21	34	34	11.37	26	26	43	2.10	30	45	
October		3.70	17	48	13.47	29	37	37	6.07	22	22	42	6.27	21	45	
November		2.50	9	52	22.80	29	36	36	2.67	25	25	42	12.07	28	44	
December		1.13	23	36	27.67	31	34	34	2.73	29	29	44	16.73	7	44	

Tabel over Extremene af Temperaturen. B.

af de enkelte Ob= servationer.	Uppernivå.						Gedshaab.									
	Høiest			Lavest			Høiest			Lavest						
	Tempera= tur.	Naar obser= veret.		Tempera= tur.	Naar obser= veret.		Tempera= tur.	Naar obser= veret.		Tempera= tur.	Naar obser= veret.					
		Datum	Mar.		Datum	Mar.		Datum	Mar.		Datum	Mar.				
Januar	+	4.4	25	1835	÷	35.0	14	1835	+	3.9	2	1842	÷	16.7	28	1844
Februar		4.0	22	38		31.0	9	36		7.6	24	43		18.9	8	45
Marts		1.0	28	52		28.4	3	34		7.3	27	43		16.1	2	42
April		4.4	27	38		29.0	7	37		8.7	24	42		13.8	2	44
Mai		7.2	29	48		14.1	9	54		8.8	29	43		7.1	9	44
Juni		8.8	23	48		5.2	4	35		13.9	15	43		1.2	4	42
Juli		12.0	7	50		2.0	31	35		13.5	8	44	+	0.5	6	42
August		10.2	6	33		3.0	3	35		12.2	1	43		1.1	31	42
September		11.5	6	49		7.0	21	34		15.3	26	43	÷	3.1	16	43
October		4.6	1	34		14.6	24	35		5.0	14	43		7.0	29	45
November		4.0	13	35		28.2	15	37		3.1	16	41		12.7	24	44
December		4.0	23	36		28.0	31	34		5.2	11	45		17.4	7	44

Det vil ventelig være blevet indlysende, at foranstaaende Tabeller A. og B. over Extremerne adskille sig fra den næstforegaaende (med Over-
skrift: Middeltal) derved, at de fremstille Extremerne af de Størrelser, af hvilke Middeltallene, som findes i de tilsvarende Rubriker af den forrige, ere udregnede. Saaledes har man f. Ex. udsøgt i hvert af de 14 Aar, der ere observerede ved Ilpernivik, den høieste Thermometerstand i Januar; af de derved erholdte 14 Thermometerstande er Gjennemsnittet anført paa den første Tabel ($\div$ 4.3), den høieste derimod ($+$ 4.4) paa den foranstaaende Tabel B.

Rusttrykkt.

Af Bederjens meget omstændelige Tabeller over Barometerstanden ifølge de nævnte Observationer ville vi her meddele følgende Uddrag:

Barometrets Middelfstand i par. Linier, corrigeret og reduceret i 0°

	Ilpernivik.		Jacobsøhavn.		Godthaaab.	
	Bar. = meter.	Ob- serva- tions- dage.	Baro- meter.	Ob- serva- tions- dage.	Baro- meter.	Ob- serva- tions- dage.
Vinter	333.39	217	334.96	792	334.55	451
Baar	335.96	200	337.45	817	336.61	460
Sommer	335.04	173	336.79	816	336.39	332
Høst	333.20	243	336.76	801	336.07	442
Hele Aaret	334.35	833	336.49	3226	335.96	1685

Efterfølgende Tabel viser Spillerummet for Barometrets Bevægelser i hver enkelt Maaned, efter Observationerne ved Jacobsøhavn alene. De 2 første Colonner ere udregnede paa den Maade, at man har udsøgt den høieste og laveste Stand for en enkelt Maaned i hvert af de 10 Aar, og deraf udbraget Middeltallene. I den 4de og 5te Colonne ere dernæst Extremerne af hver saadanne 10 Observationer af de høieste Standpunkter i hver Maaned anførte, og det samme er skeet med de laveste Standpunkter i den 6te og 7de Colonne. Man vil altsaa udfinde de endelige absolute Extremer for Barometerstanden i den 4de og 7de Colonne.

Høiest og lavest i Maanederne	Efter Gjennemsnittet af de forskjellige Aar.			Ektremerne af de enkelte observerede Barometerstande.			
	Høiest.	Lavest.	Forskjel.	Af de højeste.		Af de laveste.	
				Høiest.	Lavest.	Høiest.	Lavest.
Januar	342.03	326.51	15.52	344.65	338.15	329.31	322.05
Februar	43.47	26.17	17.30	48.59	38.18	29.96	18.73
Marts	46.34	27.42	18.92	50.10	42.83	31.75	21.91
April	42.94	30.47	12.47	47.27	39.15	32.90	27.66
Mai	43.71	32.60	11.11	49.38	40.81	34.33	28.81
Juni	41.98	31.64	10.34	43.42	39.86	35.78	26.83
Juli	41.03	30.97	10.06	43.38	38.98	35.36	28.52
August	41.28	30.98	10.30	45.84	38.46	34.23	29.02
September	42.00	29.51	12.49	43.70	40.35	31.60	27.28
October	43.14	27.97	15.17	44.48	41.19	32.27	24.32
November	43.47	29.49	13.98	44.76	40.22	32.90	22.15
December	44.09	26.73	17.36	49.50	40.09	29.30	24.72

Windforholdene.

Disse ere, især hvad Windens Styrke angaaer, mindre regelmæssigt optegnede paa de 3 Observationspunkter. Efterat imidlertid Alt er taget i Betragtning, hvad der kunde have nogen Indflydelse paa Hovedresultaterne, er Pedersen kommet til de Størrelser, som findes fremstillede paa følgende Tabeller:

- a) Tabel over Windens Retning i de forskjellige Aarstider, idet den relative Tid, i hvilken hver Vind har varet, er fremstillet som Dele af 1,000, og hvorved bør bemærkes, at Retningerne sandsynligviis, som brugeligt i Grønland, ere betegnede efter Compasjet og bør rettes efter 4 à 6 Stregers Misvisning, hvis man vil have den rette Himmelegn. Saaledes ere navnlig de hyppige Vinde, som betegnes N. og S.W., strengt talt retvisende NNW og SSW., nemlig efter Davis=Strøbets Retning; ved Vst forstaaes vistnok egentlig Landvind, og ved S. varm Landvind, noget forskjellig efter Fjordenes Retning.

Tabel over Bindenes Retning.

Uppernivå.	Vinter.	Vaar.	Sommer.	Høst.	År.
N.	150	247	272	187	209
ND.	105	92	47	101	89
D.	307	170	79	294	223
SD.	25	48	30	42	36
S.	11	13	53	29	25
SB.	155	203	280	181	199
B.	8	9	27	18	15
NB.	10	16	37	26	21
Stille	229	202	175	121	183
Sum	1000	1000	1000	1000	1000
København.					
N.	76	201	154	96	132
ND.	58	88	76	88	77
D.	466	248	135	479	332
SD.	100	75	82	93	88
S.	101	102	132	97	108
SB.	91	98	167	64	105
B.	6	8	27	1	10
NB.	15	39	70	29	38
Stille	87	141	157	55	110
Sum	1000	1000	1000	1000	1000
Gødthaab					
N.	71	85	116	49	80
ND.	260	289	187	206	237
D.	260	178	74	254	200
SD.	124	70	12	82	76
S.	39	28	3	24	25
SB.	122	189	326	205	202
B.	27	20	95	44	43
NB.	22	37	56	18	32
Stille	75	104	131	118	105
Sum	1000	1000	1000	1000	1000

b) Tabel over Bindens Styrke i de forskjellige Årstider, idet den relative Tid, i hvilken Bindene af hver Grad have været, er fremstillet som Dele af 1000, og de forskjellige Grader af Styrken

ere betegnebe faalebes: 0 == Stille, 1 == Viden Laring, 2 ==
laber Bramfeils Kuling, 3 == Bramfeils Kuling, 4 == Merfeils
Kuling, 5 == rebet Merfeils Kuling og dereover.

Label over Bindenes Styrke.

Upernivik.	Vinter.	Vaar.	Sommer.	Høst.	Nar.
0	557	529	400	376	476
1	122	74	98	45	87
2	39	13	31	64	36
3	188	277	353	346	282
4	86	84	110	165	108
5	8	23	8	4	11
Sum	1000	1000	1000	1000	1000
Jakobshavn.					
0	455	662	831	480	612
1	3	—	—	—	1
2	45	58	8	28	35
3	269	137	83	319	197
4	176	113	53	137	119
5	52	30	25	36	36
Sum	1000	1000	1000	1000	1000
Godthaab.					
0	63	91	142	128	103
1	130	194	236	196	185
2	194	210	271	224	222
3	275	244	202	245	244
4	196	165	77	124	145
5	142	96	72	83	100
Sum	1000	1000	1000	1000	1000

Nedslag.

Da der blandt de her omtalte Observationer ikke findes direkte Maalinger af Nedslaget's Størrelse, maae vi her indskrænke os til følgende Tabel over dets Hyppighed eller Middelantallet af de Dage, paa hvilke hver Art af Nedslag er indtruffet:

Upernivik.	Taaqe.	Regn.	Snee.	Regn og Snee.	St. R.			Sum.
Vinter	1.72	0.28	8.65	0.21	—			10.86
Baar	2.43	1.29	9.07	0.42	—			13.21
Sommer	10.57	7.71	3.14	0.85	0.07			22.34
Høst	0.50	4.00	12.57	0.58	0.14			17.79
Aar	15.21	13.29	33.43	2.06	0.21			64.20

Jakobs- havn.	Taaqe.	Regn.	Snee.	Regn og Snee.	Regn og Taage.	Snee og Taage.	Hagel med Regn eller Snee.	Sum.
Vinter	2.1	0.5	18.8	0.2	—	—	—	21.6
Baar	2.0	1.5	19.7	1.2	—	0.3	0.6	25.3
Sommer	10.6	21.9	3.2	3.2	1.3	0.5	0.8	41.5
Høst	0.7	5.9	15.6	3.3	0.1	0.1	0.5	26.2
Aar	15.4	29.8	57.3	7.9	1.4	0.9	1.9	114.6

Godthaab.	Taaqe.	Regn.	Snee.	Regn og Snee.	Hagel.	Fislag.		Sum.
Vinter	7.2	0.4	38.2	2.2	1.2	1.2		50.4
Baar	5.0	4.8	28.0	1.8	0.6	0.6		40.8
Sommer	13.22	26.48	1.4	1.3	0.7	—		43.1
Høst	5.4	10.0	15.8	5.6	2.0	0.4		39.2
Aar	30.82	41.68	83.4	10.9	4.5	2.2		173.5

Hvad de enkelte Maaneber angaaer, da har det viist sig, at der ved Godthaab kun var een (Juli), ved Upernivik derimod ingen ganske uden Sne.

Luftens Tilstand.

**Tabeller over den relative Tid, i hvilken Luften i Gjen-
nemsnit har havt følgende Udseende:**

Upernivif.	klart	blandet	digt	fyet	tykt	Sum.
Vinter	0.585	0.077	0.008	0.025	0.305	1.000
Vaar	0.594	0.095	0.017	0.048	0.246	1.000
Sommer	0.457	0.103	0.005	0.047	0.388	1.000
Høst	0.404	0.089	—	0.064	0.443	1.000
Nar	0.510	0.091	0.007	0.046	0.346	1.000

Godbthaa.	klart	blandet	overtrukket	Sum.
Vinter	0.175	0.422	0.403	1.000
Vaar	0.212	0.344	0.444	1.000
Sommer	0.166	0.348	0.486	1.000
Høst	0.323	0.298	0.379	1.000
Nar	0.219	0.353	0.428	1.000

Nogle Jagttagelser over Veirliget, anstillede i den sydligste Deel af Grønland.

De efterfølgende Tabeller indeholde hovedsagelig Uddrag af en Veir-journal, ført ved Kolonien Julianehaab fra August 1853 til April 1855 inclusive, saa at Resultaterne for Maanederne Mai — Juli kun ere efter eet Naars, for de øvrige Maaneder derimod efter 2 Naars Observationer. Middelmperaturen er udregnet for førsteledelen efter et Findextermometer, og da dette beskadedes, efter Morgen- og Middags- Observationen med fornøden Berigtigelse. Barometerstanden er ikke reduceret til 0°, men Barometrets Middelmperatur, der ikke har varieret meget, er vedtaget.

Temperaturen ved Julianehaab 1853—55.

	Middel- tempera- tur.	Extremer af Ther- mometerstanden.	
		Høiest.	Lavest.
Januar	÷ 5.95	+ 4.4	÷ 17.0
Februar	5.15	6.2	19.4
Marts	3.10	7.2	19.0
April	0.38	9.4	14.2
Mai	+ 3.96	10.5	6.4
Juni	5.77	14.4	1.0
Juli	8.76	16.1	+ 5.0
August	7.62	16.8	÷ 0.6
September	3.86	12.0	4.6
October	1.33	10.0	6.2
November	÷ 2.74	8.5	16.0
December	5.15	7.7	17.0
Mar	+ 0.74	16.8	19.4

I en Deel af det her omtalte Tidrum blev der observeret samtidig paa 5 forskjellige Punkter i Distriktet, med følgende Resultat:

	Vinter.	Paar.	Sommer.	Høst.	Mar
Pamiædluf af J. Lund.	÷ 3.39	÷ 0.54	+ 5.58	+ 0.36	+ 0.50
Frederiksdal af Schneider.	3.90	0.37	6.07	0.52	0.58
Nennortalik af J. Lytzen.	4.00	0.61	5.15	÷ 0.01	0.13
Julianehaab af Nink.	5.29	0.20	7.32	0.06	0.44
Kaffimiut af B. Motzfeldt.	5.63	1.31	5.26	1.27	÷ 0.76

Vi ville hertil endnu føie følgende Udbrag af Temperatur=Tagttagelser der ere anstillede ved Sichtenau af Missionær Kleinschmidt i en tidligere og længere Arrække.

Label over Middelterperaturen, efter Morgen-, Middag- og Aften-Observation.

Sichtenau.	1841.	1842.	1843.	1844.	1845.	1846.	5 Aar.
Januar	—	÷ 5.4	÷ 5.5	÷ 2.5	÷ 4.7	÷ 3.4	÷ 4.3
Februar	—	6.5	1.5	4.9	3.2	0.4	3.3
Marts	—	5.0	+ 1.1	4.3	0.2	3.9	2.5
April	—	0.0*	0.4	3.0	+ 1.0	+ 0.6	0.2
Mai	—	+ 2.4*	4.1	+ 2.5	2.9	2.9	+ 3.0
Juni	—	4.5*	5.4*	6.5	4.9	4.5*	5.2
Juli	—	5.9	6.0*	5.4	7.2	—	6.1
August	—	3.7	4.4*	5.7	8.0*	—	5.4
September	+ 3.3	3.5	4.5*	3.6	4.0*	—	3.8
October	0.2	2.9	0.9*	0.5	0.1	—	0.9
November	÷ 2.1	÷ 3.1	÷ 3.7	÷ 2.4	÷ 1.4	—	÷ 2.5
December	3.2	5.3	8.4	4.0	4.0	—	5.0
Hele Aaret		0.2	+ 0.6	+ 0.3	+ 1.2		+ 0.5

Anmerk. I de med * betegnede Maanedere ere nogle Dage ikke observerede, formodetst Fraværelse. — Som Extremcer, der ere observerede sammentrækket i de nævnte Aar, bemærkes:

Varmeste Dage.

1842. 16de Juli + 12.8
 22de — + 13.0
 1844. 3die Juni + 15.2
 4de Juli + 12.6
 1845. 12te August + 13.6

Koldeste Dage.

1843. 14de Januar ÷ 14.0
 25de December ÷ 13.1
 28de — ÷ 15.3
 29de — ÷ 15.0
 1844. 28de Januar ÷ 12.9
 29de — ÷ 14.4
 6te Februar ÷ 15.0
 7de — ÷ 15.5
 6te December ÷ 13.0
 8de — ÷ 13.5

Barometerstanden ved Julianehaab.

Man kan i Grønland langt fra ikke af Barometrets høiere eller lavere Stand slutte sig til stadigt eller ustadigt Veir, saaledes som i den tempererede Zone i Almindelighed. Desuagtet synes Barometrets Bevægelser at staae i et vist temmelig bestemt Forhold til Veirslaget, og navnlig til Vinden samt til den ved de forskjellige Vinde betingede Temperatur. Dette gælder dog navnlig for Vinteren, og synes der i saa Henseende at herske en Forskel mellem det sydlige og nordlige Grønland. Ved Julianehaab har jeg, med saa Undtagelser, observeret følgende regelmæssige Gang i saa Henseende: Naar Barometret om Vinteren stiger, og helst naar det naaer over 25'', kan man være temmelig vis paa Mildning, og med den indfinder sig tillige den varme Landvind mere eller mindre heftig. Naar denne Vind har begyndt at blæse og Barometret ikke falder, men endog stiger lidt endnu og derpaa holder sig, da pleier den varme Vind at holde sig i flere Dage, ja endog Uger, og stærkt Loveir at indtræffe. Falder derimod Barometret, da vil der om kort Tid indtræffe Forandring; saasnart det har naaet sit laveste, saasom henved 27'', loier Vinden ogsaa af, og efter et stille Mellemrum springer den om, sjældent i SED. eller som man paa Stedet selv kalder den, SW., almindeligst derimod i Nordvest eller Norden. Saasnart en af disse Vinde har begyndt at blæse, stiger almindeligviis atter Barometret og vedbliver at stige til Vinden atter slaaer om i ND. Skeer denne Stigen langsomt, da kan man regne paa langvarig Nordenvind og Kulde. Man vil saaledes bemærke, at i milde Vintermaaneder er Barometrets Middelstand i Reglen høi, i kolde derimod lav. Med Hensyn til Vindens Hæftighed kan man dog vanskeligt forud slutte noget sikkert af Barometerstanden. Er den meget høi, da indtræffer rigtignok den varme Landvind undertiden stormende og pludselig, men almindeligviis ubmærker den sig i saa Fald mere ved sin Varme, end ved sin Hæftighed. De meest orkanagtige Storme fra den Kant indtræffe dog med en Barometerstand af ifkun 27'' 6'', og medens de blæse synker den ned til under 27''. I November 1853 sank Barometret ved saadan Leilighed endog til 26'' 3.2'', hvorpaa det blev stille og kort derefter svær Norden-Storm, samt langvarig Kulde. Naar Barometret derimod op over 25'' 6'' da faaer man gjerne en langvarig jævn Landvind, med klar Lust og smukt mildt Veir, selv i Januar og Februar. Om Sommeren ere Forholdene noget forskellige, Barometret viser ikke saa store Forandringer, og selv naar det falder

tidet under 25", kan der indtræffe stærk og langvarig Nordenvind. Der er en meget gangse Mening, især blandt Søfolk, at Maanestifterne have den meest afgjørende Indflydelse paa Veirets Forandringer: virkelige Drættellinger af saadanne Forandringer synes ikke at bekræfte denne Mening.

Forøvrigt viste Barometrets Middelftand i de nævnte Aar 1853—55 ved Julianehaab sig saaledes:

	Middel= ftand Kl. 12 Mid= dag.	Dvifelsvets Middel= tempera= tur.
Vinter	334.0	+ 7
Baar	334.0	7
Sommer	335.9	10
Høst	333.3	7
Aar	334.3	—

Endelig var Middeltallet af Døgnene, paa hvilke de forskjellige Aarer af Vind og Nedslag vare fremherskende eller indtraf, følgende:

		Vinter.	Baar.	Sommer.	Høst.	Aar.
Vindens Retning retvisende.	ND.	30 $\frac{1}{2}$	29	11 $\frac{1}{2}$	26	97
	SD.	4 $\frac{1}{2}$	8	7	3	22 $\frac{1}{2}$
	SV.	1	$\frac{1}{2}$	1 $\frac{1}{2}$	1 $\frac{1}{2}$	4 $\frac{1}{2}$
	V.	$\frac{1}{2}$	5	35 $\frac{1}{2}$	5 $\frac{1}{2}$	46 $\frac{1}{2}$
	NV.	26	25	10	24	85
Vindens Styrke.	Stormende.	19	19 $\frac{1}{2}$	9 $\frac{1}{2}$	15	63
	Almindelig.	44 $\frac{1}{2}$	42	56	47 $\frac{1}{2}$	190
	Mæst stille.	26 $\frac{1}{2}$	30 $\frac{1}{2}$	26 $\frac{1}{2}$	28 $\frac{1}{2}$	112
Nedslag.	Regn.	3	12	32	10 $\frac{1}{2}$	57 $\frac{1}{2}$
	Regn og Sne.	2	5	4	5	16
	Sne.	25	19	5	14	63
	Bandmængde omtrent	7" 1.4"	8" 7.1"	14" 5.4"	5" 1.1"	36" 0.9"

Med Hensyn til Nordlys er der ogsaa gjort endeel Optegnelser, som bekræfte, at disse ere hyppigst, jo længere sydpaa, men forøvrigt ikke ere førte saa stadigt, at det kunde lede til noget, at gjøre Udbrug deraf.

Om Kompasets Misviisning.

De vigtigste og meest omfattende Underjøgelse over Kompasets Misviisning ere anstillede af Graah i 1823 samt 1828—31. Som bekendt er for Diebliffet Misviisningen omkring den nordlige Deel af Atlanterhavet befunden at være i et Aftagende, der endog for Island har beløbet sig til 1° for 12 Aar. Vi maa derfor beklage ikke at besidde tilstrækkelige Fagttagelser til at bestemme den nuværende Misviisning for de forskjellige Kolonier i Grønland. Af saadanne senere Observationer ville vi fremhæve dem af Lieutenant Ulrich i 1846 og af Capitain Inglefield i 1850 og 54; men man kan af alle disse ikke udbrage nogen bestemt Slutning med Hensyn til hiin Forandrings Grad i Grønland. Da det imidlertid er af praktisk Vigtighed at kjende Misviisningen, og vi ikke have haft Leilighed til tidligere at omtale den, ville vi her opgive, hvad den efter alle hine Observationer nu nærmest tør anslaaes til:

- ved Julianehaab 52° NB.
- ved Frederikshaab 55° NB.
- ved Fissernæsset 56° NB.
- ved Godthaab 57° NB.
- ved Sukkertoppen 60° NB.
- ved Holsteensborg 65° NB.
- ved Diskobugten 70° NB.
- ved Omenaksfjorden 72° NB.
- ved Ilpernivik 75° NB.

Tillæg Nr. 9,

Om Landisjens Udbredelse og de svømmende Iisbjerges Oprindelse,

af

H. Riik.

(Fertil et Kaart).

Vi have paa flere Steder i det hermed afsluttede Skrift om Grønland omhandlet de Forholde, under hvilke stadig Is og Snee opdyngge sig paa Landet, den Udbredelse de fortiden have opnaaet, og endelig hvorledes den stadige Tilvæxt af Isen eller dens aarlige Overflud udskydes i Havet som svømmende Iisbjerge, og saaledes hortfores.

Det er saaledes oplyst, at man i Henseende til Iisdannelsen kan dele Landet i Øderlandet og Indlandet. Hiint er det ydre Belte, saa bredt omtrent, som Landet gjennemskjæres af Havet i Form af Fjorde og Sunde, dette derimod er det sluttede Fastland. Paa Øderlandet viser Dannelsen af stadig Snee og Is den fuldkommenste Analogi med disse samme Phænomener i andre Bjerglande, kun at de begynde i en ringere Høide over Havet. Den almindelige Høide, i hvilken Sneen begynder at opdyngge sig og blive til stadig Is, er 2 à 3000 Fod, uden synderlig Forskjel mellem Nord og Syd, rimeligviis fordi den mildere Temperatur i det Sydlige opveies ved den der faldende større Sneemængde. Men denne Høide er dog ikke den eneste Betingelse; der udfordres tillige, at Overfladen skal have en vis Udstrækning, Hældning o. s. v., og paa mange Steder

naaer Vegetationen betydeligt op over denne Grændse. Den saaledes opdyngede Jis fortsætter sig nedester gennem Kloster eller Dale og nærmer sig saaledes mere eller mindre til Havets Niveau. Vi have tillige søgt at vise, hvorledes dette skeer ved et Slags glidende Bevægelse, ganske i Analogi med Gletscherne paa Alperne og Skredjokelerne paa Island. I Almindelighed er derfor den Jis, som findes under 2000 Fods Hoide, ikke dannet paa Stedet, men ført derved fra Hoilandet. Ivertimod er den nederste Deel af Jokelerne udsat for Afsmeltning og Formindskelse, og denne Afsmeltning holder i de fleste Tilfælde Skridt med Tilvæksten fra Hoilandet, saa at Jokelerne kun paa enkelte Steder naae heelt ned til Havet, og i endnu sjældnere Tilfælde udkaste Brudstykker i samme; man kan derfor uden kjendelig Feil sige, at alt det atmosfæriske Vand, som falder paa Oberlandet, enten i Form af Regn eller Sne, atter naaer Havet i flydende Tilstand.

Medens saaledes paa Oberlandet al Jisdannelse udgaaer fra Bjergsneiderne, viser Indlandet et heelt andet Forhold, idet nemlig Isen der har udbredt sig over hele Landet og bedækket det indtil en vis Hoide, saa at alt lavere Land aldeles er forvundet, og kun enkelte Bjergtoppe rage frem som Øer i et Hav. Denne Jisdannelse har derfor mere Lighed med en Oversvømmelse, som om Massen havde været i flydende Tilstand og saaledes først udbredt sig over Dalene og tilsidst udjævnet det Hele indtil en vis Hoide. Udentvivl er denne Bedækning med Jis ogsaa foregaaet i Lighed med en saadan Oversvømmelse. At Jokelerne, som glide ned fra de høie Bjerge paa Oberlandet, ikke ere istand til at opfylde Dalene, har sin Grund deri, at Hoilandet overalt har en for ringe Udstrækning til at kunne frembringe den fornødne Mængde Jis til at nære Joklerne, og at det rindende Vand har nær til Havet. Vi have ligeledes i Beskrivelsen af Nordgrønland omtalt, at der ogsaa paa det lavere Land om Vinteren kan danne sig Jis af en saadan Tykkelse, at Sommeren kun tilnød, paa visse enkelte Steder maaskee slet ikke er istand til at optoe den; dette er Tilfældet hvor der findes rindende Vand om Vinteren, og hvor dets Løb stoppes, saa at det svømmer over, fryser, og saaledes bestandig nye Lag af Jis danne sig ovenpaa hverandre, forskjelligt fra den Maade, hvorpaa stillestaende Vand fryser, idet nemlig i dette Tilfælde den først dannede Jis beskytter Vandet mod Kulden, og Jislagets Tilvækst bliver vanskeligere, og tykkere det bliver. Disse Steder med rindende Vand om Vinteren ere

deels Rilder, deels Mundingen af større Elve. Man seer derfor saadanne
 Elvmundinger langt ud paa Sommeren bedækkede med tykke Isklager.
 Det er af disse Grunde rimeligt, at et Land af Grønlands Beliggenhed
 blot behøver en vis samlet Udstrækning, en vis Størrelse for det høie
 Land, paa hvilket Sneen kan blive liggende, og en vis Størrelse af Fled-
 gebedterne, for at blive heelt begravet under Is. Isfelterne ville udfylde
 Dalene, Elvøbene derved stoppes, flyde over og om Vinteren afsætte Is-
 flokker, som Sommeren ikke kunne optoe. Et saadant Land med paa
 engang langt større Fledgebedter begynder ved Bunden af Fjordene. Vi
 have gjennemgaaet hele Kysten fra Nord til Syd, og seer, hvorledes man
 ogsaa overalt, hvor man hidtil har søgt fra Fjordene at gaae videre
 ind i Landet, træffer paa den samme, alt bedækkende og skjulende Is-
 flokke, ligesom vi ogsaa saae, hvorledes de gamle Skandinaver i Grønland
 vare komne ganske til den samme Uvissheds om Landets Beskaffenhed. Det
 er endvidere bemærket, at denne Indlandsis overalt frembyder det samme
 Udseende, hvad enten man betragter den fra Østlandet ved Upernivik eller
 ved Julianehaab; overalt taber den sig som en ensformig, nærmest Øst-
 landet omtrent 2000 Fod høi og derved svagt stigende Høiflette indad
 Landet til. Derimod viser den en væsentlig Forskjellighed deri, at Isen
 paa enkelte Punkter vorer eller flydes meget stærkt udefter, paa andre
 Steder mindre, og over den største Strækning i en neppe kjendelig Grad.
 Hine Punkter, paa hvilke Isen saaledes flydes ud, have vi lært at kjende
 som de saakaldte Isfjorde, der optage de ubyre Brudstykker, Isbjergene,
 som idelig rive sig løs fra Isens Rand og drive ud i Havet. Vi kom til
 det Resultat, at der fandtes 5 saadanne Fjorde i Nordgrønland, som hver
 aarlig modtage over 1000 Millioner Kubikalen Is fra Indlandet. Dette
 tydede paa, at saadanne Fjorde kun kunde forsynes med Is fra et stort
 Areal af det Indre, og sluttede vi deraf, at disse Punkter, til hvilke Isen
 saaledes flydes hen (Isstrømme) maatte betegne det oprindelige, nu for-
 svundne Lands Fledmundinger. I Virkeligheden kjender man ikke Fleder
 mere, som kunde tænkes at danne Aflobet for den større Deel af det indre
 Fastland, og maa man desaaarsag formode, at Vandet i deres Sted deels
 løber ud igjennem Kanaler eller Spalter i og under Isen, deels paa de
 samme Steder udflydes i Havet i fast Tilstand. Hvor store disse Fleder
 have været, kan man saaledes nu kun maale efter Mængden af den Is,
 som aarlig udflydes i Havet, dog saaledes, at denne Mængde har desto

mere at betyde jo hyldligere Beliggenheden er, efterføm man maa antage at en større Part af Vandet dersteds udgyder sig i flydende Tilstand. Paa det vedføiede lille Kaart har jeg søgt at sammenstille Alt hvad vi i saa Henseende have bemærket under de enkelte Distrikters Beskrivelse, idet haade Sjens Ildbredelse og Iisfjordenes relative Produktivitet ere antydede. Jeg bemærker her udtrykkeligt: relative, efterføm den Maade, hvorpaa de svømmende Iisbjerge ere betegnede, aldeles ikke er beregnet paa at antyde, i hvilken Grad Havet i og for sig er bedækket med Iis paa de saaledes fremhævede Streg. Havde man lignende Oplysninger om Forholdene paa Østkysten, maatte man kunne danne sig et omtrentligt Billede om det ganske bekjendte Indlands Isodgbedter og Beliggenheden af de vistnok isfrie Bjergfjeder, der danne Skillemærkerne imellem dem. Det er bekjendt, at Østkysten ogsaa producerer meget store Iisbjerge, men det synes ikke, som om hynderligt mange af dem passere omkring Kap Farvel, hvorhen dog Strømmen maatte føre dem. Derfor og da Østkysten norden for 70° B. siges at have meget dybe Indisfjæringer, synes den at producere mindre Kalviis end Vestkysten. Ligeledes findes der paa Vestkysten, imellem 63° og 69° N. B. et mærkeligt stort Mellemrum uden hynderlige Iisfjorde. I det Hele vil man see, at Iisfjordene paa Vestkysten, hvis vor fremstaae Hypothese er rigtig, antyde 5 store, 2 middelfstore og 6 à 7 mindre Isodgmundingar. Nordn for de danske Distrikter gaaer Indlandsisen ogsaa paa mange Steder ud til Havet; men det er mig ubekjendt, hvordid man har observeret disse dens Forgreninger's Bevægelse og Produktionen af svømmende Iisbjerge, som er det væsentlige Moment derved. Den nordligste er opdaget af Kane og kaldet Humboldt's Gletscher; den udmærker sig ved sin Bredde, der dog er en mere tilfældig Egenstak, beroende paa Nederlands's Form, og ligesaa godt kunde findes ved de hyldligere Forgreninger.

Det vil tillige, ved Sammenligning af dette Kaart med et almindeligt Kaart over Landene om Nordpolen sees, at intet af disse frembyder Betingelserne for svømmende Iisbjerges Dannelses, nemlig en vis Størrelse af Isodgbedterne i Forning med en vis nordlig Beliggenhed, i den Grad som Grønland; ja det betvivles endog, at noget af dem afgiver egentlige eller større svømmende Iisbjerge.

New York Botanical Garden Library

QK474 .N3

/Naturhistoriske bidrag til en beskrivel

gen

3 5185 00111 6274

Made in Italy

06-09 MIN

8 032919 990075

www.colibrisystem.com